

3r

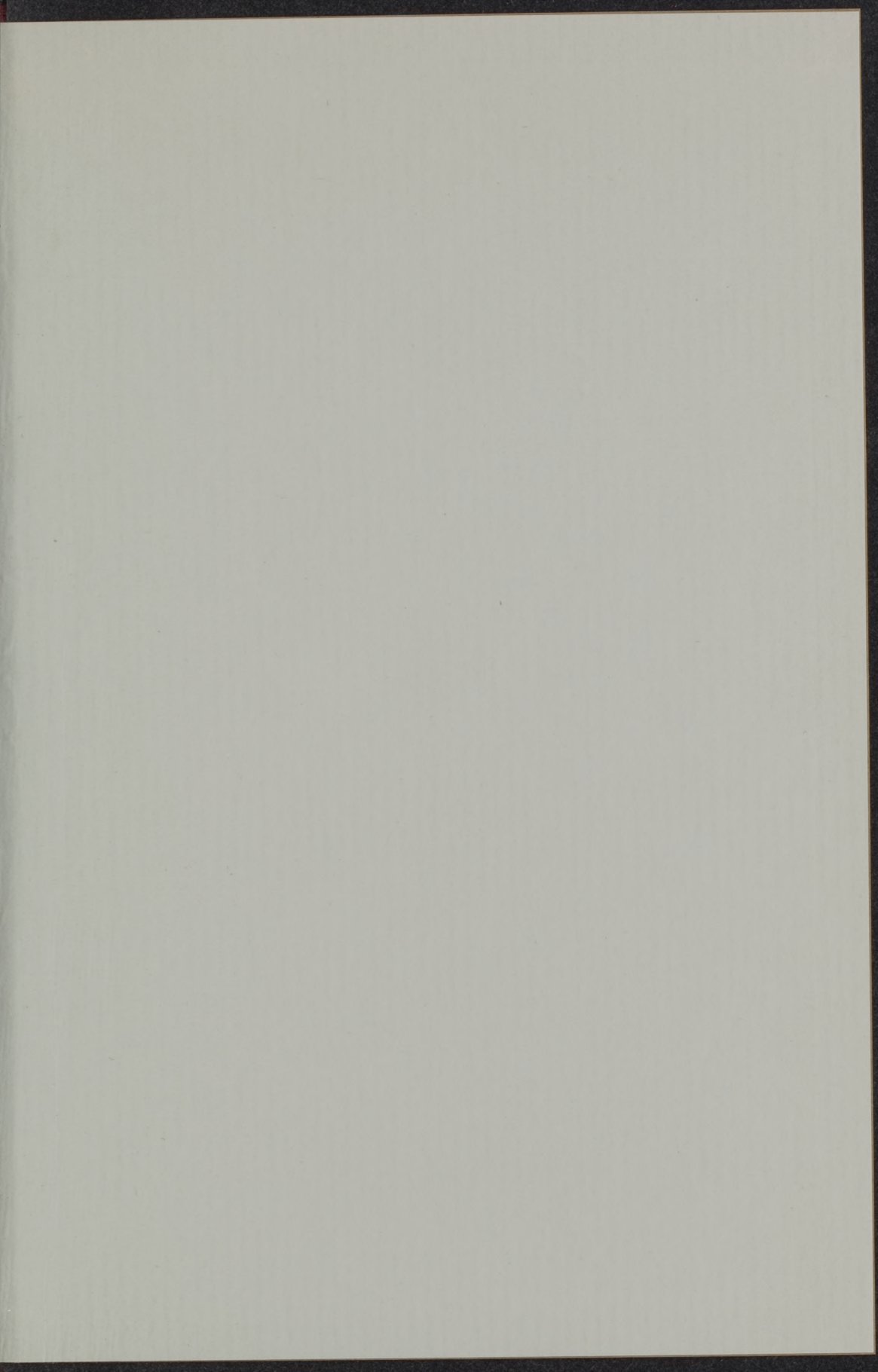
654

BIBLIOTHEEK KITLV

0030 5167

052 277 984

3 r
654

REGEERINGSREGLEMENTEN

van

Suriname en Curaçao

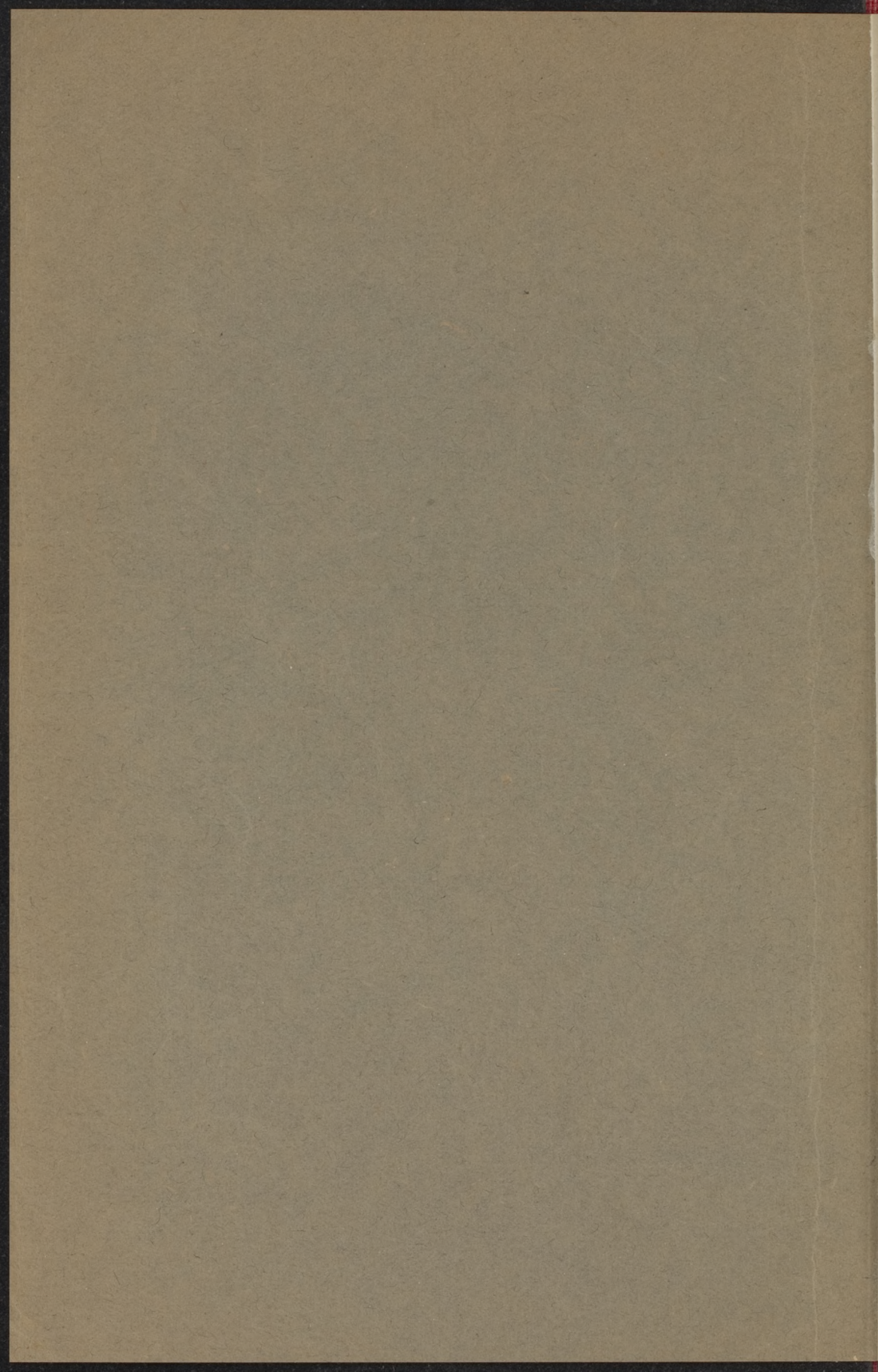
benevens

enkele andere wettelijke regelingen
betreffende het bestuur dier over-
zeesche gewesten,

uitgegeven onder toezicht van
Prof. Mr. Ph. KLEINTJES.

AMSTERDAM
DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ J. H. DE BUSSY
1928

3R654

REGEERINGSREGLEMENTEN VAN
SURINAME EN CURAÇAO BENEVENS ANDERE
WETTELIJKE REGELINGEN BETREFFENDE
HET BESTUUR DIER OVERZEESCHE
GEWESTEN.

RECHENUNGSBEREICH
SCHULEN IN STADT UND LAND
WÄRTSCHAFTSBEREICH
DIE WÄRTSCHAFTSBEREICH
DIE WÄRTSCHAFTSBEREICH

30
654

INHOUDSOPGAVE

REGEERINGSREGLEMENTEN

van

Suriname en Curaçao

benevens

enkele andere wettelijke regelingen
betreffende het bestuur dier over-
zeesche gewesten,

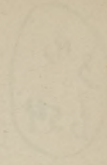
uitgegeven onder toezicht van

Prof. Mr. Ph. KLEINTJES.

CURACAO.

AMSTERDAM
DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ J. H. DE BUSSY
1928

REGBERINGSRGELBMENTEN

van

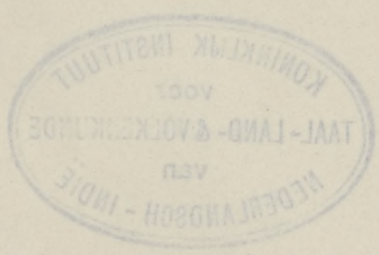
Suriname en Curaçao

betreffende

enkele andere wettelijke regelingen
betreffende het bestuur der over-

Uitgegeven met subsidie van het
Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van
Ned.-Indië.

Uitgegeven onder toezicht van
Prof. Mr. Ph. Kleintjes.

AMSTERDAM
DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ J. H. DE BUIJS
1928

INHOUDSOPGAVE.

SURINAME.

I. REGEERINGSREGLEMENT.

Reglement op het beleid der Regering in de kolonie Suriname	Blz. 1
---	-----------

II. KIESRECHT.

Kiesreglement [eenige artikelen]	34
----------------------------------	----

III. DISTRICTSBESTUUR.

Verdeeling van Suriname in districten [voornaamste artikelen] (Kon. besluit van 23 Maart 1927, Gb. 34)	37
Organisatie van het Districtsbestuur (Kon. besluit van 23 Maart 1927, Gb. 35)	38
Aanwijzing van de standplaatsen der Districts-Commissarissen (Besluit van 16 Juni 1927, Gb. 42)	41
Reglement op het beheer der districten (hoofdstuk I en II) (Publicatie van 23 April 1863, Gb. 10, sedert gewijzigd)	41
Instructie voor de Districts-Commissarissen (Publicatie van 27 April 1863, Gb. 11, sedert gewijzigd)	47

IV. COMPTABILITEIT.

Surinaamsche Comptabiliteitswet	52
---------------------------------	----

CURACAË.

I. REGEERINGSREGLEMENT.

Reglement op het beleid der Regering in de kolonie Curaçao	69
--	----

II. BESTUUR VAN DE EILANDEN.

	Blz.
Instructie voor de gezaghebbers (Beschikking van 3 Augustus 1920, Pb. 47)	104
Verkiezing van landraden (Koloniale verordening van 22 November 1869, Pb. 24, sedert gewijzigd).....	109

III. COMPTABILITEIT.

Curaçaosche Comptabiliteitswet (verwijzing)	113
---	-----

SURINAME EN CURAÇAO.

NEDERLANDERSCHAP EN NEDERLANDSCH ONDERDAANSCHAP VAN NIET-NEDERLANDERS.

Wet op het Nederlandschap en het Rijksingezetenschap	117
Wet op het Nederlandsche onderdaanschap	124

AFKORTINGEN.

- S. Staatsblad.
- Gb. Gouvernementsblad (Suriname),
- Pb. Publicatieblad (Curaçao).

Regeeringsreglement van Suriname.

WET

van 31 Mei 1865, Gb. 12 (Ned. S. 55).

HOUDENDE VASTSTELLING VAN HET ¹⁾ REGLEMENT OF HET BELEID DER REGERING IN DE KOLONIE SURINAME ²⁾.

zoons die wet is gewijzigd en aangevuld bij wetten van 26 April 1884, Gb. 8 (Ned. S. 90), 2 Februari 1901, Gb. 16 (Ned. S. 55), 31 December, 1908, Gb. 1904 no. 4 (Ned. S. 1908 no. 361), 20 Juni 1908, Gb. 1909 no. 2 (Ned. S. 209), 26 Maart 1920, Gb. 39 (Ned. S. 180) en 10 Juni 1927, Gb. 60 (Ned. S. 175) ³⁾.

Wij WILLEM III SURINAME, ds. Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het reglement op het beleid der Regering in de kolonie *Suriname*, ingevolge art. 59 der Grondwet ⁴⁾ door de wet behoort te worden vastgesteld:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, vast te stellen het navolgende:

¹⁾ Gb. 1901 no. 30, „een“.

²⁾ De tekst dezer wet, zooals die werd gewijzigd en aangevuld bij latere wetten, is bekendgemaakt bij resolutie van den gouverneur van 4 Jun 1901, Gb. 89 (en bij Koninklijk besluit van 25 Februari 1902, Ned. S. 87).

De tekst van de wet, opgenomen in Gb. 1901 no. 30, is hier afgedrukt.

Spelling en interpunctie in het Ned. S. wijken somtijds van die in het Gb. af.

³⁾ Naast de artikelen, die bij de wet van 2 Februari 1901, Gb. 16 (Ned. S. 55) gewijzigd of ingevoegd zijn, staat in margine „1901“.

⁴⁾ Grondwet van 1848.

INHOUDSOPGAVE.

II. BESTUUR VAN DE EILANDEN.

Instructie voor de gezaghebbers (Besluiting van 2 Augustus 1930, Pb. 47).....	104
Verkiezing van burgemeester (Koloniaal verordening van 22 November 1863, Pb. 24, sedert gewijzigd).....	109

III. COMPTABILITEIT.

Caracaosche Comptabiliteitswet (verwijzing).....	118
--	-----

SURINAME EN CURAÇAO.

NEDERLANDERSCHAP EN NEDERLANDSCH ONDERDAANSCHAP VAN NIET-NEDERLANDERS.

Wet op het Nederlandschap en het onderdaanschap.....	117
Wet op het Nederlandschap en onderdaanschap.....	124

AFKORTINGEN.

- S. Staatsblad.
- Gb. Gouvernementsblad (Suriname).
- Pb. Publicatieblad (Curaçao).

Regeringsreglement van Suriname.

WET

van 31 Mei 1865, Gb. 12 (Ned. S. 55),

HOUDENDE VASTSTELLING VAN HET ¹⁾ REGLEMENT OP HET
BELEID DER REGERING IN DE KOLONIE SURINAME ²⁾,

zooals die wet is gewijzigd en aangevuld bij wetten van
26 April 1884, Gb. 8 (Ned. S. 90), 2 Februari 1901, Gb. 16,
(Ned. S. 55), 31 December, 1903, Gb. 1904 no. 4 (Ned. S.
1903 no. 361), 20 Juni 1908, Gb. 1909 no. 2 (Ned. S. 209),
26 Maart 1920, Gb. 39 (Ned. S. 130) en 10 Juni 1927, Gb. 60
(Ned. S. 175) ³⁾.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Neder-
landen, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxem-
burg, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen
te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het regle-
ment op het beleid der Regering in de kolonie *Suriname*,
ingevolge art. 59 der Grondwet ⁴⁾ door de wet behoort te
worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met
gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden
en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze,
vast te stellen het navolgende:

¹⁾ Gb. 1901 no. 30: „een”.

²⁾ De tekst dezer wet, zooals die werd gewijzigd en aangevuld
bij latere wetten, is bekendgemaakt bij resolutie van den gouver-
neur van 4 Juli 1901, Gb. 30 (en bij Koninklijk besluit van 25 Februari
1902, Ned. S. 37).

De tekst van de wet, opgenomen in Gb. 1901 no. 30, is hier
afgedrukt.

Spelling en interpunctie in het Ned. S. wijken somtijds van die
in het Gb. af.

³⁾ Naast de artikelen, die bij de wet van 2 Februari 1901, Gb. 16
(Ned. S. 55) gewijzigd of ingevoegd zijn, staat in margine „1901”.

⁴⁾ Grondwet van 1848.

REGLEMENT OP HET BELEID DER REGERING IN DE KOLONIE SURINAME.

EERSTE HOOFDSTUK.

VAN DE KOLONIE EN HARE INWONERS.

ART. 1. De kolonie Suriname omvat het grondgebied bekend onder de benaming van Nederlandsch Guyana.

Verdragen, betreffende afstand of ruiling van grondgebied of regeling der grensscheiding, behoeven de goedkeuring der Staten-Generaal.

ART. 2. Allen, die zich in de kolonie bevinden, zijn eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd aan de Regering en onderworpen aan de wettelijke regelingen. 1901.

ART. 3. De wettelijke regelingen, in de kolonie geldig, zijn: 1901.

- 1o. de verdragen met vreemde Mogendheden door den Staat aangegaan, voor zooverre zij in de kolonie van toepassing zijn;
- 2o. de algemeene verordeningen, waaronder worden verstaan:
 - a. de wetten, die, volgens de bepalingen der Grondwet van het Koninkrijk, voor de kolonie gemaakt of voor haar toepasselijk verklaard ¹⁾ zijn;
 - b. de besluiten des Konings, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur;
 - c. de koloniale verordeningen, vastgesteld door den Gouverneur, met goedkeuring van de Koloniale Staten;
- 3o. de besluiten, houdende algemeene maatregelen, door den Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord; binnen de grenzen zijner bevoegdheid uitgevaardigd;

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „gemaakt”; Gb. 1901 no. 16, art. 3: „verklaard”.

40. de keuren en reglementen door de in art. 115 genoemde besturen binnen de grenzen hunner bevoegdheid uitgevaardigd.

ART. 4. Slavernij wordt in de kolonie niet geduld.

Allen, die zich op haar grondgebied bevinden, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen.

ART. 5. Uitlevering van vreemdelingen geschiedt niet dan krachtens verdragen, waarbij, voor zoover de kolonie betreft, de regelen zijn in acht genomen, welke, zooveel mogelijk, in overeenstemming met de daaromtrent voor Nederland geldende wettelijke bepalingen, bij Koninklijk besluit worden vastgesteld ¹⁾.

ART. 6. De regelen nopens de toelating en de uitzetting van personen, die in de kolonie noch gevestigd noch daarheen van rijkswegen gezonden zijn, worden bij koloniale verordening vastgesteld.

ART. 7. Tot openbare bedieningen, door den Koning op te dragen, zijn benoembaar Nederlanders volgens de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap en zij, die uit anderen hoofde Nederlandsche onderdanen zijn ²⁾.

1901.
1927.

De benoembaarheid tot andere openbare bedieningen wordt bij koloniale verordeningen ³⁾ geregeld.

ART. 8. Niemand heeft voorafgaand verlof noodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren. De verantwoordelijkheid van schrijvers, uitgevers, drukkers en verspreiders en de waarborgen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid tegen het misbruik van de vrijheid van drukpers te nemen, worden geregeld bij koloniale verordening.

Bepalingen, waardoor de toelating in de kolonie van in Nederland gedrukte stukken belemmerd wordt, behoeven bekrachtiging bij de wet.

ART. 9. Ieder heeft het regt verzoekschriften in te dienen bij de bevoegde magt zoowel in Nederland als in de kolonie.

Verzoekschriften moeten persoonlijk en mogen niet uit naam van meer worden onderteekend, tenzij dit geschiede

¹⁾ Dit artikel is aldus nader vastgesteld bij de wet van 26 April 1884, Gb. 8 (Ned. S. 90).

²⁾ Dit lid is aldus gewijzigd bij de wet van 10 Juni 1927, Gb. 60 (Ned. S. 175). Het was reeds gewijzigd bij de wet van 2 Februari 1901, Gb. 16 (Ned. S. 55).

³⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „verordening” (vgl. Curaçao art. 7).

door of van wege lichamen, wettig zamengesteld of erkend, en in dit laatste geval niet anders dan over onderwerpen tot hunnen bepaalden werkkring behoorende.

Echter mogen personen, die niet schrijven kunnen, verzoekschriften indienen door tusschenkomst van zoodanige ambtenaren, als hiertoe bij koloniale verordening zijn bevoegd verklaard.

ART. 10. De uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering kan, in het belang der openbare orde, zedelijkheid of gezondheid, aan regeling en beperking bij koloniale verordening onderworpen worden.

TWEEDE HOOFDSTUK.

VAN DEN GOUVERNEUR.

EERSTE AFDEELING.

Van zijne benoeming en ontslag en van zijne verantwoordelijkheid.

ART. 11. De gouverneur wordt door den Koning benoemd en ontslagen.

ART. 12. Hij moet den ouderdom van dertig jaren vervuld hebben.

ART. 13. Hij legt in handen des Konings of van de autoriteit of den persoon, door den Koning hiertoe aangewezen, den eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of wat voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming tot gouverneur aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning en aan de Grondwet; dat ik de welvaart van de kolonie naar mijn vermogen bevorderen zal; dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Suriname steeds zal onderhouden en doen onderhouden, en dat ik mij in alles zal gedragen, zoo als een braaf en eerlijk gouverneur betaamt. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!” („Dat verklaar en beloof ik”).

ART. 14. Indien de benoeming van den gouverneur vervat is in een geheim en verzegeld stuk, behelst dit stuk tevens de aanwijzing van de autoriteit of den persoon, in wier of in wiens handen de benoemde den voorgeschreven ambtseed moet afleggen.

Zoodanig stuk wordt geopend in eene vergadering van den Raad van Bestuur.

Het wordt, na door al de aanwezige leden te zijn gewaarmerkt, in het archief van den raad nedergelegd.

ART. 15. De gouverneur aanvaardt het bestuur door overlegging in eene plechtige zitting der Koloniale Staten van een afschrift zijner akte van benoeming en van het proces-verbaal zijner eedsaflegging, en brengt zijne aanvaarding van het bestuur bij proclamatie ter kennis der ingezetenen.

ART. 16. Hij is verplicht zijne waardigheid te blijven bekleeden tot dat hij het bestuur aan zijnen opvolger hebbe overgegeven, tenzij hem van 's Konings wege gelast of vergund worde zijne waardigheid vroeger neder te leggen.

ART. 17. Hij mag zonder verlof des Konings de kolonie niet verlaten.

ART. 18. Hij mag geen handel drijven en geen deel hebben, regtstreeks of zijdelings, in dien van anderen, noch in eenige concessie of onderneming van welken aard ook op de kolonie betrekking hebbende of daarbinnen gevestigd.

Hij mag geene schuldvorderingen ten laste der kolonie koopen.

Hij mag noch regtstreeks, noch zijdelings deel nemen in eenige overeenkomst, waarin de Staat of de kolonie partij is, noch zich voor de uitvoering van zoodanige overeenkomst geheel of gedeeltelijk borg stellen.

Van bovenstaande bepalingen kan, mits daartoe bijzondere termen aanwezig zijn, door den Koning vrijstelling verleend worden bij besluit, dat met redenen wordt omkleed en waarop de Raad van State van het Koninkrijk gehoord is.

ART. 19. Bloedverwantschap of zwagerschap, tot den derden graad ingesloten, mag niet bestaan tusschen den Gouverneur eenerzijds en den ondervoorzitter of de leden van den Raad van Bestuur, den gouvernements-secretaris, den procureur-generaal, of een der hoofdamtbenaren met het beleid eener bijzondere afdeeling van algemeen bestuur door den Koning belast, anderzijds.

Hij, die na zijne benoeming in den verboden graad van zwagerschap geraakt, behoudt zijne bediening niet dan met vergunning des Konings.

De zwagerschap houdt op door den dood der vrouw, die haar veroorzaakte.

ART. 20. Wanneer er vermoeden bestaat, dat de Gouverneur krankzinnig is, belegt de ondervoorzitter van den Raad van Bestuur eene vergadering van dien Raad, opdat de gegrondheid van het vermoeden onderzocht worde.

1901.

De Raad van Bestuur, oordeelende dat daartoe termen bestaan, beveelt het instellen van een geneeskundig onderzoek aan eene commissie, te zamen gesteld uit de twee hoogst in rang aanwezige officieren van gezondheid der zee- of landmagt en twee burgerlijke geneesheeren.

Deze commissie is bevoegd den gewonen geneesheer des Gouverneurs in haar midden te roepen en dient den Raad van Bestuur van berigt.

Van het in den Raad van Bestuur verhandelde worden nauwkeurige processen-verbaal in dubbel opgemaakt en door den ondervoorzitter, de leden en den secretaris ondertekend.

Als de Raad van Bestuur oordeelt, dat het berigt der commissie het bestaande vermoeden bevestigt, wordt onverwijld een der dubbelen van de processen-verbaal gezonden aan den Koning, en belegt de ondervoorzitter van den Raad van Bestuur eene zitting van de Koloniale Staten.

De zitting wordt gehouden met gesloten deuren. De vergadering verklaart, na de personen, die inlichtingen geven kunnen, onder eede gehoord te hebben, en bij volstreckte meerderheid van stemmen der aanwezige leden, of er termen bestaan om den Gouverneur tot de uitoefening zijner waardigheid niet in staat te achten.

De verklaring, dat zoodanige termen bestaan, ontheft, zoolang zij niet, na gelijk onderzoek, op gelijke wijze is ingetrokken en in afwachting van de beslissing des Konings, den Gouverneur van de uitoefening zijner waardigheid.

Van het in de Koloniale Staten verhandelde wordt een nauwkeurig proces-verbaal in dubbel opgemaakt en door al de leden en den griffier ondertekend.

Een der dubbelen wordt onverwijld gezonden aan den ¹⁾ Koning.

Wanneer de Gouverneur door een plotselingen ziekte-toestand buiten staat is geraakt om zijne waardigheid uit te

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „de”.

oefenen en om overeenkomstig art. 28bis het dagelijksch beleid van zaken aan een ander op te dragen, worden de in dit artikel opgenomen bepalingen eveneens toegepast, met dien verstande echter, dat de Gouverneur, nadat hij voldoende hersteld is, het bestuur weder op zich neemt en daarvan bij proclamatie aan de ingezetenen kennis geeft.

ART. 21. De gouverneur oefent zijne waardigheid uit met stipte inachtneming van 's Konings bevelen, en is aan den Koning wegens zijn doen en laten verantwoordelijk.

Art. 164¹⁾ der Grondwet van het Koninkrijk is op hem van toepassing.

ART. 22. De gouverneur is naar de bepalingen, vervat in de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* no. 33), houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der ministeriële departementen, tot straf vervolgbaar:

- a. wanneer hij uitvoering geeft of doet geven aan koninklijke besluiten of beschikkingen, waarvan hem de uitvoering niet is opgedragen door den Minister van Koloniën;
- b. wanneer hij uitvoering geeft of doet geven aan Koninklijke besluiten of beschikkingen, niet voorzien van de vereischte medeondertekening van een der hoofden van de ministeriële departementen;
- c. wanneer hij beschikkingen neemt, of bevelen geeft, of bestaande beschikkingen of bevelen handhaaft, waardoor de bepalingen dezer wet of andere in de kolonie geldende wettelijke regelingen worden geschonden;
- d. wanneer hij nalaat uitvoering te geven of te doen geven aan de voorschriften van deze wet of andere in de kolonie geldende wettelijke regelingen, of aan Koninklijke besluiten en beschikkingen, geene algemeene verordeningen²⁾ zijnde, doch waarvan hem de uitvoering door den Minister van Koloniën is opgedragen.

De handelingen, onder de litt. a, b en c, en de nalatigheid, onder letter d bedoeld, zijn alleen dan strafbaar, wanneer zij gepleegd zijn met opzet.

- e. indien hij zonder opzet de uitvoering, onder letter d omschreven, grovelijk verzuimt.

De feiten in dit artikel vermeld, worden beschouwd als misdrijven.

¹⁾ Art. 164 is in de grondwet van 1922 „165” genummerd.

²⁾ In plaats van de woorden „algemeene verordeningen” had moeten staan „wettelijke regelingen”. Zie art. 2 Gb. 1901 no. 16. Ned. S. 1902 no. 37: „wettelijke regelingen”.

De feiten vermeld onder litt. *a*, *b*, *c* en *d* worden gestraft met de straf genoemd in art. 355, en het feit, vermeld onder litt. *e*, met de straf genoemd in artikel 356 van het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht.

ART. 23. De gouverneur kan gedurende zijn bestuur niet voor den strafregter in de kolonie betrokken, noch aldaar in burgerlijke gijzeling gebragt, noch zonder zijne toestemming als getuige in een regtsgeding geroepen worden.

Hij kan, zelfs na de nederlegging zijner waardigheid, wegens feiten, gedurende zijn bestuur gepleegd, in de kolonie niet tot straf vervolgd worden.

ART. 24. Hij staat in Nederland, behalve wegens ambtsmisdrijven, te regt voor den regter, die volgens de in het Rijk geldende wetten bevoegd zou zijn geweest, naar gelang der tegen het feit bedreigde straffen, daarvan kennis te nemen, ware het gepleegd in de gemeente, in welke de zetel der Nederlandsche Regering gevestigd is.

De straf, tegen het feit bedreigd, is die, welke daartegen bedreigd wordt bij het strafregt der plaats, waar het feit is begaan.

ART. 25. Indien tegen den gouverneur, hetzij in het geval voorzien in art. 164 ¹⁾ der Grondwet van het Koninkrijk, hetzij ter zake van andere strafbare feiten, eene vervolging in Nederland wordt ingesteld, legt hij, op bevel des Konings, zijne waardigheid neder in handen van dengene, die door den Koning of volgens deze wet is aangewezen om hem te vervangen.

1901.

ART. 26. Wanneer de Gouverneur overeenkomstig art. 20 tijdelijk van de uitoefening zijner waardigheid is ontheven, of wanneer hij buiten staat geraakt om haar uit te oefenen zonder in de gelegenheid te zijn om het dagelijksch beleid van zaken, overeenkomstig artikel 28*bis*, aan den daar bedoelden persoon op te dragen, treedt als waarnemend Gouverneur op de persoon, van 's Konings wege daartoe aangewezen, of, bij gebreke van zoodanige aanwijzing, gelijk mede wanneer en zoolang de aangewezen persoon niet kan optreden, de ondervoorzitter van den Raad van Bestuur.

1901.

Hetzelfde geschiedt wanneer de Gouverneur overlijdt, verlof erlangt of zijne betrekking nederlegt en zijn opvolger nog niet is aangewezen of nog niet kan optreden.

¹⁾ Art. 164 is in de grondwet van 1922 „165” genommerd.

ART. 27. Al wat in deze wet bepaald is omtrent den Gouverneur is toepasselijk op den waarnemenden Gouverneur, met uitzondering der voorschriften in de artikelen 12, 13, 15 en 19, en met dien verstande, dat de verbodsbepalingen van artikel 18 niet gelden voor het deel dat de waarnemende Gouverneur in de daarbij bedoelde ondernemingen had vóór dat ¹⁾ hij het bestuur aanvaardde. 1901.

ART. 28. De waarnemende Gouverneur brengt zijne aanvaarding van het bestuur bij proclamatie ter kennis van de ingezetenen, en legt, zoo spoedig mogelijk in eene daartoe te houden en zoo noodig buitengewoon bijeen te roepen vergadering der Koloniale Staten, in handen van den voorzitter der vergadering, den eed (of de belofte) af: 1901.

„Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in de betrekking van waarnemend gouverneur te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning en aan de Grondwet; dat ik de welvaart van de kolonie naar mijn vermogen bevorderen zal, dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Suriname steeds zal onderhouden en doen onderhouden, en dat ik mij in alles zal gedragen, zoo als een braaf en eerlijk gouverneur betaamt. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!“ („Dat beloof ik.“)

ART. 28bis. Wanneer ziekte of korte afwezigheid van den Gouverneur eene voorziening noodzakelijk maakt, draagt hij het dagelijksch beleid van zaken tijdelijk op aan den persoon, die volgens artikel 26 in de bij dat artikel bedoelde gevallen als waarnemend Gouverneur zal moeten optreden. 1901. (nieuw artikel).

Zoodanige opdracht wordt door den Gouverneur bij proclamatie ter kennis van de ingezetenen gebracht.

T W E E D E A F D E E L I N G.

Van zijne magt.

ART. 29. De gouverneur bestuurt, met inachtneming van de voorschriften dezer wet, in naam en als vertegenwoordiger des Konings de kolonie en is aldaar met de uitvoerende magt bekleed.

ART. 30. De gouverneur heeft het opperbevel over de in de kolonie aanwezige krijgsmagt.

Hij oefent dit over 's Rijks zee- en landmagt niet uit dan

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „vóórdat“.

behoudens hare administrative betrekkingen tot de departementen van algemeen bestuur in het Koninkrijk en overeenkomstig met de bijzondere beschikkingen des Konings.

Hij beschikt over hare strijdkrachten in oorlog en vrede, zoodanig als hem in het belang der kolonie oirbaar dunkt, en heeft het regt hare bevelhebbers en officieren te schorsen.

Hij geeft terstond van de schorsing kennis aan den Koning.

Zij is, zoolang zij niet door den Koning bekrachtigd is, slechts voorloopig.

ART. 31. De gouverneur benoemt, schorst en ontslaat de bevelhebbers, officieren en onderofficieren der koloniale gewapende magt, hoedanig deze zamengesteld zij.

ART. 32. Hij neemt, in geval van oorlog of opstand, alle maatregelen die hij in het belang van het Rijk of van de kolonie door den nood geboden acht.

Hij heeft in dergelijke omstandigheden de magt om de kolonie, geheel of ten deele, in staat van oorlog of beleg te verklaren, de bepalingen dezer wet en van alle andere in de kolonie geldende algemeene verordeningen te schorsen, en autoriteiten, zelfs die zijn aangesteld door den Koning, tijdelijk op te heffen.

Hij kan, in zoodanig geval, de burgerlijke of militaire gezaghebbers in de onderdeelen der kolonie magtigen tot het voorloopig nemen van maatregelen van boven omschreven aard.

Hij geeft van de maatregelen, door hem uit kracht dezer bepaling genomen, onverwijld kennis aan den Koning.

ART. 32bis. Onverminderd het geval, voorzien in artikel 32, en behoudens de bepalingen van dit reglement, is de Gouverneur bevoegd om in dringende omstandigheden, voor de geheele kolonie of bepaalde gedeelten daarvan, onder nadere bekrachtiging door de wet, wetten geheel of gedeeltelijk te schorsen.

Van deze handeling wordt door den Koning onverwijld kennis gegeven aan de Staten-Generaal.

De Gouverneur heeft ten aanzien van Koninklijke besluiten en koloniale verordeningen, als vermeld onder 20. van artikel 3, onder nadere goedkeuring des Konings, gelijke bevoegdheid als hem in het eerste lid van dit artikel is gegeven.

ART. 33. Hij neemt alle vereischte maatregelen tot bescherming van de eer van den Staat en van de kolonie tegen aanranding van buiten.

1901.
(nieuw
artikel).

ART. 34. Hij kan, als daarvoor dringende redenen bestaan, voorloopige overeenkomsten, de kolonie betreffende, met vreemde magten, onder voorbehoud van 's Konings goedkeuring, aangaan.

Hij brengt de aangepane overeenkomst terstond ter kennis des Konings.

Zij vervalt in ieder geval, wanneer zij niet binnen het jaar na hare dagteekening of den korteren daarin uitgedrukten termijn door den Koning bekrachtigd is.

ART. 35. De gouverneur benoemt, schorst en ontslaat alle ambtenaren in de kolonie, wier benoeming, schorsing of ontslag niet door den Koning aan zich voorbehouden of bij algemeene verordeningen aan anderen opgedragen is.

Hij voorziet, als de belangen der dienst dit vereischen, in de tijdelijke waarneming van betrekkingen, door den Koning te begeben.

ART. 36. Hij kan, met inachtneming der voorschriften te dien aanzien bij algemeene verordeningen gegeven, aan ambtenaren en officieren een binnenlandsch of buitenlandsch verlof verleen.

ART. 37. Hij heeft het algemeen bestuur der koloniale geldmiddelen en domeinen en is deswege verantwoordelijk naar de bepalingen bij de wet te stellen.

Hij brengt de bezoldigingen, verloftractementen, wachtgelden en pensioenen van alle openbare collegien, ambtenaren en bedienden in de kolonie, voor zooveel zij niet uit 's Rijks of andere kassen dan de koloniale gekweten worden, op de koloniale huishoudelijke begrooting.

ART. 38. Hij regelt die bezoldigingen, voor zooverre dit niet door den Koning aan zich voorbehouden of bij algemeene verordeningen geschied is.

De verloftractementen, pensioenen en wachtgelden, uit de koloniale kas te kwijten, worden geregeld bij koloniale verordeningen.

ART. 39. De gouverneur kan, na ingewonnen berigt van den regter door wien het vonnis geweest is, aan alle burgerlijke of militaire veroordeelden gratie verleen van straffen, bij regterlijk vonnis in de kolonie opgelegd.

Hij kan, tenzij krachtens voorafgaande uitdrukkelijke magtiging des Konings, geene amnestie, abolitie of generaal pardon verleen, dan in zeer dringende gevallen, na verhoor van den Raad van Bestuur en onder voorbehoud van 's Konings bekrachtiging.

ART. 40. Geene dispensatie kan door den gouverneur verleend worden dan in de gevallen en op de wijze, bij de algemeene verordening, waarvan dispensatie verleend wordt, omschreven.

ART. 41. De gouverneur verleent, in naam des Konings en overeenkomstig met het desaangaande bij algemeene verordening bepaalde, zeebrieven aan schepen en vaartuigen, toebehoorende aan inwoners der kolonie.

ART. 42. De gouverneur zorgt voor de afkondiging en de uitvoering der wetten en der Koninklijke besluiten, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, welke hem te dien einde van 's Konings wege worden toegezonden.

1901.

ART. 43. Hij kan om gewigtige redenen de hem bevolen afkondiging of uitvoering opschorten en geeft hiervan terstond kennis aan den Koning.

Wanneer de afkondiging of uitvoering eener wet door den gouverneur is opgeschort, wordt hiervan door den Koning ten spoedigste mededeeling gedaan aan de Staten-Generaal.

Zoodra de gouverneur verwittigd is, dat de Koning zijne handeling niet goedkeurt, gaat hij onverwijld tot de afkondiging of uitvoering over.

ART. 44. De wetten en Koninklijke besluiten worden afgekondigd door plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„Van 's Konings wege den last ontvangen hebbende tot afkondiging van onderstaande wet (onderstaand Koninklijk besluit);

(Mededeeling der wet of van het Koninklijk besluit.)

„Heeft de opneming daarvan in het *Gouvernementsblad* bevolen.

„Gedaan te den”

(Onderteekening van den gouverneur en van den gouvernements-secretaris.)

ART. 45. Zoo geen andere termijn bepaald is, hetzij in de verordening zelve, hetzij bij de afkondiging (in welk geval die bepaling aan het formulier wordt toegevoegd) werkt de afgekondigde verordening op den dertigsten dag na dien der uitgifte van het *Gouvernementsblad*, waarin zij geplaatst is.

ART. 46. De gouverneur stelt, na verkregen goedkeuring der Koloniale Staten, koloniale verordeningen vast en zorgt voor hare afkondiging.

Indien hij bezwaar heeft, kan hij de vaststelling in beraad houden.

ART. 47. De koloniale verordeningen treden niet in regeling van hetgeen geregeld is bij de wet of bij Koninklijk besluit, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, tenzij daartoe bij zoodanige wet of zoodanig besluit vrijheid is gelaten.

1901.

ART. 48. Behoudens de regelingen, bedoeld in het tweede lid van artikel 114 en in de artikelen 148 en 151, kan elk onderwerp, waarin volgens dit reglement bij koloniale verordening is of kan worden voorzien, worden geregeld bij Koninklijk besluit, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur.

1901.

De koloniale verordening in wier onderwerp wordt voorzien bij de wet of bij een Koninklijk besluit als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, vervalt op het oogenblik dat zoodanige wet of zoodanig Koninklijk besluit in de kolonie begint te werken.

ART. 49. De gouverneur zendt elke koloniale verordening, door hem vastgesteld, onverwijld aan den Koning.

1901.

De Koning kan, na den Raad van State van het Koninkrijk te hebben gehoord, bij besluit, met redenen omkleed, eene koloniale verordening vernietigen wegens strijd met de wet, met een Koninklijk besluit, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, of met het algemeen belang van het Rijk of van de kolonie.

ART. 50. De gouverneur kondigt de koloniale verordening, door hem vastgesteld, in den regel niet af vóór dat hij berigt ontvangen heeft, dat bij den Koning geen voornemen tot vernietiging bestaat, of vóór dat, na de opzending aan den Koning, zes maanden verlopen zijn zonder dat de gouverneur berigt ontvangen heeft, dat de vernietiging heeft plaats gehad of bij den Koning in overweging is.

Hij kan echter, indien naar zijn oordeel en dat van de meerderheid van den Raad van Bestuur spoed vereischt wordt, eene koloniale verordening, door hem vastgesteld, vroeger afkondigen en invoeren.

ART. 51. Eene koloniale verordening, behoorlijk afgekondigd, verbindt tot dat zij door eene latere koloniale verordening afgeschaft of volgens art. 48 dezer wet vervallen, of het Koninklijk besluit, houdende hare vernietiging, in de kolonie afgekondigd en in werking getreden is.

ART. 52. De afkondiging der koloniale verordening geschiedt door hare plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„In overweging genomen hebbende:

(De beweegredenen der verordening.)

„Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring der Koloniale Staten,

(En in het geval, voorzien in het tweede lid van art. 50 dezer wet, met bijvoeging der woorden:

„En gelet op het tweede lid van art. 50 van het Regeringsreglement dezer kolonie), vastgesteld onderstaande verordening:

(De verordening.)

„Gegeven te den”

(Onderteekening van den gouverneur en van den gouvernements-secretaris.)

ART. 53. Ten aanzien van de werking der afgekondigde verordening geldt het bepaalde bij artikel 45. 1901.

ART. 54. De gouverneur is bevoegd tot het uitvaardigen van besluiten, houdende algemeene maatregelen en strekkende om uitvoering te geven hetzij aan wetten of Koninklijke besluiten, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, waarvan de uitvoering hem van 's Konings wege is opgedragen, hetzij aan koloniale verordeningen. 1901.

De Raad van Bestuur wordt over het uit te vaardigen besluit gehoord.

ART. 55. Zoodanige besluiten worden op last des gouverneurs afgekondigd door hunne plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„Overwegende dat ter uitvoering van

(Vermelding van de wet, het Koninklijk besluit of de koloniale verordening, tot wier uitvoering het besluit strekt),

„het noodig is, het navolgende vast te stellen;

„Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, besloten:

(Volgt het besluit.)

„Gegeven te den”

(Onderteekening van den gouverneur en van den gouvernements-secretaris.)

ART. 56. Indien in het besluit geen andere termijn bepaald is, werkt het op den dertigsten dag na dien der uitgifte van het *Gouvernementsblad*, waarin het geplaatst is.

ART. 57. De gouverneur brengt het door hem genomen besluit onverwijld ter kennis des Konings.

Hij trekt het in of wijzigt het, zoodra hem dit van 's Konings wege wordt bevolen.

DERDE HOOFDSTUK.

VAN DEN RAAD VAN BESTUUR.

EERSTE AFDEELING.

Van zijne samenstelling.

ART. 58. De Raad van Bestuur bestaat uit den Gouverneur als voorzitter, den ondervoorzitter en drie leden. 1901.

De ondervoorzitter en de leden worden door den Koning benoemd, geschorst en ontslagen.

De rang der leden regelt zich naar den ouderdom van benoeming.

ART. 59. De Koning kan buitengewone leden benoemen, hen schorsen en ontslaan. Zij zijn naar ouderdom van benoeming als plaatsvervangers werkzaam.

ART. 60. De ondervoorzitter, leden en buitengewone leden leggen, alvorens hunne betrekking te aanvaarden, in handen van den gouverneur den eed (verklaring of belofte) af: 1901.

„Ik zweer (verklaar) dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of wat voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming als ondervoorzitter (lid, buitengewoon lid) van den Raad van Bestuur aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

„Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften ¹⁾ of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „belofte”.

„Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn der kolonie naar mijn vermogen zal voorstaan. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!” („Dat verklaar en beloof ik.”)

ART. 61. De gouvernementssecretaris staat den Raad van Bestuur als secretaris bij, ook al is hij daarvan geen lid.

ART. 62. Het reglement van orde voor den Raad van Bestuur wordt door den Raad ontworpen en vastgesteld door den gouverneur.

Het behoeft, even als de daarin te brengen wijzigingen, de goedkeuring des Konings.

T W E E D E A F D E E L I N G .

Van zijne werkzaamheden.

ART. 63. De Raad van Bestuur wordt door den gouverneur gehoord nopens:

10. alle koloniale verordeningen, die de gouverneur aan de goedkeuring der Koloniale Staten wil onderwerpen, of die de Koloniale Staten aan den gouverneur ter vaststelling hebben aangeboden;
20. alle besluiten tot uitvoering van algemeene verordeningen die de gouverneur wil nemen;
30. alle aangelegenheden, waaromtrent dit is voorgescreven bij deze wet of andere algemeene verordening, of den gouverneur van 's Konings wege wordt bevolen;
40. alle andere zaken, waaromtrent de gouverneur in het belang zijner verantwoordelijkheid het gevoelen van den Raad wenscht te kennen.

ART. 64. De Raad mag niet weigeren, des gevraagd, zijn gevoelen schriftelijk aan den gouverneur mede te deelen.

ART. 65. De gouverneur kan officieren der zee- en landmagt en ambtenaren, geene leden van den Raad zijnde, gelasten de vergadering bij te wonen tot het geven van inlichtingen.

ART. 66. De Raad van Bestuur kan, volgens regels bij koloniale verordening te stellen, regtsmagt erlangen in geschillen van bestuur.

ART. 67. Hij verrigt voorts alle andere werkzaamheden, hem bij deze wet of andere algemeene verordeningen opgedragen.

VIERDE HOOFDSTUK.

VAN DE KOLONIALE STATEN.

EERSTE AFDEELING.

Van hunne zamenstelling.

ART. 68. De leden der Koloniale Staten worden door de kiezers regtstreeks gekozen in verhouding van één op tweehonderd kiezers, doch nimmer minder dan dertien of meer dan vijf en twintig. 1901

ART. 69. Om kiezer te zijn wordt vereischt: 1901.

- 1o. ingezetenschap;
- Als ingezetenen worden aangemerkt:
 - a. Nederlanders volgens de wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap, en zij die uit anderen hoofde Nederlandsche onderdanen zijn, wanneer zij sinds 1o. Januarij van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld, in de kolonie gevestigd geweest zijn ¹⁾);
 - b. Vreemdelingen, wanneer zij gedurende de laatste vijf jaren, voorafgegaan aan 1 Januarij van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld, in de kolonie zijn gevestigd geweest ²⁾).
- 2o. de volle ouderdom van vijf en twintig jaren;
- 3o. het volle genot der burgerlijke regten;
- 4o. òf het betalen van belasting over een jaarlijksch inkomen van f 1400 of meer, òf het betalen in de gezamenlijke directe belastingen eener som, waarvan het juiste bedrag, mits niet beneden dat van f 20 noch boven dat van f 100, bij het kiesreglement wordt bepaald. 1927.

ART. 70. Onbekwaam om te kiezen of verkozen te worden zijn, onverminderd het bepaalde in art. 23 der wet van den 8sten Augustus 1862 (*Staatsblad* no. 164), houdende opheffing der slavernij in de kolonie Suriname, zij, wien dat regt ontzegd is bij regterlijk vonnis of die geregtelijken afstand van hunne goederen aan hunne schuldeischers gedaan en dezen niet ten volle voldaan hebben.

ART. 71. Verkiesbaar zijn allen, die de vereischten

¹⁾ De tekst onder a is aldus nader vastgesteld bij de wet van 10 Juni 1927, Gb. 60 (Ned. S. 175).

²⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „gevestigd geweest zijn”.

bezitten, opgenoemd in art. 69 onder nommers 1, 2 en 3 dezer wet, en niet onbekwaam, noch uitgesloten zijn.

ART. 72. Uitgesloten zijn de Gouverneur, de onder-voorzitter en de leden van den Raad van Bestuur, de gouv-ernements-secretaris en de krijgslieden van den Staat in werkelijke dienst.

1901.

ART. 73. Bloedverwantschap of zwagerschap tot en met den tweeden graad mag niet bestaan tusschen de leden van de Koloniale Staten.

Wanneer leden, elkander in den verboden graad bestaande, te gelijker tijd gekozen worden, wordt alleen toegelaten hij, die de meeste stemmen bekwam, en, bij gelijk getal stemmen, de oudste in jaren.

Hij, die na zijne benoeming in den verboden graad van zwagerschap met een der andere leden geraakt, is niet verplicht af te treden vóór den afloop van zijnen tijd van zitting.

De zwagerschap houdt op door den dood der vrouw, die haar veroorzaakte.

ART. 74. De leden hebben zitting gedurende zes jaren.

1901.

Om de twee jaren treedt een derde hunner af, met dien verstande dat, wanneer het getal der leden niet door drie deelbaar is, bij de eerste, of bij de eerste en tweede-aftreding één lid meer aftreedt dan bij de volgende.

De uitvallenden zijn dadelijk weder herkiesbaar.

Na de eerste benoeming, evenals na eene ontbinding en na eene verandering van het getal leden, wordt de rooster van aftreding door het lot geregeld.

Hij, die ter vervulling eener tusschentijds opengevallene plaats gekozen is, treedt af op het tijdstip, waarop degene in wiens plaats hij verkozen is, moest aftreden.

ART. 75. Het kiesreglement wordt vastgesteld bij koloniale verordening.

De eerste verkiezing geschiedt binnen een jaar na de invoering dezer wet, volgens een voorloopig kiesreglement, dat, krachtens art. 54 dezer wet, door den gouverneur wordt vastgesteld, doch vooraf aan 's Konings goedkeuring wordt onderworpen.

ART. 76. De leden der Staten leggen vóór het aanvaarden hunner betrekking in handen van den gouverneur den eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of wat voorwendsel ook, om tot lid der

Koloniale Staten te worden benoemd, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloef) trouw aan den Koning: dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn der kolonie naar mijn vermogen zal voorstaan. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!" („Dat verklaar en beloof ik.”)

ART. 77. De leden genieten geene schadeloosstelling.

Vergoeding voor reis- en verblijfkosten kan hun bij koloniale verordening worden toegekend.

ART. 78. De leden zijn bevoegd ten allen tijde hun ontslag te nemen.

Zij zenden dit schriftelijk in aan den gouverneur.

Het lidmaatschap vervalt:

- 1o. door het opgeven der vestiging in de kolonie;
- 2o. door het verlies van het volle genot der burgerlijke regten;
- 3o. door opkomende onbekwaamheid volgens art. 70;
- 4o. door het aannemen eener met het lidmaatschap onvereinigbare betrekking.

T W E E D E A F D E E L I N G.

Van hunne vergadering.

ART. 79. De vergadering der Staten wordt jaarlijks op den tweeden Dingsdag der maand Mei te Paramaribo door of namens den gouverneur geopend.

ART. 80. De voorzitter en de ondervoorzitter der Staten voor elke vergadering worden uit hun midden benoemd door den gouverneur.

ART. 81. De Staten benoemen hunnen griffier buiten hun midden.

ART. 82. De Staten onderzoeken de geloofsbrieven der nieuw ingekomen leden en beslissen de geschillen, welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelve oprijzen.

ART. 83. De Staten stellen het reglement van orde voor hunne vergadering vast.

ART. 84. Zij vergaderen in het openbaar.

De deuren worden gesloten, als de voorzitter het noodig keurt of vier leden het vorderen.

De vergadering beslist of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd.

Over de punten in besloten vergadering behandeld kan daarin ook een besluit genomen worden.

ART. 85. De leden der Staten stemmen naar eed en geweten, zonder ruggespraak met hen die benoemen.

ART. 86. De Staten mogen niet beraadslagen noch besluiten, zoo niet meer dan de helft der leden tegenwoordig is.

Alle besluiten worden door volstreckte meerderheid der stemmende leden opgemaakt.

Bij staken van stemmen wordt het nemen van een besluit tot eene volgende vergadering uitgesteld.

In deze en even zoo in eene voltallige vergadering, wordt bij het staken van stemmen het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

ART. 87. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen of voordragten van personen bij besloten ¹⁾ en ongeteekende briefjes.

ART. 88. De leden der Staten zijn, ter zake van hetgeen zij als zoodanig gezegd en gedaan hebben, niet geregteeljk vervolgbaar.

ART. 89. De gouverneur kan in persoon of door eenen gemagtigde de beraadslagingen bijwonen en eene raadgevende stem uitbrengen.

ART. 90. De gouverneur heeft het regt de vergadering der Staten te schorsen, te sluiten en buitengewoon bijeen te roepen.

ART. 91. Hij heeft het regt de Staten te ontbinden.

Het besluit tot ontbinding, waarop de Raad van Bestuur gehoord wordt, behelst de uitschrijving van de verkiezing voor nieuwe Staten binnen zestig dagen en de bijeenroeping der nieuw gekozen Staten binnen drie maanden,

Bij ontbinding sluit de gouverneur tevens de vergadering der Staten.

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „gesloten” (vgl. Curaçao art. 84).

DERDE AFDEELING.

Van hunne magt.

ART. 92. De Koloniale Staten maken het vertegenwoordigend ligchaam der kolonie uit.

ART. 93. Zij onderzoeken de verordeningen, die hun door den gouverneur ter goedkeuring worden aangeboden.

Het formulier van aanbieding luidt:

„De Gouverneur der kolonie Suriname biedt aan de Koloniale Staten ter goedkeuring aan eene verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)

(Dagteekening en onderteekening van den gouverneur.)

ART. 94. Indien de Staten de verordening goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan den gouverneur.

Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Koloniale Staten keuren goed de hun door den Gouverneur der kolonie Suriname aangeboden verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)

(Dagteekening en onderteekening van den voorzitter en den griffier.)

ART. 95. Indien de gouverneur de verordening, door de Koloniale Staten goedgekeurd, heeft vastgesteld, geeft hij daarvan aan hen kennis.

Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur der kolonie Suriname heeft vastgesteld de verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)

(Dagteekening en onderteekening van den gouverneur.)

ART. 96. Indien de gouverneur bezwaar heeft de verordening, door de Koloniale Staten goedgekeurd, vast te stellen, geeft hij daarvan aan hen kennis.

Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur van Suriname heeft bezwaar om vast te stellen de verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)

(Dagteekening en onderteekening van den gouverneur.)

ART. 97. Indien de Koloniale Staten de verordening niet goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan den gouverneur.

Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Koloniale Staten hebben bezwaar tegen de goedkeuring der aan hen door den Gouverneur der kolonie Suriname aangeboden verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)
 (Dagteekening en onderteekening van den voorzitter en den griffier.)

ART. 98. De Koloniale Staten hebben het regt van wijziging.

Indien zij daarvan gebruik gemaakt hebben, luidt het ¹⁾ formulier der kennisgeving van hunne goedkeuring aldus:

„De Koloniale Staten keuren goed, zoodanig als zij door hen is gewijzigd, de hun door den Gouverneur der kolonie Suriname aangeboden verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)
 (Dagteekening en onderteekening van den voorzitter en den griffier.)

ART. 99. Indien de gouverneur zich met de gewijzigde verordening vereenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur der kolonie Suriname heeft vastgesteld, zoodanig als zij door de ²⁾ Koloniale Staten gewijzigd is, de verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)
 (Dagteekening en onderteekening van den gouverneur.)

ART. 100. Indien de gouverneur zich met de gewijzigde verordening niet vereenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur der kolonie Suriname, zich niet kunnende vereenigen met de wijzigingen door de Koloniale Staten gemaakt, heeft niet vastgesteld de verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)
 (Dagteekening en onderteekening van den gouverneur.)

ART. 101. De Koloniale Staten hebben het regt verordeningen aan den gouverneur voor te stellen.

Zij zenden het ontwerp, zoodanig als het door hen goedgekeurd is, aan den gouverneur.

Het formulier van toezending luidt:

„De Koloniale Staten verzoeken den Gouverneur der kolonie Suriname vast te stellen de door hen in bijgaand ontwerp goedgekeurde verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)
 (Dagteekening en onderteekening van den voorzitter en den griffier.)

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „dat”.

²⁾ Ned. S. 1902 no. 37 mist „de”.

ART. 102. De gouverneur geeft van zijn besluit aan de Staten kennis.

De formulieren van kennisgeving luiden:

ingeval geen bezwaar bestaat tegen de vaststelling,

„De Gouverneur der kolonie Suriname heeft, den Raad van Bestuur gehoord, vastgesteld;”

in het tegenovergestelde geval,

„De Gouverneur der kolonie Suriname heeft, den Raad van Bestuur gehoord, bezwaar om vast te stellen de door de Koloniale Staten in ontwerp goedgekeurde en aan hem aangeboden verordening.”

(Vermelding van den titel der verordening.)

(Dagteekening en onderteekening van den gouverneur.)

ART. 103. De Koloniale Staten zijn bevoegd de belangen der kolonie voor te staan bij den Koning, bij de Staten-Generaal en bij den gouverneur.

ART. 104. Zij onderzoeken de verzoekschriften, die met inachtneming der voorschriften van art. 9 dezer wet aan hen gerigt worden.

ART. 105. Zij kunnen den gouverneur uitnoodigen om wegens zaken, de kolonie betreffende, inlichtingen aan hen te geven.

ART. 106. De gouverneur voldoet aan deze uitnoodiging, wanneer hij vermeent dat het geschieden kan zonder schade voor de hem toevertrouwde belangen, en geeft de gevraagde inlichtingen mondeling of schriftelijk, hetzij in persoon of bij gemagtigde.

Inlichtingen

VIERDE AFDEELING.

Van de begrooting.

ART. 107. Ten laste van 's Rijks schatkist komen:

- a. de wedde en de verblijfkosten van den gouverneur;
- b. de kosten van de Rijks zee- en landmagt, tot bescherming der kolonie gevorderd.

ART. 108. De uitgaven ten behoeve der openbare dienst in de kolonie, welke niet ten laste van 's Rijks schatkist komen, en de middelen ter harer dekking worden aangewezen op de koloniale huishoudelijke begrooting.

ART. 109. De koloniale huishoudelijke begrooting wordt jaarlijks door den gouverneur, na den Raad van Bestuur

te hebben gehoord, ontworpen en aan de Koloniale Staten uiterlijk op den eersten Dingsdag der maand Maart aangeboden ¹⁾).

ART. 110. Zij wordt, zoodanig als zij door de Koloniale Staten goedgekeurd is, door den gouverneur voorloopig vastgesteld en afgekondigd.

ART. 111. Zij wordt door hem terstond met de noodige toelichting toegezonden aan den Koning.

ART. 112. Zij wordt definitief vastgesteld door de wet:

- 1o. indien tot aanvulling der koloniale middelen gevorderd wordt eene bijdrage uit 's Rijks schatkist;
- 2o. indien de Koning de begrooting, zoodanig als zij door de Koloniale Staten aangenomen is, niet goedkeurt;
- 3o. indien de Koloniale Staten de begrooting niet hebben vastgesteld vóór den tweeden Dingsdag der maand Mei van het jaar, waarin zij hun wordt aangeboden ¹⁾).

Indien geen dezer gevallen aanwezig is, geldt de voorloopige vaststelling als definitive.

ART. 113. De uitgaven en heffingen, uit kracht der voorloopig vastgestelde begrooting gedaan vóór dat de wet, houdende definitive vaststelling dier begrooting, in de kolonie afgekondigd en in werking getreden is, blijven van waarde, voor zooveel zij geschied zijn met magtiging des Konings of vóór dat van den Koning berigt ontvangen is.

In het geval, voorzien in het voorgaande artikel onder no. 3, strekt voorloopig de begrooting voor het vorig dienstjaar tot grondslag der dienst, behoudens de daarin door den Koning bevolen wijzigingen.

ART. 114. De verantwoording van de koloniale uitgaven en ontvangsten over elk dienstjaar wordt (onder overlegging van de rekening, goedgekeurd door de magt bij de wet of den Koning daartoe aangewezen) op last des Konings gedaan aan de wetgevende magt, ingeval de koloniale huishoudelijke begrooting definitief is vastgesteld bij de wet, en in het andere geval door den gouverneur aan de Koloniale Staten.

Naar gelijke onderscheiding wordt het slot der rekening vastgesteld, hetzij bij de wet, hetzij bij koloniale verordening.

¹⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 31 December 1903, Gb. 1904 no. 4 (Ned. S. 1903 no. 361).

VIJFDE HOOFDSTUK.

VAN DE INWENDIGE VERDEELING VAN HET GRONDGEBIED
DER KOLONIE.

ART. 115. De verdeling der kolonie in districten en gemeenten, de oprigting en opheffing van waterschappen, de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der districts-, plaatselijke- en waterschapsbesturen, mitsgaders al hetgeen betreft de politie van land en stad, worden geregeld bij koloniale verordening. 1901.

ZESDE HOOFDSTUK.

VAN HET REGTSWEZEN.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene voorschriften.

ART. 116. Er wordt in de kolonie Suriname regt gesproken in naam des Konings.

ART. 117. Het burgerlijk regt, dat van koophandel en de burgerlijke regtsvordering, het strafregt en de strafvordering, ook ten opzichte der koloniale gewapende magt te land en te water, de regtspleging in zaken ¹⁾ van belastingen, het notarisambt, de industriële, letterkundige en kunst-eigendom, en het stuk der maten en gewigten worden, zooveel mogelijk overeenkomstig met de in Nederland bestaande wetten, door koloniale verordeningen geregeld.

ART. 118. Niemand kan van zijn eigendom ontzet worden, dan, nadat bij koloniale verordening verklaard is dat het algemeen nut de onteigening vordert, en tegen vooraf genoten of vooraf verzekerde schadeloosstelling. 1901.

Op dit beginsel worden geene uitzonderingen toegelaten dan krachtens algemeene regelen, bij koloniale verordening te stellen, en zonder dat ooit het regt op volledige schadeloosstelling den onteigende kan worden ontnomen.

ART. 119. Aan de regterlijke magt behoort bij uitsluiting de kennisneming van alle geschillen van burgerlijken aard.

ART. 120. Geene vervolging tot straf kan plaats hebben

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „zake” (vgl. Curaçao art. 138).

dan voor den regter, bij algemeene verordening aangewezen, en op de wijze, bij algemeene verordening bepaald.

ART. 121. De burgerlijke dood of de verbeurdverklaring van al de goederen des veroordeelden kan niet als straf of als gevolg van straf worden bedreigd.

ART. 122. Geschillen over kiesrecht en andere burgerregten staan ter kennisneming van de regterlijke magt, wanneer geen andere regter bij algemeene verordening aangewezen is.

ART. 123. Alle vonnissen behelzen de gronden, waarop zij zijn gewezen, en in strafzaken de aanwijzing der artikelen van de wettelijke regelingen, waarop de veroordeeling rust.

Zij worden met open deuren uitgesproken.

De teregtzittingen zijn openbaar, behoudens de uitzonderingen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid bij algemeene verordeningen vast te stellen.

ART. 124. Niemand kan tegen zijnen wil worden afgetrokken van zijnen wettigen regter.

Algemeene verordeningen regelen de wijze, waarop geschillen over bevoegdheid tusschen de regterlijke en andere magten beslist worden.

ART. 125. Behalve in de gevallen, bij algemeene verordeningen voorzien, mag niemand in hechtenis genomen worden dan op regterlijk bevel, houdende de redenen der inhechtenisneming.

Zoodanig bevel moet aan dengene, tegen wien het gerigt is, bij of zoo spoedig mogelijk na zijne aanhouding worden beteekend.

De vorm van het bevel en de tijd, binnen welken alle in hechtenis genomen personen moeten worden verhoord, worden bij algemeene verordeningen ¹⁾ bepaald.

ART. 126. In niemands woning mag tegen zijn' wil worden binnengetreden dan op last eener magt, tot het geven van zoodanigen last bij algemeene verordening bevoegd verklaard, en met inachtneming der vormen, bij algemeene verordening voorgeschreven.

ART. 127. Het geheim der aan de post of andere openbare instelling van vervoer toevertrouwde brieven is onschendbaar, behalve op last van den regter en in de gevallen bij algemeene verordening voorzien.

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „verordening”.

T W E E D E A F D E E L I N G.

Van de zamenstelling der regterlijke magt.

ART. 128. De rechtsmacht van den Hoogen Raad der Nederlanden en het Hoog Militair Gerechtshof in koloniale zaken wordt geregeld door den Koning. 1901.
1908.

Bij het in werking treden van een Koninklijk besluit betreffende de rechtsmacht van den Hoogen Raad der Nederlanden vervalt, voor zooveel de kolonie *Suriname* aangaat, de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* no. 36)¹.

ART. 129. Er is, onder de benaming van hof van justitie, een opperste geregthof over de gansche kolonie.

Het houdt toezigt op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen en de behoorlijke vervolging van alle misdrijven.

De voorzitter, de leden en de griffier van het hof van justitie worden door den Koning benoemd, de voorzitter en de leden voor het leven, de griffier tot wederopzeggens toe.

ART. 130. Het openbaar ministerie bij het hof van justitie wordt uitgeoefend door of namens den procureur-generaal.

ART. 131. De procureur-generaal wordt door den Koning benoemd en ontslagen. 1901.

ART. 132. Hij is het hoofd van het openbaar ministerie en van de regterlijke en administrative politie in de gansche kolonie.

Hij vertegenwoordigt den Staat, de Regering of de kolonie in regten.

ART. 133. Behalve in het geval van verklaarden staat van oorlog of beleg, wordt geen doodvonnis ten uitvoer gelegd dan op last of met voorkennis van den procureur-generaal en na verkregen machtiging van den gouverneur.

De gouverneur verleent die magtiging niet dan na den hoogsten militairen of burgerlijken regter in de kolonie te hebben gehoord.

ART. 134. De voorzitter en de leden van het hof van justitie kunnen tegen hunnen wil door den Koning worden ontslagen:

1o. bij gebleken ongeschiktheid door meer dan zestigjarige ouderdom, of door aanhoudende ziels- of ligchaamsziekte;

¹ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 20 Juni 1908, Gb. 1909 no. 2 (Ned. S. 209). Het was reeds gewijzigd bij de wet van 2 Februari 1901, Gb. 16 (Ned. S. 55).

20. wanneer zij onder curatele zijn gesteld;
30. bij gebleken wangedrag of onzedelijkheid, of bij gebleken grove achteloosheid in de waarneming van hun ambt.

In de beide eerste gevallen wordt het ontslag eervol verleend.

In het eerste geval wordt voor de aanspraak op pensioen geen nader bewijs van de oorzaak der ongeschiktheid gevorderd.

ART. 135. Wanneer de gouverneur oordeelt, dat eene der redenen van ontslag, in het voorgaand artikel opgenoemd, aanwezig is, draagt hij, na den Raad van Bestuur te hebben gehoord en met toezending van al de stukken op de zaak betrekkelijk, het ontslag van den betrokken ambtenaar aan den Koning voor.

Hij stelt den betrokken ambtenaar, door mededeeling zijner voordragt, in de gelegenheid om zijn verweerschrift bij de stukken te voegen.

Hij is bevoegd den betrokken ambtenaar, in afwachting van 's Konings beslissing, te schorsen en in de waarneming van het ambt tijdelijk te voorzien.

De betrokken ambtenaar geniet gedurende de schorsing zijne volle bezoldiging.

Hij kan, op zijn verzoek, in de gelegenheid om zich in Nederland te gaan verantwoorden gesteld worden door toekenning van verloftractement en vrijen overtocht.

De Koning beslist over het ontslag.

ART. 136. De voorzitter en de leden van het hof van justitie kunnen door den Hoogen Raad der Nederlanden, in raadkamer, bij een met redenen omkleed arrest, uit hun ambt worden ontzet:

10. wanneer zij veroordeeld zijn tot gevangenisstraf; de gevangenisstraf welke geldboete vervangt daaronder niet begrepen;
20. wanneer zij verklaard zijn te zijn in staat van kennelijk onvermogen of wegens schulden zijn gegijzeld.

De procureur-generaal zendt de stukken, op de zaak betrekkelijk, ter vervolging aan den procureur-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden.

Hij geeft hiervan aan den betrokken ambtenaar onmiddellijk kennis en stelt dezen in staat een verweerschrift bij den Hoogen Raad in te dienen.

In het vonnis, waarbij een regterlijk ambtenaar, niet vallende in de bovenstaande bepalingen, tot gevangenisstraf

(die, welke geldboete vervangt, daaronder niet begrepen) veroordeeld wordt, wordt tevens zijne afzetting uitgesproken.

ART. 137. Elk lid der regterlijke magt, tegen wien, hetzij dagvaarding in persoon of bevel van gevangenneming, hetzij magtiging tot opneming in een huis van bewaring of geneeskundig gesticht voor krankzinnigen, is verleend, of op wien lijfswang is ten uitvoer gelegd, wordt daardoor in zijne bediening geschorst. Schorsing in de bediening brengt geen ¹⁾ schorsing mede in het genot der bezoldiging.

ART. 138. De verdere bepalingen nopens de inrigting en de zamenstelling der regterlijke magt in de kolonie worden vastgesteld bij koloniale verordening.

ART. 139. De regterlijke magt wordt alleen uitgeoefend door de regters, welke door algemeene verordeningen zijn aangewezen.

Tusschenkomst van de Regering in regtszaken is verboden.

ART. 140. Vonnissen door den regter in Nederland of Nederlandsche kolonien of bezittingen geweest, en bevelen door hen uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in de kolonie Suriname ten uitvoer worden gelegd.

Vonnissen en bevelen, door den regter in de kolonie Suriname geweest of uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in Nederland worden ten uitvoer gelegd.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

VAN DE GODSDIENST.

ART. 141. Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid, behoudens de bescherming der maatschappij en van hare leden tegen de overtreding der strafwet.

ART. 142. In de kolonie wordt gelijke bescherming verleend aan alle erkende kerkgenootschappen.

ART. 143. De gouverneur waakt dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van de gehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen en de gestelde magten in de kolonie.

ART. 144. De belijders der onderscheidene godsdienstige

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „geene”.

meeningen genieten allen dezelfde burgerlijke en burgerregten en hebben gelijke aanspraak op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen.

ART. 145. De openbare eeredienst en godsdienstoefening is aan geene andere beperkingen onderworpen dan die, welke in het belang der openbare orde, rust en zedelijkheid bij koloniale verordeningen worden bevolen.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

VAN DE FINANCIEN.

ART. 146. Het beleid der koloniale geldmiddelen en het beheer der domeinen is, onder het oppertoezicht van den gouverneur, opgedragen aan eenen hoofdambtenaar, die door den Koning wordt benoemd en ontslagen, en wiens instructien en jaarwedde door den Koning worden vastgesteld. 1901.

ART. 147. Het muntstelsel wordt bij de wet geregeld.

ART. 148. Geene belastingen worden in de kolonie geheven dan uit kracht en volgens de voorschriften eener wet of koloniale verordening. 1901.

ART. 149. Geen privilegie in het stuk van belasting mag worden verleend.

ART. 150. Geene koloniale belastingen mogen strekken om den vrijen handel met Nederland en Nederlandsche kolonien of bezittingen te belemmeren, of om den handel, de nijverheid of den landbouw der kolonie te bevoorregten boven den handel, de nijverheid of den landbouw van Nederland of de Nederlandsche kolonien en bezittingen.

De baken-, loods-, haven- en andere soortgelijke scheepsongelden en de bepalingen omtrent de groote scheepvaart zijn dezelfde voor alle vlaggen.

ART. 151. Geldleeningen ten laste der kolonie kunnen niet worden aangegaan dan uit kracht van de wet of van koloniale verordeningen, goedgekeurd bij de wet. 1901.

ART. 152. Al wat betreft de uitgifte in eigendom of pacht en het beheer der domaniale gronden en bosschen of de uitoefening van andere domaniale regten wordt geregeld bij de wet en, bij gebreke van deze, bij koloniale verordening.

ART. 153. De wet regelt de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

VAN DE GEWAPENDE MAGT.

ART. 154. Alle weerbare ingezetenen der kolonie zijn gehouden, ingeval de kolonie door eenen buiten- of binnenschen vijand bedreigd wordt, tot hare verdediging, en, in tijd van vrede, tot bewaring der inwendige rust mede te werken. 1901.

Zij kunnen te dien einde vereenigd worden in schutterijen.

De sterkte en inrigting dier schutterijen worden alsdan bij koloniale verordening geregeld.

ART. 155. Krachtens koloniale verordening kan worden opgericht een gewapende politie.

ART. 156. In geval van dringenden nood, wanneer de gouverneur met de Rijks zee- en landmagt, te zijner beschikking staande, ondersteund door de koloniale gewapende magt, niet voorzien kan in de behoorlijke verdediging, is hij bevoegd, voor zoover de hem ten dienste staande hulpmiddelen het gedoogen, vrijwilligers en zelfs vreemde hulptroepen tijdelijk in soldij te nemen.

TIENDE HOOFDSTUK.

VAN HET ONDERWIJS, DE OPENBARE GEZONDHEID EN HET ARMBESTUUR.

ART. 157. De verspreiding van verlichting en beschaving en de aanmoediging van kunsten en wetenschappen wordt door de Regering aanhoudend behartigd.

ART. 158. Het geven van onderwijs staat vrij aan een iegelijk, die voldoende bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid levert.

ART. 159. Zooveel de middelen gedoogen, zorgt de overheid, dat het lager onderwijs de verkrijging der aller-eerste kundigheden onder het bereik bringe ook der onvermogenen.

Zij doet dit door bekostiging op den voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs ¹⁾.

¹⁾ Dit artikel werd aldus gewijzigd bij de wet van 26 Maart 1920, Gb. 39 (Ned. S. 130).

ART. 160. De regeling van het onderwijs op deze grondslagen geschiedt bij koloniale verordening.

ART. 161. Het toezigt van overheidswege uit te oefenen over den toestand der openbare gezondheid en al wat betreft de uitoefening der genees-, heel-, verlos- en artsenijsmengkunst wordt bij koloniale verordening¹⁾ geregeld.

ART. 162. Het aanmoedigen van arbeidszin en het weren van luiheid en lediggang bij de onvermogen de bevolking is een onderwerp van aanhoudende zorg der Regering.

Het toezigt over het armwezen en de noodige voorzieningen daaromtrent worden bij koloniale verordeningen geregeld.

Daarbij wordt in acht genomen het beginsel, dat de bijzondere en kerkelijke liefdadigheid vrijgelaten en zooveel mogelijk bevorderd wordt.

ELFDE HOOFDSTUK.

VAN DE VOLKSVLIJT.

ART. 163. De gouverneur moedigt alle takken van volksvlijt, zooveel in zijn vermogen is, aan en doet aan den Koning en aan de Koloniale Staten alle daartoe strekkende voordragten.

Bij koloniale verordening kunnen kamers van koophandel en fabrieken en commissien van landbouw opgericht en haar werkkring geregeld worden.

ART. 164. Tot de oprigting van circulatiebanken, credietverenigingen en verzekeringsmaatschappijen kan bij koloniale verordening vergunning worden verleend.

ART. 165. De Regering legt zich met al de haar ten dienste staande krachten op de verbetering der middelen van gemeenschap toe.

Het toezigt, van overheidswege op de middelen van gemeenschap te land en te water te houden, wordt bij koloniale verordening geregeld.

ART. 166. De gouverneur kan volgens regels, bij koloniale verordening²⁾ te stellen, vergunning verleen en voor mijnbouwondernemingen en voor den aanleg van werken en de oprigting van ondernemingen van openbaar nut.

1901.

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „verordeningen” (vgl. Curaçao art. 182).

²⁾ Ned. S. 1902 no. 37: „verordeningen” (vgl. Curaçao art. 187).

SLOTBEPALINGEN.

ART. 167. Het tegenwoordig reglement wordt in de kolonie Suriname afgekondigd op de wijze bij art. 44 dezer wet bepaald.

Het treedt in werking op het tijdstip door den Koning aan te wijzen ¹⁾.

ART. 168. De onderwerpen, bij artt. 117 en 138 vermeld, worden voor de eerste maal bij Koninklijk besluit geregeld. 1901.

Op deze regelingen is artikel 47 van dit reglement niet van toepassing ²⁾.

ART. 169. Alle verbindende verordeningen, die er zijn op het tijdstip dat dit reglement in werking treedt, blijven van kracht, tot dat zij door andere, volgens de voorschriften dezer wet, vervangen zijn ³⁾.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 31sten Mei 1865.

WILLEM.

De Minister van Koloniën,
J. ⁴⁾ D. FRANSEN VAN DE PUTTE.

(In Suriname uitgegeven op of na 27 Oct. 1865.)

¹⁾ Bij besluit van 28 September 1865, Gb. 12 aan het slot (Ned. S. 117), bepaald op 1 Januari 1866.

²⁾ Het tweede lid (volgens Gb. 1901 no. 16 art. 31 wel een nieuwe zinsnede, doch niet een nieuw lid: anders Gb. 1901 no. 30) is aan dit artikel toegevoegd bij de wet van 2 Februari 1901, Gb. 16 (Ned. S. 55).

³⁾ De wet van 2 Februari 1901, Gb. 16 (Ned. S. 55), houdende wijziging van het Regeeringsreglement, bevat de volgende overgangsbepaling:

„De leden van de Koloniale Staten, door den Gouverneur benoemd, treden af op den dag, waarop deze wet in werking treedt.

Indien er dan door de kiezers gekozen leden zijn, die volgens artikel 72 van het Regeeringsreglement, zooals het luidt volgens artikel 21 dezer wet, zijn uitgesloten, treden deze eveneens af.

De verkiezing van leden in de plaats van de afgetreden geschiedt binnen den termijn, bij het kiesreglement voor de vervulling van tusschentijds openvallende plaatsen voorgeschreven.

Na afloop van deze verkiezing wordt de rooster van aftreding, bedoeld in het vierde lid van artikel 74 van het Regeeringsreglement, op nieuw door het lot geregeld.

De eerste aftreding heeft plaats op het einde van het zittingjaar, volgende op dat, waarin de nieuwe rooster van aftreding is vastgesteld.

Vreemdelingen, wier namen bij het in werking treden dezer wet op de kiezerslijst voorkomen, worden ten aanzien van het kiesrecht als ingezetenen aangemerkt.”

⁴⁾ Men leze „I”.

Kiesrecht.

Koloniale verordening van 15 Februari 1868, Gb. 1, waarbij wordt vastgesteld het Kiesreglement,

zoals die verordening gewijzigd en aangevuld is bij koloniale verordeningen van 18 December 1893, Gb. 35; 14 December 1899, Gb. 45; 24 December 1901, Gb. 44; 16 November 1903, Gb. 56; 9 November 1905, Gb. 1906 no. 4; 20 December 1907, Gb. 89; 17 Februari 1914, Gb. 18 en 19 December 1919, Gb. 82¹⁾.

In naam des Konings!

De Gouverneur van Suriname,

In overweging genomen hebbende dat het kiesreglement, ingevolge de eerste alinea van art. 75 van het reglement op het beleid der regering, bij koloniale verordening wordt vastgesteld;

Heeft, den Raad van bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring der Koloniale Staten,

En gelet op het tweede lid van art. 50 van het regeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening:

EERSTE AFDEELING.

VAN HET KIESREGT.

§ 1. VAN DE KIEZERS.

ART. 1. Om kiezer van leden der Koloniale Staten te zijn, moet men ingezetene der kolonie wezen, den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren bereikt hebben, in het volle genot der burgerlijke regten verkeer en, of belasting betalen over een jaarlijksch inkomen van f 1400.— of meer, of eene som in de gezamenlijke directe belastingen van ten minste veertig gulden.

¹⁾ De tekst dezer verordening is laatstelijk bekendgemaakt bij resolutie van 9 Januari 1906, Gb. 5.

ART. 2. Dit reglement houdt:

.....
voor directe belastingen: de inkomstenbelasting, de belasting op de huurwaarde, het patentregt¹⁾, het paardengeld, de akkergelden, de rij- en voertuigenbelasting en de geneeskundige belasting;
.....

§ 2. VAN DE LIJSTEN DER KIEZERS.

ART. 6 *lid* 1. Jaarlijks vóór den 10den Januarij wordt door den Gouverneur voorloopig vastgesteld en uiterlijk op dien dag op zijnen last door middel van een der koloniale dagbladen afgekondigd de lijst, de personen aanwijzende, die tot het kiezen van leden van de Koloniale Staten bevoegd zijn.

ART. 10. De bezwaren worden binnen twee en twintig dagen na den in art. 6 vermelden dag, bij een met redenen omkleed verzoekschrift, vergezeld van de bewijsstukken, aan het Hof van Justitie ingediend.

ART. 16. Het Hof geeft telkens op den dag der uitspraak daarvan schriftelijk kennis aan den Gouverneur, die ten zelfden dage de bij de uitspraak bevolen wijzigingen in de lijst doet brengen.

ART. 17 *zinsnede* 1. De lijst wordt door den Gouverneur na den 1n. Maart gesloten en daarna op zijn last uiterlijk den 5n. Maart afgekondigd op de wijze als bij art. 6 is voorgeschreven.

§ 3. VAN HET KIEZEN.

ART. 21 *lid* 1. Op den dag der verkiezing kunnen ter Gouvernements-Secretarie bij den Gouvernements-Secretaris van des voormiddags acht uur tot des namiddags één uur opgaven van candidaten worden ingeleverd.

ART. 26 *lid* 1, 2 en 5. Bij besluit van den Gouverneur wordt de Kolonie in stembdistricten verdeeld.

In elk stembdistrict is een stembureau.

Het hoofdstembureau heeft zitting te Paramaribo.

¹⁾ Het patentrecht werd afgeschaff bij de verordeningen van 12 October 1898, Gb. 1899 no. 11 en 24 December 1906, Gb. 52.

T W E E D E A F D E E L I N G.

VAN DE BENOEMING VAN LEDEN DER KOLONIALE STATEN.

ART. 61. *lid 1, 2, en 3.* Terstond nadat de voor de inlevering der opgaven van candidaten bepaalde tijd is afgelopen, wordt de lijst der candidaten door den Gouvernements-Secretaris vastgesteld.

Is geen candidaat op die lijst gebracht dan verklaart de Gouvernements-Secretaris dat niemand is benoemd.

Zijn er op die lijst niet meer candidaten gebracht dan het aantal te vervullen plaatsen dan verklaart de Gouvernements-Secretaris deze candidaten te zijn benoemd tot lid der Koloniale Staten.

ART. 62. *lid 1.* Zijn er meer candidaten op die lijst gebracht dan het aantal te vervullen plaatsen, dan geschiedt over hen uiterlijk binnen veertig dagen, een stemming.

O V E R G A N G S- E N S L O T B E P A L I N G E N.

ART. 69a. Deze verordening kan worden aangehaald onder den titel van: „Kiesreglement”.

ART. 70. Deze verordening is verbindende met den dag harer afkondiging.

Gegeven te Paramaribo, den 15 Februarij 1868.

VAN IDSINGA.

De Gouvernements Secretaris.

E. A. VAN EMDEN.

(Uitgegeven 21 Februari 1868.)

Districtsbestuur.

Koninklijk besluit van 23 Maart 1927,
Gb. 34, houdende verdeling van Suriname in
districten.

Wij WILHELMINA, enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van
26 October 1926, 10de Afdeeling no. 43;

Gelet op artikel 48 van het Reglement op het beleid
der Regering in de kolonie Suriname;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 November
1926, no. 20);

Gezien de nadere rapporten van Onzen voornoemden
Minister van 17 December 1926, 10de Afd. no. 22 en 18
Maart 1927, 10de Afd. no. 13;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

ART. 1. Suriname is, behalve in een stadsdistrict,
verdeeld in zes districten, onderscheidenlijk genaamd:

Nickerie,
Coronie,
Saramacca,
Suriname,
Commewijne,
Marowijne.

ART. 2. Tot het *stadsdistrict* behoort Paramaribo.

De grens van Paramaribo loopt enz.

ART. 3. Het district *Nickerie* grenst enz.

ART. 4—8.

ART. 9. In geval van twijfel of geschil over de juiste
grens tusschen twee districten, zal die grens door den Gou-
verneur, den Raad van Bestuur gehoord, worden aan-
gewezen.

ART. 10. Dit besluit, waarvan de bepalingen bij koloniale
verordening mogen worden ingetrokken, gewijzigd of door

andere vervangen, treedt in werking met ingang van een door den Gouverneur bepaald tijdstip ¹⁾.

Met de inwerkingtreding van dit besluit vervalt de verordening van 12 April 1893 (*Gouvernementsblad* 1894 no. 7), zooals die luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 23sten Maart 1927.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

KONINGSBERGER.

(*Uitgegeven in Suriname 13 Mei 1927.*)

Koninklijk besluit van 23 Maart 1927,
Gb. 35, regende de organisatie van het Districts-
bestuur in Suriname.

Wij WILHELMINA, enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 26 October, 10de Afdeeling, no. 43;

Gelet op artikel 48 van het Reglement op het beleid der Regering in de kolonie Suriname;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 November 1926, no. 20);

Gezien de nadere rapporten van Onzen voornoemden Minister van 17 December 1926, 10de afd., no. 22 en 18 Maart 1927, 10de afd., no. 13;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

ART. 1. Aan het hoofd van een of meer districten staat een ambtenaar, met den titel van districts-commissaris.

¹⁾ In werking getreden 1 Juli 1927 (Publicatie van 13 Mei 1927, Gb. 34).

ART. 2. Het aantal districts-commissarissen wordt bepaald op zes. Zij zijn gevestigd in het district of in een der districten door hen beheerd, op eene door den Gouverneur aan te wijzen standplaats. Voor den districts-commissaris van het district Suriname kan echter Paramaribo als standplaats worden aangewezen.

ART. 3. Aan elken districts-commissaris worden een of meer secretarissen toegevoegd, behalve aan dien in het district Coronie, alwaar de uitoefening der functiën van secretaris aan een klerk wordt opgedragen.

In de districten, waar daaraan behoefte blijkt te bestaan, zullen nevens den secretaris (de secretarissen), of met betrekking tot Coronie nevens den klerk, belast met de functiën van secretaris, een of meer klerken aan den Commissaris kunnen worden toegevoegd.

De districts-secretarissen en districts-kerken zullen, tenzij de Gouverneur eene andere standplaats heeft aangewezen, gevestigd zijn op de standplaatsen van de districts-commissarissen.

ART. 4. De bezoldigingen der districts-commissarissen, secretarissen en klerken worden door den Gouverneur geregeld naar de daarvoor bij de koloniale huishoudelijke begrooting toegestane gelden.

Bij die regeling worden de volgende bepalingen in acht genomen:

10. het aantal dienstjaren van een districts-commissaris komt alleen bij aanwijzing van eene standplaats, waaraan eene gelijke of mindere dan de onmiddellijk vóór de aanwijzing genoten bezoldiging verbonden is, in aanmerking voor het bepalen van de bezoldiging bij de aanwijzing en voor het verkrijgen van de periodieke verhoogingen van de bezoldiging ter nieuwe standplaats;
20. de districts-commissarissen, die na een eventueel verlof gevestigd worden op eene standplaats, waaraan eene mindere bezoldiging verbonden is, behouden het inkomen, dat zij onmiddellijk vóór het aangaan van dat verlof genoten;
30. de toekenning der periodieke verhoogingen heeft niet plaats dan na gebleken ijver, plichtsbetrachting en bekwaamheid.

ART. 5. Aan de districts-ambtenaren wordt kosteloos

woning verstrekt alsook vrije geneeskundige behandeling, zoo voor hen als voor hunne gezinnen.

De vrije woning wordt bij het bepalen van den pensioen-grondslag berekend:

voor een districts-commissaris op . . f 960.—,
 voor een districts-secretaris op . . . f 540.—,
 voor een districts-klerk op f 300.—,

welke bedragen ook als vergoeding zullen toegekend worden wanneer niet kosteloos eene woning beschikbaar gesteld wordt.

ART. 6. De Gouverneur bepaalt het bedrag, dat zal worden toegekend voor roeiers ten dienste der districts-commissarissen, indien niet van Landswege vervoermiddelen en bemanning daarvan worden verstrekt.

ART. 7. Voor zooveel betreft het stadsdistrict is de commissaris van politie te *Paramaribo* belast met de werkzaamheden, die in de districten aan de commissarissen zijn opgedragen, voor zoover daarmede geen andere autoriteit is belast.

ART. 8. Dit besluit, waarvan de bepalingen bij koloniale verordening mogen worden ingetrokken, gewijzigd of door andere vervangen, treedt in werking met ingang van een door den Gouverneur bepaald tijdstip¹⁾.

Met de inwerkingtreding van dit besluit vervalt de verordening van 21 September 1921 (Gouvernementsblad no. 81).

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 23 Maart 1927.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

KONINGSBERGER.

(*Uitgegeven in Suriname 13 Mei 1927.*)

¹⁾ In werking getreden 1 Juli 1927 (Publicatie van 13 Mei 1927, Gb. 35).

Besluit van 16 Juni 1927, Gb. 42, houdende
aanwijzing van de standplaatsen, waarop de
Districts-Commissarissen gevestigd zullen zijn.

In naam der Koningin!

De Gouverneur van Suriname,

Overwegende, dat ter uitvoering van artikel 2 van het
Koninklijk besluit van 23 Maart 1927 no. 18 (G. B. no. 35),
regelende de organisatie van het districts-bestuur in Suriname,
het noodig is het navolgende vast te stellen;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, besloten:

ART. 1. Als standplaatsen van de hieronder genoemde
Districts-Commissarissen worden aangewezen:

- a. voor die belast met het beheer van Nickerie, Nieuw-
Nickerie;
- b. voor die belast met het beheer van Coronie, Friendship;
- c. voor die belast met het beheer van Saramacca, station
Groningen;
- d. voor die belast met het beheer van Suriname, Para-
maribo (station Combé);
- e. voor die belast met het beheer van Commewijne,
station Nieuw-Amsterdam;
- f. voor die belast met het beheer van Marowijne, Albina.

ART. 2. Dit besluit treedt in werking met ingang van
1 Juli 1927.

Gegeven te Paramaribo, den 16den Juni 1927.

VAN HEEMSTRA.

De wd. Gouvernements-Secretaris,
H. F. ESSER.

(Uitgegeven 16 Juni 1927.)

Publicatie van 23 April 1863, Gb. 10,
houdende vaststelling van een Reglement op het
beheer der districten in de kolonie Suriname,
zooals dit reglement is gewijzigd bij verordeningen
van 1 Juni 1874, Gb. 16; 20 December 1878, Gb.
1879 no. 12; 14 December 1899, Gb. 45; 29 Novem-
ber 1915, Gb. 78; 22 Mei 1918, Gb. 35; 24 Maart 1924,
Gb. 48 en 9 Augustus 1926, Gb. 124¹⁾.

In naam des Konings!

De Gouverneur der kolonie Suriname:

Gelet op art. 14 van het Reglement op het beleid der

¹⁾ De tekst is laatstelijk bekend gemaakt in Gb. 1914 no. 48.

Regering (Publicatie d.d. 3/4 December 1832 G.B. no.13).
 Den Kolonialen Raad gehoord;
 Heeft goedgevonden en verstaan:
 Bij deze vast te stellen en af te kondigen het navolgende

**Reglement op het beheer der districten in de kolonie
 Suriname.**

HOOFDSTUK I.

VAN HET BEHEER IN DE DISTRICTEN.

ART. 1. De districts-Commissarissen worden bijgestaan door de officieren van de gewapende burgermagt.

Aan ieder der districts-Commissarissen, met uitzondering van dien in het district *Coronie*, wordt toegevoegd een districts-Secretaris.

ART. 2. Bij verhindering of ontstentenis van den Districts-Commissaris wordt hij vervangen door den districts-Secretaris.

De Gouverneur kan ten allen tijde op andere wijze in de vervanging voorzien ¹⁾.

ART. 3. De Gouverneur wijst de standplaatsen aan der districts-Commissarissen. Hij kan hen met het bestuur van twee of meer districten belasten.

ART. 4. (Vervallen).

HOOFDSTUK II.

**VAN DE VERPLIGTINGEN EN BEVOEGDHEID DER
 DISTRICTS-COMMISSARISSEN.**

ART. 5. De districts-Commissarissen zorgen voor de stipte naleving van alle wetten, publicatien, en verordeningen van inwendige diensten in hunne districten.

Aan hen is opgedragen het nemen van nuttige maatregelen of het doen van voorstellen daartoe, tot zooveel mogelijke bevordering van de welvaart en den bloei der aan hunne zorg toevertrouwde districten.

ART. 6. De districts-Commissarissen zorgen, dat de verordeningen, welke hun door het Bestuur ter bekendmaking aan de ingezetenen van hunne districten worden toegezonden, ter algemeene kennis worden gebracht op de

¹⁾ Dit artikel is aldus nader vastgesteld bij verordening van 24 Maart 1924, Gb. 48.

wijze als bij hunne instructie of bij bijzondere voorschriften is of nader zal worden bepaald.

ART. 7. De districts-Commissarissen maken op en zenden in aan den Procureur-Generaal proces-verbaal van alle te hunner kennis gekomen of gebragte misdrijven en overtredingen, voor zoover de kennisneming daarvan niet tot hunne disciplinaire regtsmagt behoort.

ART. 8. Indien de aard van het misdrijf zulks vereischt, begeeft de districts-Commissaris zich onverwijld naar de plaats alwaar het feit is gepleegd, ten einde van de gesteldheid der plaats te doen blijken, schouwingen door deskundigen te doen plaats hebben en alle terzake dienende inlichtingen in te winnen.

Hij handelt op gelijke wijze zoo dikwerf een vermoedelijke zelfmoord of ander buitengewoon voorval te zijner kennis komt.

ART. 9. In gevallen van ernstigen en tevens zeer dringenden aard, is ieder in de nabijheid wonend burger-officier bevoegd, om dadelijk op de plaats van het voorval te handelen, zoo als in art. 8 is vermeld, onder verplichting nogtans om met allen spoed de zaak te brengen ter kennis van den districts-Commissaris.

ART. 10. Indien op eenige plantage of grond een lijk komt aandrijven, dat, uithoofde van toenemend bederf, onverwijld dient te worden begraven, is tot de schouwing bevoegd de naastbijwonende burgerofficier, en zelfs de gezagvoerder van de plantage of den grond, in tegenwoordigheid van twee personen uit de buurt, onder gehoudenheid, in het eene en andere geval, om het proces-verbaal binnen vier en twintig uren aan den districts-Commissaris in te zenden.

ART. 11. Bij betrapping op heeter daad houdt de districts-Commissaris den schuldige of de schuldigen aan, en voor zoover de straffen op het gepleegde feit niet tot zijne regtsbevoegdheid behooren, zendt hij den aangehouden of de aangehoudenen, met de in beslag genomene stukken van overtuiging en processen-verbaal aan den Procureur-Generaal.

In gelijker voege wordt door hem gehandeld met de vermoedelijk schuldigen aan misdrijven met zware straffen bij wet bedreigd.

Onafhankelijk van het vorenstaande geeft hij in alle

gevallen van buitengewoon ernstigen aard, daarvan onverwijld kennis aan den Procureur-Generaal.

ART. 12. De districts-Commissaris bevordert, zooveel in zijn vermogen is het Godsdienstig en ander onderwijs der arbeiders in zijn onderhoorig district. Hij waakt ten strengste tegen alle afgodische dansen en tegen afgodische gebruiken bij het begraven van lijken.

ART. 13. De districts-Commissaris ziet toe op de stiptste naleving der bestaande verordeningen tot wering van de ziekte der melaatschheid en besmettelijke elephantiasis.

ART. 14. Tweemaal in het jaar en wel in de maanden Maart en September doet de districts-commissaris een nauwkeurig onderzoek:

- a. Op alle plantages en gronden in zijn district naar de naleving in het algemeen der werkovereenkomsten, naar de huisvesting, de geneeskundige verpleging, den geest der arbeiders, het schoonhouden van de plaats der arbeiderswoningen, den wateraanvoer en de waterloozing van het effect;
- b. op de pereeelen domeingrond op en buiten door het Koloniaal Gouvernement ingerichte vestigingsplaatsen naar de naleving der verplichtingen krachtens overeenkomst, met het Land gesloten, door de gebruikers en huurders dier pereeelen, voorzoover deze verplichtingen betreffen het onderhoud van de hoofd- en verbindingswegen, de voetpaden en polderdammen en van den wateraanvoer en de waterloozing.

De districts-commissaris is bevoegd ook op onbepaalde tijden het onder *a* en *b* hiervoren bedoeld onderzoek in te stellen, zoo dikwerf hij zulks noodig acht ¹⁾.

ART. 15. Van alle overtredingen of niet naleving der overeenkomsten voor veld- en fabriekarbeid, en van huis- en andere diensten, welke bij het onderzoek in het voorgaande artikel bedoeld, zijn ontdekt, maakt de districts-Commissaris proces-verbaal op, dat door hem wordt gezonden aan den Procureur-Generaal, voor zooverre de overtreding niet tot zijne regtsbevoegdheid behoort.

ART. 16. Wanneer eenig persoon, niet behoorende tot de op contract werkende arbeiders of immigranten, overlijdt,

¹⁾ Dit artikel is aldus nader vastgesteld bij verordening van 9 Augustus 1926, Gb. 124. Het was reeds te voren gewijzigd bij verordening van 22 Mei 1918, Gb. 35.

neemt de districts-Commissaris in acht de bepalingen, vervat in art. 11 van de eerste afdeeling der publicatie van den 8 Februarij 1836 (G.B. No. 1).

De hierdoor veroorzaakte noodzakelijke kosten komen ten laste van den boedel.

ART. 17. (Vervallen).

ART. 18. Bij ziekte, afwezigheid of andere ontstentenis van den ambtenaar aan wien de notariële practijk in de districten is opgedragen, is de districts-Commissaris bevoegd dien ambtenaar daarin te vervangen, onder gehoudenheid om in acht te nemen de voorschriften en bepalingen, welke op de uitoefening der notariële practijk in de districten zijn of later zullen worden vastgesteld.

De voor zoodanige verrigtingen verschuldigde emolumenten worden echter door den ambtenaar belast met de notariële practijk genoten.

ART. 19. Alle notariële acten, worden door den districts-Commissaris, met inachtneming der op het stuk van zegel bestaande of nader te maken verordeningen, gevisceerd voor zegel.

De districts-Commissaris is bovendien bevoegd om onderhandsche stukken voor zegel te viseeren.

ART. 20. Wanneer de districts-Commissaris kennis bekomt of gegronnd vermoeden heeft, dat in eenig gebouw, getimmerte, immigranten- of arbeiderswoning misdaden zijn of worden gepleegd, of wel dat daarin ongeoorloofde handelingen plaats hebben die de rust en veiligheid van het district in gevaar kunnen brengen, en dienvolgens een plaatselijk onderzoek door hem wordt noodig geoordeeld, is hij als hoofd der Policie in zijn district bevoegd en zelfs verplicht om den toegang tot zoodanige verdachte plaatsen te vorderen.

Hij wendt zich tot dat einde tot den gezagvoerder der betrokken plantage of grond, die verplicht is onverwijld aan de vordering van den districts-Commissaris te voldoen.

ART. 21. De districts-Commissaris voert, onder den Gouverneur, het bevel over de gewapende burgermagt in de uitgestrektheid van het district onder zijn beheer. Hij beschikt over die magt, voor zooveel dit noodig is tot handhaving van de openbare orde, rust en veiligheid.

Vóór den 15 February van elk jaar doet hij aan den Gouverneur toekomen een nominatieve lijst der leden van de gewapende burgermagt.

ART. 22. Bij ontstane rustverstoringen of wanordelikheden in het district van welken aard die ook mogen wezen, is de districts-Commissaris bevoegd de hulp der naast bij gelegen militaire posten in te roepen.

Dezelfde bevoegdheid wordt in onvoorziene gevallen van zeer dringenden aard toegekend aan elk officier der burgermagt en elken gezagvoerder van eene plantage of grond.

De Kommandanten van zoodanige militaire posten zijn verplicht onverwijld de ingeroepen hulp te verleen.

ART. 23. (Vervallen).

ART. 24. De districts-Commissaris legt, alvorens in functie te treden in handen van den Gouverneur den eed (de belofte) af, welke in de instructie voor zijn ambt is voorgeschreven.

Bij verplaatsing naar een ander district, kan de districts-Commissaris volstaan met de inzending eener verklaring aan den Gouverneur, dat hij bij den bereids afgelegden eed (belofte) volhardt.

ART. 25. Het costuum van den districts-Commissaris wordt bij eene speciale verordening vastgesteld.

HOOFDSTUK III.

VAN DEN DISTRICTS-SECRETARIS.

ART. 26—32.

HOOFDSTUK IV.

VAN DE GEWAPENDE BURGERMAGT.

ART. 33—48.

HOOFDSTUK V.

VAN RESERVE SCHUTTERS, LASTDRAGERS EN ARBEIDERS.

ART. 49—57.

ART. 58. (Vervallen).

ART. 59—65.

HOOFDSTUK VI.

VAN ALARM EN DAARMEDE IN VERBAND STAANDE VOORZIENINGEN.

ART. 66—74.

HOOFDSTUK VII.

VAN HET ONDERHOUD DER COMMUNICATIE ZOO TE WATER
ALS TE LAND.

ART. 75—77.

ART. 78, 79. (Vervallen).

ART. 80—84.

HOOFDSTUK VIII.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

ART. 85—90. (Vervallen).

ART. 91—94.

Paramaribo, den 23 April 1863.

VAN LANSBERGÈ.

Ter ordonnantie van den Gouverneur,

De Gouvernements Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

(Gepubliceerd 24 April 1863.)

Publicatie van 27 April 1863, Gb. 11, houdende vaststelling van eene instructie voor de Districts-Commissarissen in de Kolonie Suriname, zooals die instructie is gewijzigd bij verordeningen van 25 November 1865, Gb. 15 en 24 Maart 1924, Gb. 48¹⁾.

ART. 1. De districts-Commissarissen oefenen hunne functiën uit binnen de grenzen van het district of van de districten, voor welke zij zijn benoemd.

ART. 2. Elke districts-Commissaris is in zijn district:

- a. belast met het administratief bestuur;
- b. ambtenaar van politie en hulpambtenaar van justitie;
- c. bekleed met eene disciplinaire regtsmagt over de personen en in de gevallen, bij deze en andere algemeene verordeningen aangewezen²⁾;
- d. ambtenaar van den burgerlijken stand;
- e. ambtenaar belast met het staatstoezicht bedoeld bij art. 3 der wet van den 8 Augustus 1862 Staatsblad no. 164 (G.B. no. 6)³⁾.

¹⁾ De tekst is laatstelijk bekendgemaakt in Gb. 1914 no. 48.

²⁾ Deze disciplinaire rechtsmacht is opgeheven bij verordening van 1 April 1873, Gb. 13.

³⁾ Dit staatstoezicht is opgeheven sedert 1873.

ART. 3. Vóór de aanvaarding hunner bediening leggen de districts-Commissarissen in handen van den Gouverneur der Kolonie, behalve den eed van zuivering en geheimhouding, ieder, naar gelang van de gezindte waartoe hij behoort, den navolgenden eed (verklaring en belofte) af:

„Dat zweer (beloof) ik dat ik in mijne ambtsbetrekking aan Z.M. den Koning gehouw en getrouw zal zijn; dat ik mij, in den mij opgedragen post van districts-Commissaris in het district. naar de bepalingen van het op Hoog gezag voor deze Kolonie daargestelde Regeringsreglement, voor zoover die mij aangaan, naar de bepalingen voor het districts-bestuur gemaakt of nog te maken en naar mijne instructie zal gedragen; dat ik den Gouverneur allen eerbied en gehoorzaamheid zal bewijzen en stiptelijk opvolgen zijne bevelen; dat ik het welzijn der Kolonie, in het algemeen, en van het gedeelte dat aan mijne zorg wordt toevertrouwd, in het bijzonder, zal behartigen en voorts alles doen wat een goed districts-Commissaris schuldig is en behoort te doen; dat ik eindelijk mij zal wachten voor het aannemen van giften, gaven of geschenken, mij aangeboden of toegeschikt met het kennelijk doel om mij van mijnen pligt af te trekken of daarin te doen wankelen.”

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!” (dat beloof ik).

ART. 4. De districts-Commissarissen, alhoewel onder de onmiddellijke bevelen van den Gouverneur met het burgerlijk bestuur in de districten belast, erkennen als boven hen gesteld de hoofden van zoodanige departementen, ieder voor zooveel zijnen werkring aangaat, met welke zij volgens de Reglementen in dadelijke dienstbetrekking staan of nader in dienstbetrekking zullen worden gebragt bij algemeene verordening of bevelen van den Gouverneur in bijzondere aangelegenheden.

ART. 5. De districts-Commissarissen zijn niet bevoegd tot andere daden van bestuur dan die welke in wettelijk verbindende algemeene of bijzondere verordeningen en voorschriften geworteld zijn.

Zij zijn verplicht al zoodanige verordeningen en voorschriften stiptelijk na te leven.

ART. 6. De districts-Commissarissen zorgen voor de stipte naleving van alle wetten, publicatien en verordeningen van inwendige policie in hunne districten.

In het algemeen trachten zij, door het nemen van nuttige maatregelen of door het doen van voorstellen daartoe, in

alle opzigten de welvaart en den bloei van de aan hunne zorg toevertrouwde districten zooveel mogelijk te bevorderen.

ART. 7. Van alle verordeningen, hun ter bekendmaking aan de ingezetenen van hunne districten door het Koloniaal Bestuur toegezonden, wordt telken male een exemplaar van plantage tot plantage gezonden met bijvoeging eener lijst, aanduidende de wijze waarop die verzending moet geschieden.

Ieder gezagvoerder teekent bedoelde lijst af, tot blijk van ontvangst met vermelding van de dagteekening van deze en van de verdere verzending. De lijst en de daarbij gevoegde stukken komen van den laatsten ondertekenaar tot den districts-Commissaris terug die een en ander in zijn archief nederlegt.

ART. 8. Alle spoedvereischende brieven en circulaires, de openbare dienst in de districten betreffende, mogen eveneens van plantage tot plantage worden verzonden, waarvan echter alsdan moet blijken uit eene aantekening op het adres ondertekend door den districts-Commissaris of eenig officier der gewapende burgermagt, aan welken laatste in dat geval de bevoegdheid daartoe mede wordt toegekend.

Ieder gezagvoerder is verplicht op het adres aan te teekenen den datum van ontvangst en dien van verzending, of zorg te dragen dat dit door iemand anders, van zijnentwege geschiede.

ART. 9. De districts-Commissaris zorgt dat alle hem toegezonden verordeningen worden ten uitvoer gelegd, zoo als door haren inhoud of door voorlichtende aanschrijvingen van het bestuur wordt aangewezen. Hij bewaart de bij hem ingekomen stukken behoorlijk gerangschikt, houdt kopijboeken van zijne correspondentien en behoorlijke roosters van opgeroepen arbeiders, en zorgt dat zijn archief zij bijgehouden met den inventaris daarvan, afgesloten bij het einde van elk jaar.

Op last van den Gouverneur wordt dit archief op onbepaalde tijden door eenen daartoe aan te wijzen ambtenaar of eene te benoemen commissie geinspecteerd.

Art. 10. De districts-Commissaris houdt nauwkeurig aantekening van alle door hem ontvangen zegelgelden met voldoende aanduiding der voor zegel geviseerde stukken, in een daartoe bestemd register, waarvan de bladzijden door den Administrateur van Financien zijn gewaarmerkt.

Een uittreksel uit dat Register wordt op 30 Juny en 31 December van elk jaar door hem ingezonden aan den Administrateur van Financien, die, na accoordbevinding de vereischte maatregelen neemt voor de storting der ontvangen zegelgelden in de Koloniale Kas.

ART. 11—15. ¹⁾

ART. 16. De geschillen betreffende de verhouding tusschen den verrigten arbeid en het verdiende loon tusschen huurders en hunne op contract arbeidende werklieden, behooren uitsluitend tot de bevoegdheid van den districts-Commissaris, en beslist hij daarin, des vereischt na deskundigen gehoord te hebben.

ART. 17. (Vervallen).

ART. 18. De districts-Commissaris houdt een journaal, waarin hij dag voor dag zijne verrigtingen en de in zijn district plaats hebbende voorvallen nauwkeurig opteekent, voor zoover die voorvallen in eenig verband staan met het belang der kolonie in het algemeen, of met dat van zijn district in het bijzonder.

Elke maand wordt een extract uit dat journaal den Gouverneur toegezonden.

Buitengewone voorvallen worden daarenboven terstond aan den Gouverneur gerapporteerd en, staan die tevens in eenig verband met den werkkring van den Procureur-Generaal, ook aan dezen hoofdambtenaar.

ART. 19. Het archief het district betreffende wordt door den districts-Commissaris van den Heemraad overgenomen volgens inventaris. Voor zoover de bestaan hebbende divisien in twee districten zijn gesplitst, is de districts-Commissaris van het eerste district belast met de zorg van die overname onder verpligting om van gemeld archief te allen tijde inzage te verleen en aan den districts-Commissaris van het tweede district.

ART. 20. De districts-Commissaris mag zich voor geen langeren tijd dan *drie dagen* uit zijn district verwijderen zonder bekomen verlof van den Gouverneur en nimmer dan na vooraf zijne functien te hebben overgedragen aan zijnen vervanger ²⁾.

¹⁾ De artikelen 11—15 worden geacht te zijn vervallen ten gevolge van de opheffing van de disciplinaire rechtsmacht der Districts-Commissarissen bij verordening van 1 April 1873, Gb. 13.

²⁾ Dit artikel werd aldus nader vastgesteld bij verordening van 24 Maart 1924, Gb. 48.

ART. 21. De districts-Commissaris belast den hem toegevoegden districts-Secretaris met zoodanige werkzaamheden op zijn bureau als hij raadzaam oordeelt.

Met betrekking tot de uitoefening der notarische praktijk, waarmede de districts-Secretaris is belast en tot zijne acten en protocollen, staat de districts-Secretaris op zichzelf en vermag de districts-Commissaris zich daarmede niet inlaten, of inzage vorderen van de verleden acten.

ART. 22. Deze instructie treedt in werking met den 1n Julij 1863.

Zij is niet van toepassing voor den Commissaris van het Stadsdistrict.

Paramaribo, den 27 April 1863.

VAN LANSBERGE.

Ter ordonnantie van den Gouverneur,

E. A. VAN EMDEN.

(Gepubliceerd 29 April 1863.)

Comptabiliteit.

Wet van 7 November 1910, Gb. 86 (Ned. S. 315), houdende regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie Suriname,

zoals die wet gewijzigd is bij wetten van 21 December 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586); 7 December 1918, Gb. 1919 no. 12 (Ned. S. 1918 no. 790) en 12 April 1924, Gb. 42 (Ned. S. 187).

Wij WILHELMINA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge het tweede lid van artikel 62 der Grondwet¹⁾ en artikel 153 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie *Suriname* de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen dier kolonie bij de wet behoort te worden geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

EERSTE HOOFDSTUK.

VAN DE WIJZE VAN BEHEER DER KOLONIALE GELDMIDDELEN.

AFDEELING I.

Van de begrooting.

ART. 1. De koloniale huishoudelijke begrooting wordt gesplitst

- voor de uitgaven:
 - in afdeelingen en artikelen;
 - voor de ontvangsten:
 - in afdeelingen en onderdeelen.

¹⁾ Grondwet van 1887.

ART. 2. Moet, ingevolge art. 112 van het Reglement op het beleid der Regeering, de begrooting definitief worden vastgesteld door de wet, dan wordt het daartoe strekkend ontwerp uiterlijk op het tijdstip voor de indiening van de Staatsbegrooting, bij artikel 124 der Grondwet bepaald, aan de Staten-Generaal aangeboden.

De Gouverneur kondigt de wet, houdende definitieve vaststelling van de begrooting der kolonie, zoo spoedig mogelijk af.

ART. 3. Bij de vaststelling van de begrooting worden de artikelen aangewezen, welke door den Gouverneur door overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven kunnen worden aangevuld, wanneer het toegestaan bedrag ontoereikend wordt bevonden. Ook artikelen, welke voor memorie zijn uitgetrokken, kunnen voor die overschrijving worden aangewezen.

Overschrijvingen van het eene begrootingsartikel op het andere vinden niet plaats dan krachtens algemeene verordening, uitgegaan van de macht, die de begrooting heeft vastgesteld.

ART. 4. De begrootingsposten worden, behoudens de bepalingen van art. 31, middellijk noch ¹⁾ onmiddellijk verhoogd door eenige der kolonie aankomende bate.

ART. 5. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, welke niet in de begrooting zijn omschreven, worden in Nederland door Onzen Minister van Koloniën, en in de kolonie door den Gouverneur, op den post voor onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden in rekening gebracht en omschreven in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen ²⁾.

ART. 6. Elke begrooting wordt vastgesteld voor een tijdvak van een jaar, loopende van en met 1 Januari tot en met 31 December.

De dienst blijft open:

tot 1 April van het jaar volgende op het dienstjaar om de werken of gedeelten daarvan en de leverantiën te volbrengen en de goederen te verzenden, waarvan de vol-

¹⁾ Bij de wet van 21 Dec. 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586) werd het woord „nog” in „noch” veranderd.

²⁾ Dit artikel werd aldus gewijzigd bij de wet van 12 April 1924, Gb. 42 (Ned. S. 187).

brenging of verzending volgens de verklaring van het hoofd der betrokken administratie, ten gevolge van omstandigheden, in die verklaring te vermelden, niet vóór of op den laatsten December van het dienstjaar heeft plaats gehad; en, behoudens de bepalingen van het tweede en derde lid van artikel 11 en van het vierde lid van artikel 13, tot 1 Januari daaraanvolgende om alles ten einde te brengen wat het bewerkstelligen van de ontvangsten en het verevenen en ordonnanceeren van de uitgaven betreft ¹⁾.

ART. 6a. Indien eene wijziging van de begrooting tot stand komt na den laatsten dag, waarop de dienst ingevolge het laatste lid van artikel 6 geopend blijft, wordt zij geacht op dien dag in werking te zijn getreden ²⁾.

AFDEELING II.

Van de ontvangsten.

ART. 7. Al de in Nederland voor de kolonie ontvangen gelden worden gestort in 's Rijks schatkist. De in de kolonie ontvangen gelden worden gestort in de koloniale kas.

ART. 8. Is tot aanvulling der koloniale middelen eene bijdrage uit 's Rijks schatkist noodig, dan wordt de rekening van de kolonie met 's Rijks schatkist goedgeschreven voor het bedrag van de bijdrage, gelijk die voorkomt in den ramingsstaat der middelen, gevoegd bij de koloniale huishoudelijke begrooting voor het betreffend dienstjaar.

De sommen, welke wegens bijdrage zijn toegestaan en bij vaststelling van het slot der rekening niet noodig blijken te zijn geweest, worden zoo spoedig mogelijk ten bate van 's Rijks middelen teruggeschreven ³⁾.

ART. 9. Indien het overeenkomstig art. 114 van het Reglement op het beleid der Regeering vastgestelde slot der rekening zonder bijdrage uit 's Rijks schatkist een batig saldo aanwijst, wordt dat als afzonderlijke post opgenomen onder de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven van het jaar, volgende op dat, waarin de rekening is vastgesteld.

¹⁾ Dit artikel werd aldus gewijzigd bij de wet van 21 December 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586).

²⁾ Dit artikel is ingelascht bij de wet van 7 December 1918, Gb. 1919 no. 12 (Ned. S. 1918 no. 790).

³⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 21 Dec. 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586).

ART. 10. Bruikbare goederen, voor den kolonialen dienst bestemd, worden niet vervreemd.

Van dit verbod zijn uitgezonderd voorwerpen, die niet meer voor dien dienst benoodigd zijn, zoomede voorwerpen, welke om dringende redenen aan derden, of tot uitvoering van gouvernementswerken aan aannemers afgestaan of verkocht worden.

Andere roerende goederen, eigendom van de kolonie, waarvan de verkoop in haar belang wenschelijk is, alsmede de niet meer voor den dienst benoodigde goederen in het vorig lid bedoeld, worden steeds in het openbaar verkocht, tenzij door Ons of door den Gouverneur in bijzondere omstandigheden machtiging of last wordt gegeven tot onderhandschen verkoop.

ART. 11. Belastingen en andere middelen worden geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar, waarin zij ontvangen worden.

De sommen, waarmede de oorspronkelijk toegestane bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen wordt verhoogd, worden geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar waarvoor de bijdrage is toegestaan.

De opbrengst eener geldleening wordt geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar of van de jaren, waartoe de uitgaven behooren tot dekking waarvan de leening moet strekken ¹⁾.

ART. 12. Regelingen strekkende tot invoering, verhooging, verlaging of afschaffing van belastingen of tot opheffing van eenig ander middel van inkomst, treden niet in werking, voordat bij de begrooting op die invoering, verhooging, verlaging, afschaffing of opheffing gerekend is.

Om dringende redenen kan hierop eene uitzondering worden gemaakt.

ART. 13. Teruggaaf van hetgeen betaald is wegens belasting of wegens eenig ander middel wordt gebracht in mindering van de gelijksoortige ontvangsten over het jaar, waarin de teruggave plaats had.

Indien meer is teruggegeven dan van de ontvangsten kan worden afgetrokken, wordt het meerdere als uitgaaf verantwoord.

De bewijzen der teruggaven, vergezeld van bescheiden,

¹⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 21 Dec. 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586).

waaruit van de aanleiding en den last daartoe blijkt, worden overgelegd aan de Algemeene Rekenkamer.

De terugschrijving bedoeld in het tweede lid van artikel 8 geschiedt in mindering van de ontvangsten over het jaar, waarvoor de bijdrage was toegestaan ¹⁾).

ART. 14. Geschillen over vorderingen kunnen in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, na ingewonnen advies van den Raad van Bestuur, worden beëindigd bij dading, waarop, indien het onderwerp van het geschil eene hoogere geldswaarde heeft dan f 10.000, goedkeuring bij de wet is vereischt.

Jaarlijks wordt door Onzen Minister van Koloniën van de dadingen, welke geen goedkeuring bij de wet behoeven, mededeeling gedaan aan de Staten-Generaal.

ART. 15. Kwijtschelding van vorderingen wordt verleend in *Nederland* door Ons en in de kolonie door den Gouverneur, tenzij het bedrag der kwijtschelding f 10.000 te boven gaat, in welk geval zij geschiedt bij de wet.

De Gouverneur verleent geene kwijtschelding van f 500 of minder, dan na het advies ingewonnen te hebben van den Raad van Bestuur, en geene boven f 500 dan na van Onzentwege verkregen machtiging ²⁾).

ART. 16. Alle uit belastingverordeningen voortspruitende vorderingen van de kolonie verjaren, voor zoover die verordeningen zelf daaromtrent geen andere termijnen behelzen, met vijf jaren, te rekenen van den aanvang van het jaar, waarin de belasting invorderbaar was.

Overigens zijn de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek der kolonie op de verjaring van de vorderingen der kolonie toepasselijk.

AFDEELING III.

Van de uitgaven.

ART. 17. Alle betalingen voor de kolonie, welke in Nederland moeten plaats hebben, waaronder ook zijn begrepen die, ter versterking van de koloniale kas, worden

¹⁾ Het vierde lid werd bijgevoegd bij de wet van 21 Dec. 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586).

²⁾ Dit artikel werd aldus vastgesteld bij de wet van 21 Dec. 1914, Geb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586).

door aanwijzing op 's Rijks schatkist, en die, welke in de kolonie moeten plaats hebben, worden door aanwijzing op de koloniale kas bewerkstelligd.

ART. 18. Voor de betalingen, welke in Nederland moeten plaats hebben, worden door den Minister van Financiën aan den Minister van Koloniën kredieten geopend.

Deze kredieten mogen het tegoed van de kolonie in 's Rijks schatkist met niet meer dan 2 miljoen gulden te boven gaan ¹⁾.

Aan de kolonie kan door Ons de verplichting worden opgelegd om rente ten behoeve van 's Rijks schatkist te vergoeden over het bedrag, waarmede de kredieten het tegoed te boven gaan.

ART. 19. Het uitvoeren van werken en het doen van leverantiën en transporten ten behoeve van de kolonie worden in het openbaar aanbesteed.

Alleen wanneer Onze Minister van Koloniën of de Gouverneur zulks in het belang der kolonie noodig oordeelt, kan van dien regel worden afgeweken.

In dat geval wordt van de beweegredenen melding gemaakt in de beschikking, waarbij de werken of leverantiën en transporten worden bevolen.

ART. 20. De voorwaarden van aanbesteding vermelden de waarborgen, vereischt om als mededinger te worden toegelaten.

De bij de inschrijving en de uitvoering van de werken, leverantiën en transporten in acht te nemen bepalingen worden voor aanbestedingen in Nederland door den Minister van Koloniën en voor die in de kolonie door den Gouverneur vastgesteld.

Bij overeenkomsten wegens werken, leverantiën en transporten worden aan de aannemers geen interessen ²⁾ toegezegd ter zake van mogelijke vertraging in de voldoening hunner vordering.

ART. 21. Het is aan alle landsdienaren in de kolonie en aan die tot het Departement van Koloniën behorende, verboden werken, leverantiën of transporten voor de kolonie aan te nemen, zich daarvoor borg te stellen, of daaraan hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings deel te hebben.

¹⁾ Herhaaldelijk vond afwijking van het in dit tweede lid bepaalde bij de wet plaats.

²⁾ Ned. S.: „interesten”. In art. 20 der Curaçaosche Comptabiliteitswet staat eveneens „interesten”.

ART. 22. Voorschotten kunnen worden verleend aan aannemers of leveranciers en, in de gevallen door Ons of door den Gouverneur te bepalen, op traktementen, — verlofs- en non-activiteits-traktementen ¹⁾ daaronder begrepen, — wachtgeld, pensioenen, declaratiën wegens reis- en verblijfkosten en vaste uitkeeringen.

Sommen ter goede rekening kunnen binnen de grenzen der begrooting worden verstrekt tot het doen van betalingen ten behoeve van door Ons of door den Gouverneur aan te wijzen onderwerpen van huishoudelijk beheer.

Van die sommen wordt vóór het sluiten van den betrokken dienst rekening afgelegd en de ongebruikte gedeelten worden in mindering gebracht van de uitgaven ten laste van de artikelen, waaruit de sommen zijn gekweten.

ART. 23. De vorderingen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting worden verevend en betaalbaar gesteld in Nederland door of namens den Minister van Koloniën en in de kolonie door of namens den Gouverneur.

ART. 24. Koloniale goederen, hoe ook genaamd, worden niet aan een schuldeischer afgestaan in het voordeel van het artikel der begrooting, waaruit zijne vordering moet worden gekweten.

ART. 25. Elke verevening en betaalbaarstelling moet, behoudens het bepaalde bij artikel 22, gegrond zijn op het bewijs van het verkregen recht van de schuldeischers.

De bescheiden, welke door de schuldeischers tot staving hunner vorderingen moeten worden overgelegd, moeten beantwoorden aan de eischen, daarvoor door Ons te stellen bij algemeenen maatregel van bestuur, nadat de Algemeene Rekenkamer gehoord is.

ART. 26. De uitgaven behooren tot den dienst van het jaar, waarin de rechten der schuldeischers van de kolonie zijn verkregen, behoudens de uitzondering, gemaakt in het tweede lid van artikel 6.

Gratificatiën en subsidiën behooren tot den dienst van het jaar, waarin zij zijn verleend, tenzij bij de toekenning anders is bepaald.

Voorschotten behooren tot den dienst van het jaar, waarin zij zijn betaalbaar gesteld.

ART. 27. Onverevend gebleven vorderingen betreffende afgesloten diensten worden, mits zij niet verjaard zijn,

¹⁾ Ned. S.: „nonactiviteitstraktementen”; in art. 22 der Curaçaosche Comptabiliteitswet staat „non-activiteitstraktementen”.

gekwesten uit de som voor onvoorziene uitgaven van het dienstjaar, waarin zij later verevend worden, en in de rekening afzonderlijk verantwoord en omschreven.

Verevende uitgaven, die worden teruggegeven vóór de afsluiting van den dienst, die er mede werd belast, worden in mindering der uitgaven van het betrokken artikel gebracht.

ART. 28. Behoudens de bepalingen van artikel 30 zijn alle vorderingen ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting, die niet aan het Departement van Koloniën of aan het koloniaal bestuur schriftelijk zijn ingediend binnen achttien maanden na de opening van het dienstjaar, verjaard; zij worden niet verevend noch betaald, tenzij om bijzondere redenen de voldoening van die vorderingen vóór de afsluiting van den betrokken dienst, in Nederland door Ons, en in de kolonie door den Gouverneur, mocht worden toegestaan.

ART. 29. Door of vanwege het hoofd der betrokken administratie wordt aan den schuldeischer, zoo hij dat verlangt, bij de indiening zijner vordering een behoorlijk gedagteekend bewijs van ontvangst der ingediende stukken afgegeven.

ART. 30. Voor zoover ten opzichte van speciale onderwerpen niet anders is bepaald, zijn de bij de burgerlijke wetten in Nederland gestelde termijnen van verjaring toepasselijk:

1o. op alle in Nederland verschuldigde vorderingen wegens rente van koloniale schulden en die wegens traktementen, pensioenen, onderstandgelden en alle andere, welker bedrag bepaald is en welker verevening niet afhankelijk is van eene voorafgaande indiening van stukken door belanghebbenden;

2o. op alle in Nederland verevende vorderingen, waarvoor mandaten of ordonnantiën van betaling zijn afgegeven.

Op alle sub 1 vermelde in de kolonie verschuldigde vorderingen en op alle in de kolonie tot voldoening van vorderingen afgegeven mandaten en ordonnantiën zijn de in de voor de kolonie geldende algemeene verordeningen gestelde termijnen van verjaring toepasselijk.

ART. 31. Wanneer voorwerpen, welke voor den kolonialen dienst zijn aangekocht of voortgebracht, worden afgestaan aan een anderen tak van dienst dan die, welke de uitgaaf tot aankoop of voortbrenging gelastte, wordt de

begrootingspost, bestemd tot aanschaffing van gelijksoortige behoeftèn in het dienstjaar, waarin de afstand plaats heeft (onverschillig wanneer de aankoop of voortbrenging is geschied) voor de geschatte geldswaarde goedgeschreven en met een gelijk bedrag belast het artikel, waaruit de tak van dienst, die de goederen behoeft, de uitgaaf tot aanschaffing kan kwijten.

Ingeval ten laste van een begrootingspost minder is betaald dan het bedrag, waarmede de uitgaven tengevolge van deze verstrekkingen zouden moeten worden verminderd, wordt het verschil ten bate van de middelen der kolonie geboekt. Is ten laste van den begrootingspost nog niets betaald, dan wordt de geheele waarde van de verstrekte goederen ten bate van die middelen geboekt.

Wanneer na de boeking ten bate van de middelen betalingen ten laste van een begrootingspost gedaan worden, kan door overboeking het bedrag dier betalingen zooveel mogelijk worden verminderd met de ten bate van de middelen geboekte som.

Het in de vorige leden van dit artikel bepaalde vindt overeenkomstige toepassing, wanneer door een tak van dienst werkzaamheden ten behoeve van een anderen tak van dienst zijn verricht en door dezen hiervoor vergoeding verschuldigd is ¹⁾.

ART. 32. Vereveningen op rekening of in mindering geschieden alleen voor gedane diensten, en nimmer mogen de verevende sommen dan nog overschrijden vier vijfde gedeelten der bedragen, waarop blijkens behoorlijke bewijzen van oplevering recht is verkregen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

VAN DE VERANTWOORDING DER KOLONIALE GELDMIDDELEN.

AFDEELING I.

Van de contrôle.

ART. 33. De contrôle over de koloniale uitgaven en ontvangsten geschiedt door de Algemeene Rekenkamer in Nederland overeenkomstig deze wet en voorts naar de thans bestaande of nader vast te stellen bepalingen voor de contrôle der Staatsuitgaven en ontvangsten.

¹⁾ Het vierde lid werd bijgevoegd bij de wet van 12 April 1924, Gb. 42 (Ned. S. 187).

Van alle ten laste van de kolonie aangegane geldleeningen houdt de Algemeene Rekenkamer de noodige registers om eene behoorlijke contrôle te verzekeren.

De Algemeene Rekenkamer deelt hare bedenkingen tegen de verevening der uitgaven en tegen de boeking der ontvangsten aan den Minister van Koloniën mede binnen drie maanden, nadat de bescheiden bij de Kamer zijn ingekomen.

Bij die mededeeling voegt zij de bescheiden, waartoe hare bedenkingen betrekking hebben, ter inzage en voor zooveel noodig ter verbetering.

ART. 34. Door den Gouverneur wordt onder dagteekening van de afsluiting van het dienstjaar eene rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten opgemaakt, die vóór of op den laatsten December van het daarop volgend jaar door tusschenkomst van den Minister van Koloniën aan de Algemeene Rekenkamer gezonden wordt.

Die rekening wijst in de volgorde der begrooting en met gelijke omschrijving der artikelen en onderdeelen afzonderlijk aan:

in uitgaaf:

het geraamd bedrag en wat daarop is verevend;

in ontvangst:

het geraamd bedrag en wat daarop is ontvangen;

met aanduiding van de verschillen in meer en minder zoowel wat de uitgaven als de ontvangsten betreft, en met vermelding welke van de verevende sommen voldaan, welke verschuldigd gebleven zijn.

Zij vermeldt tevens zooveel mogelijk de oorzaken der verschillen tusschen de ramingen en uitkomsten.

Bij de rekening wordt een staat overgelegd, die naar onderscheiding der dienstjaren aantoont, welke sommen in het afgesloten dienstjaar, wegens uitgaven op vroegere dienstjaren verevend, eensdeels hetzij uitgegeven, hetzij door verjaring vrijgevallen, anderdeels verschuldigd gebleven zijn ¹⁾.

ART. 35. De in het voorgaande artikel omschreven rekening wordt door de Algemeene Rekenkamer, na vergelijking met de door haar gehouden aantekeningen, voorzien van eene verklaring van bevinding en binnen drie maanden na ontvangst aan den Minister van Koloniën teruggezonden, onder mededeeling van de bedenkingen en

¹⁾ Dit artikel werd aldus gewijzigd bij de wet van 12 April 1924, Gb. 42 (Ned. S. 187).

opmerkingen, waartoe het onderzoek van de rekening en van de daartoe behorende verantwoordingsstukken aanleiding heeft gegeven, voorzoover ¹⁾ die niet reeds in haar, in het volgend artikel te vermelden, jaarverslag zijn opgenomen.

ART. 36. Jaarlijks vóór of op 1 April zendt de Algemeene Rekenkamer aan Ons een volledig verslag van hare werkzaamheden over het afgelopen jaar, waarin tevens vermeld worden alle ontdekte onregelmatigheden en afwijkingen van bestaande verordeningen, benevens de maatregelen, welke zij in het belang van het beheer der geldmiddelen wenschelijk acht.

Dit verslag, waarin wordt aangeteekend de stand der rekening van 's Rijks schatkist met de kolonie, wordt medegedeeld aan de Staten-Generaal en aan den Gouverneur ter overlegging aan de Koloniale Staten ²⁾.

A F D E E L I N G II.

VAN DE ORDONNATEURS EN ANDERE NIET REKENPLICHTIGE LANDSDIENAREN.

ART. 37. Alle landsdienaren, die zonder ter zake rekenplichtig te zijn door onrechtmatige handelingen of door het nalaten van de zorg, waartoe zij gehouden zijn, middellijk of onmiddellijk aan de kolonie schade toebrengen, zijn verplicht die schade te vergoeden.

De vervolging van en het verhaal op de bedoelde landsdienaren in Nederland, hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden geschieden volgens de regelen, bij de Rijkswetten vastgesteld of vast te stellen.

Voor *Suriname* wordt door Ons in dit onderwerp voorzien.

ART. 38. Al wie bevoegd is of gedelegeerd wordt tot het aangaan van schulden en tot de beoordeeling en het onderzoek van vorderingen ten laste van de kolonie, alsmede tot de betaalbaarstelling daarvan, mag niet tevens zijn rekenplichtige.

In *Suriname* kan in bijzondere gevallen van dit voorschrift worden afgeweken.

¹⁾ Ned. S.: „voor zoover”; in art. 35 der Curaçaosche Comptabiliteitswet staat „voorzoover”.

²⁾ Bij de wet van 21 Dec. 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586) werden de woorden „de Koloniale Staten” gesteld in plaats van „den Kolonialen Raad”.

AFDEELING III.

Van de rekenplichtigen.

ART. 39. Alle personen en administratiën, die gemunt geld of geldswaardig papier, aan de kolonie toebehoorende of in 's Rijks schatkist dan wel in de koloniale kas gedeponeerd, onder zich hebben of magazijnen beheeren, zijn, voor zooveel zij een zelfstandig beheer voeren, verplicht aan de Algemeene Rekenkamer rekening af te leggen van het door hen gevoerd beheer.

Dezelfde verplichting kan door Onzen Minister van Koloniën of door den Gouverneur ook worden opgelegd aan personen en administratiën, die met den verkoop van landsgoederen belast zijn.

De rekenplichtigen worden ter zake van hun gehouden beheer niet van verantwoordelijkheid ontheven dan door een deswege door de Algemeene Rekenkamer af te geven bewijs.

Hierop wordt alléén eene uitzondering toegelaten voor hen, die den kolonialen dienst hebben verlaten, ingeval na de indiening van hunne laatste rekening drie jaren zijn verlopen zonder dat de uitkomst van het onderzoek der rekening te hunner kennis is gebracht.

Het bepaalde bij het eerste lid is niet van toepassing op de Koloniale Postspaarbank. Alle kosten van die Bank worden op de koloniale huishoudelijke begrooting gebracht en de teruggave dier kosten wordt onder de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven der kolonie opgenomen ¹⁾.

ART. 40. Door den Gouverneur wordt bepaald welke rekenplichtigen tot borgstelling verplicht zijn, zoomede tot welk bedrag.

ART. 41. Door de Algemeene Rekenkamer worden aan de rekenplichtigen de modellen en tijdstippen van inzending der rekeningen voorgeschreven, alsmede de termijnen tot beantwoording van de daarop gevallen aanmerkingen en tot het indienen van bezwaren tegen de veranderingen, welke zij in de rekeningen heeft gemaakt.

Na het verstrijken van den termijn neemt de Algemeene Rekenkamer een besluit.

Wanneer, ondanks de door een rekenplichtige tegen de

¹⁾ Het vijfde lid werd bijgevoegd bij de wet van 21 Dec. 1914, Gb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 586).

gemaakte veranderingen ingebrachte bezwaren, de Algemeene Rekenkamer van meening is niet op die veranderingen te moeten terugkomen, kan de rekenplichtige binnen twee maanden, nadat de beslissing te zijner kennis is gebracht, daarvan herziening vorderen.

Het onderzoek omtrent zoodanige herziening wordt opgedragen aan andere leden der Algemeene Rekenkamer dan die, welke de beslissing hebben voorgesteld, waardoor de rekenplichtige zich bezwaard acht.

Het besluit omtrent die herziening wordt genomen in eene vereenigde zitting der Algemeene Rekenkamer.

Te allen tijde, ook na afgifte van het in artikel 39 bedoelde bewijs, is de Algemeene Rekenkamer bevoegd tot herziening van besluiten, genomen op grond van stukken, die later blijken valsch te zijn, tenzij verjaring is ingetreden van de straf of van het recht tot strafvordering.

Van den uitslag der herzieningen wordt melding gemaakt in het verslag bedoeld in artikel 36.

ART. 42. Aan de rekenplichtigen, die achterlijk zijn in het inzenden van hunne rekeningen, wordt door de Algemeene Rekenkamer een nieuwe termijn gesteld.

Bij verdere nalatigheid geeft de Algemeene Rekenkamer, naar gelang het verzuim in Nederland of in de kolonie wordt gepleegd, daarvan kennis aan Onzen Minister van Koloniën of aan den Gouverneur, die een ambtenaar aanwijst tot het ambtshalve opmaken van de rekeningen op kosten van de nalatigen, die bovendien door de Algemeene Rekenkamer worden beboet, indien zij daarvoor termen aanwezig acht.

Voor zooveel de rekenplichtigen inkomsten van de kolonie genieten, gaat de boete voor elk verzuim niet te boven het een twaalfde gedeelte van het jaarlijksch bedrag hunner bezoldiging, of wanneer zij procentsgewijze worden beloond, het een twaalfde gedeelte van hunne gemiddelde jaarlijksche inkomsten.

Voor hen, die geen inkomsten uit de koloniale kas genieten, wordt het op te leggen bedrag aan boete in geen geval hooger gesteld dan *f* 50 voor elk verzuim.

De rekeningen worden verder behandeld en afgedaan als waren zij door de rekenplichtigen zelve opgemaakt en ingezonden.

ART. 43. Indien een rekenplichtige onder curateele wordt gesteld, voortvluchtig is of overlijdt, wordt de rekening, die hij had behooren te doen, ambtshalve opgemaakt

door een ambtenaar, daartoe door of van wege Onzen Minister van Koloniën of den Gouverneur aan te wijzen.

Deze rekening wordt aan den curator of aan de erfgenamen of rechtverkrijgenden medegedeeld; zij ontvangen desverlangd inzage van de daartoe behoorende bescheiden en aan hen wordt een redelijke termijn verleend om hunne bezwaren tegen de rekening en de daartoe behoorende bescheiden te doen gelden.

Na ontvangst van het antwoord van den curator, de erfgenamen of rechtverkrijgenden, dan wel wanneer zij den hun verleenden termijn ongebruikt hebben laten verstrijken, wordt de rekening overgebracht bij de Algemeene Rekenkamer, die haar in vereenigde zitting behandelt, en tegen wier besluit geene voorziening is toegelaten.

De erfgenamen en rechtverkrijgenden zijn van aansprakelijkheid ontslagen, wanneer drie jaren zijn verlopen:

10. na den dood van den rekenplichtige, zonder dat aan hen de ambtshalve opgemaakte rekening is medegedeeld;
20. na het verstrijken van den aan hen tot indiening hunner bezwaren verleenden termijn, zonder dat de rekening is vastgesteld.

ART. 44. In Nederland wordt door Onzen Minister van Koloniën en in de kolonie door den Gouverneur gezorgd voor de uitvoering der besluiten van de Algemeene Rekenkamer, vermeld in artikel 41, en voor de invordering van de boete ¹⁾ en van de kosten bedoeld in artikel 42.

Sluit de rekening van een rekenplichtige, of die welke voor hem is opgemaakt, met een voor hem nadeelig slot, dan wordt dit, evenals de boeten en kosten, bij voorkeur verhaald op den gestelden borgtocht en op de inkomsten van den rekenplichtige. Zijn beide niet voldoende, dan geschiedt de invordering van het tekort in Nederland of in de kolonie op de aldaar voor de invordering der directe belastingen voorgeschreven wijze.

Indien de rekening sluit met een voor den rekenplichtige voordeelig slot, wordt dit door de administratie uitgekeerd.

ART. 45. Ter verzekering van de belangen der kolonie kunnen aan rekenplichtigen voorloopig vergoedingen opgelegd worden door de autoriteiten, welke daartoe door den Gouverneur worden aangewezen.

¹⁾ Ned. S.: „boeten”; in art. 44 lid 1 der Curaçaosche Comptabiliteitswet staat eveneens „boeten”.

ART. 46. Van de in artikel 42 bedoelde boete ¹⁾ kan door Ons kwijtschelding worden verleend na ingewonnen advies van de Algemeene Rekenkamer.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN.

ART. 47. De voorschriften dezer wet worden voor het eerst toegepast op den dienst van het jaar 1911.

De aanzuivering en verantwoording van de uitgaven en ontvangsten betreffende vorige diensten geschieden op den tot dusver bestaanden voet.

ART. 48. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van *Surinaamsche* Comptabiliteitswet.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7 November 1910.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.

(In Suriname uitgegeven 9 December 1910.)

¹⁾ Ned. S.: „boeten”; in art. 46 der Curaçaosche Comptabiliteitswet staat eveneens „boeten”.

Regeringsreglement van Curaçao.

WET.

van 31 Mei 1865, Pb. 16 (Ned. S. 56),
houdende

VASTSTELLING VAN HET REGLEMENT OP HET BELEID DER REGERING IN DE KOLONIE CURAÇAO ¹⁾.

zoals die wet is gewijzigd en aangevuld bij wetten van 26 April 1884, Pb. 8 (Ned. S. 31), 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 50), 30 December 1901, Pb. 1902 no. 10 (Ned. S. 1901 no. 259), 31 December 1903, Pb. 1904 no. 3 (Ned. S. 1903 no. 367), 20 Jan. 1908, Pb. 30 (Ned. S. 210), 26 Februari 1920, Pb. 30 (Ned. S. 191) en 10 Juni 1927, Pb. 48 (Ned. S. 173) ²⁾.

CURAÇAO.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het reglement op het beleid der Regering in de kolonie *Curaçao*, ingevolge art. 59 der Grondwet ³⁾, door de wet behoort te worden vastgesteld:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, vast te stellen het navolgende:

¹⁾ De tekst dezer wet, zooals die werd gewijzigd en aangevuld bij latere wetten, is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 25 Februari 1902, Pb. 21 (Ned. S. 35).

De in Pb. 1902 no. 22 bekend gemakte tekst is hier afgedrukt. Spelling en interpunctie in het Ned. S. wijken somtijds van die in het Pb. af.

²⁾ Naast de artikelen, die bij de wet van 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 50) gewijzigd of toegevoegd zijn, staat in margine „1901“.

³⁾ Grondwet van 1848.

ART. 46. Van de in artikel 42 bedoelde boeke *) kan door Ons Ewigebeholden worden verhoord na ingewonnen advies van de Algemeene Rekenkamer.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN.

ART. 47. De voorschriften dezer wet worden voor het eerst toegepast op den dienst van het jaar 1911.

De nammering en verantwoording van de uitgaven en ontvangsten betreffende vorige diensten geschieden op den tot dusver bestaenden voet.

ART. 48. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van Surinaamsche Comptabiliteitswet.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 7. November 1910.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIT.

(In Suriname uitgegeven 9 December 1910.)

*) Ned. N. v. boeke" is 01/10 7-110/10sche Comptabiliteitswet staat eveneens „boeke“.

Regeringsreglement van Curaçao.

WET

van 31 Mei 1865, Pb. 18 (Ned. S. 56),
houdende

VASTSTELLING VAN HET REGLEMENT OP HET BELEID DER
REGERING IN DE KOLONIE CURAÇAO ¹⁾),

zooals die wet is gewijzigd en aangevuld bij wetten van 26 April 1884, Pb. 8 (Ned. S. 91), 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 56), 30 December 1901, Pb. 1902 no. 10 (Ned. S. 1901 no. 289), 31 December 1903, Pb. 1904 no. 3 (Ned. S. 1903 no. 362), 20 Juni 1908, Pb. 30 (Ned. S. 210), 26 Februari 1920, Pb. 44 (Ned. S. 90), 26 Maart 1920, Pb. 35 (Ned. S. 131) en 10 Juni 1927, Pb. 43 (Ned. S. 175) ²⁾.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het reglement op het beleid der Regering in de kolonie *Curaçao*, ingevolge art. 59 der Grondwet ³⁾), door de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, vast te stellen het navolgende:

¹⁾ De tekst dezer wet, zooals die werd gewijzigd en aangevuld bij latere wetten, is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 25 Februari 1902, Pb. 22 (Ned. S. 38).

De in Pb. 1902 no. 22 bekend gemaakte tekst is hier afgedrukt. Spelling en interpunctie in het Ned. S. wijken somtijds van die in het Pb. af.

²⁾ Naast de artikelen, die bij de wet van 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 56) gewijzigd of ingevoegd zijn, staat in margine „1901”.

³⁾ Grondwet van 1848.

REGLEMENT OP HET BELEID DER REGERING IN DE KOLONIE
CURAÇAO.

EERSTE HOOFDSTUK.

VAN DE KOLONIE EN HARE INWONERS.

ART. 1. Het grondgebied der kolonie Curaçao omvat de eilanden Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (voor zooveel het aan Nederland behoort), St. Eustatius en Saba, met hunne onderhoorigheden.

Verdragen betreffende den afstand of ruiling van grondgebied of de regeling der grensscheiding behoeven de goedkeuring der Staten-Generaal.

ART. 2. Allen, die zich in de kolonie bevinden, zijn 1901.
eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd aan de Regeering en onderworpen aan de wettelijke regelingen.

ART. 3. De wettelijke regelingen, in de kolonie geldig, 1901.
zijn:

- 1o. de verdragen met vreemde mogendheden door den Staat aangegaan, voor zooverre zij in de kolonie van toepassing zijn;
- 2o. de algemeene verordeningen, waaronder worden verstaan:
 - a. de wetten, die, volgens de bepalingen der Grondwet van het Koninkrijk, voor de kolonie gemaakt, of voor haar toepasselijk verklaard zijn;
 - b. de besluiten des Konings, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur;
 - c. de koloniale verordeningen, vastgesteld door den gouverneur met goedkeuring van den Kolonialen Raad;
- 3o. de besluiten, houdende algemeene maatregelen, door den gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, binnen de grenzen zijner bevoegdheid uitgevaardigd;
- 4o. de keuren en reglementen door de in de artikelen 129 en 136 bedoelde collegiën en besturen binnen de grenzen hunner bevoegdheid uitgevaardigd.

ART. 4. Slavernij wordt in de kolonie niet geduld.

Allen, die zich op haar grondgebied bevinden, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen.

ART. 5. Uitlevering van vreemdelingen geschiedt niet dan krachtens verdragen, waarbij, voorzoover de kolonie

betreft, de regelen zijn in acht genomen, welke, zooveel mogelijk, in overeenstemming met de daaromtrent voor Nederland geldende wettelijke bepalingen, bij Koninklijk besluit worden vastgesteld ¹⁾).

ART. 6. De regelen nopens de toelating en de uitzetting van personen, die in verschillende eilanden der kolonie noch gevestigd, noch daarheen van Rijkswegen gezonden zijn, worden bij koloniale verordening of bij plaatselijke keur vastgesteld.

ART. 7. Tot openbare bedieningen, door den Koning op te dragen, zijn benoembaar Nederlanders volgens de wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap en zij, die uit anderen hoofde Nederlandsche onderdanen zijn ²⁾).

1901.
1927.

De benoembaarheid tot andere openbare bedieningen wordt bij koloniale verordening geregeld.

ART. 8. Niemand heeft voorafgaand verlof noodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren.

De verantwoordelijkheid van schrijvers, uitgevers, drukkers en verspreiders en de waarborgen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid tegen het misbruik van de vrijheid van drukpers te nemen, worden geregeld bij koloniale verordening.

Bepalingen, waardoor de toelating in de kolonie van in Nederland gedrukte stukken belemmerd wordt, behoeven bekrachtiging bij de wet.

ART. 9. Ieder heeft het recht verzoekschriften in te dienen bij de bevoegde magt, zoowel in Nederland als in de kolonie.

Verzoekschriften moeten persoonlijk en mogen niet uit naam van meer worden ondertekend, tenzij dit geschiedt door of vanwege lichamen, wettig zamengesteld of erkend, en in dit laatste geval niet anders dan over onderwerpen tot hunnen bepaalden werkring behoorende.

Echter mogen personen, die niet schrijven kunnen, verzoekschriften indienen door tussenkomst van zoodanige ambtenaren, als hiertoe bij koloniale verordening zijn bevoegd verklaard.

¹⁾ Dit artikel is aldus nader vastgesteld bij de wet van 26 April 1884, Pb. 8 (Ned. S. 91).

²⁾ Dit lid is aldus gewijzigd bij de wet van 10 Juni 1927, Pb. 43 (Ned. S. 175). Het was reeds gewijzigd bij de wet van 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 56).

ART. 10. De uitoefening van het regt van vereeniging of vergadering kan, in het belang der openbare orde, zedelijkheid of gezondheid, aan regeling en beperking bij koloniale verordening of bij plaatselijke keur onderworpen worden.

TWEEDE HOOFDSTUK.

VAN DEN GOUVERNEUR.

EERSTE AFDEELING.

Van zijne benoeming en ontslag en van zijne verantwoordelijkheid.

ART. 11. De gouverneur wordt door den Koning benoemd en ontslagen.

ART. 12. Hij moet den ouderdom van dertig jaren vervuld hebben.

ART. 13. Hij legt in handen des Konings, of van de autoriteit of den persoon door den Koning hiertoe aangewezen, den eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming tot gouverneur, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen zal middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning en aan de Grondwet: dat ik de welvaart van de kolonie naar mijn vermogen bevorderen zal; dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Curaçao steeds zal onderhouden en doen onderhouden, en dat ik mij in alles zal gedragen, zoo als een braaf en eerlijk gouverneur betaamt. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!“ („Dat verklaar en beloof ik.”)

ART. 14. Indien de benoeming van den gouverneur vervat is in een geheim en verzegeld stuk, behelst dit stuk tevens de aanwijzing van de autoriteit of den persoon, in wier of wiens handen de benoemde den voorgeschreven ambtseed moet afleggen.

Zoodanig stuk wordt geopend in eene vergadering van den Raad van Bestuur.

Het wordt, na door al de aanwezige leden te zijn gewaarmerkt, in het archief van den Raad nedergelegd.

ART. 15. De gouverneur aanvaardt het bestuur door overlegging in eene plegtige zitting van den Kolonialen Raad van een afschrift zijner akte van benoeming en van het proces-verbaal zijner eedsaflegging, en brengt zijne aanvaarding van het bestuur bij proclamatie ter kennis der ingezetenen.

ART. 16. Hij is verplicht zijne waardigheid te blijven bekleeden tot dat hij het bestuur aan zijnen opvolger hebbe overgegeven, tenzij hem van 's Konings wege gelast of vergund worde zijne waardigheid vroeger neder te leggen.

ART. 17. Hij mag zonder verlof des Konings de kolonie niet verlaten.

ART. 18. Hij mag geen handeldrijven en geen deel hebben, regtstreeks of zijdelings, in dien van anderen, noch in eenige concessie of onderneming van welken aard ook op de kolonie betrekking hebbende of daarbinnen gevestigd.

1901.

Hij mag geene schuldvorderingen ten laste der kolonie koopen.

Hij mag noch regtstreeks, noch zijdelings deel nemen in eenige overeenkomst, waarin de Staat of de kolonie partij is, noch zich voor de uitvoering van zoodanige overeenkomst geheel of gedeeltelijk borg stellen.

Van bovenstaande bepalingen kan, mits daartoe bijzondere termen aanwezig zijn, door de ¹⁾ Koning vrijstelling verleend worden bij besluit, dat met redenen wordt omkleed en waarop de Raad van State van het Koninkrijk gehoord is.

ART. 19. Bloedverwantschap of zwagerschap, tot den derden graad ingesloten, mag niet bestaan tusschen den gouverneur eenerzijds en den ondervoorzitter of de leden van den Raad van Bestuur, den gouvernements-secretaris, den procureur-generaal of een der hoofdambtenaren met het beleid eener bijzondere afdeeling van algemeen bestuur door den Koning belast, anderzijds.

1901.

Hij, die na zijne benoeming in den verboden graad van zwagerschap geraakt, behoudt zijne bediening niet dan met vergunning des Konings.

De zwagerschap houdt op door den dood der vrouw, die haar veroorzaakte.

¹⁾ Men leze: „den”.

ART. 20. Wanneer er vermoeden bestaat dat de gouverneur krankzinnig is, belegt de ondervoorzitter van den Raad van Bestuur eene vergadering van dien raad, opdat de gegrondheid van het vermoeden onderzocht worde.

De Raad van Bestuur, oordeelende dat daartoe termen bestaan, beveelt het instellen van een geneeskundig onderzoek aan eene commissie, te zamen gesteld uit de twee hoogst in rang aanwezige officieren van gezondheid der zee- of landmagt en twee burgerlijke geneesheeren.

Deze commissie is bevoegd den gewonen geneesheer des gouverneurs in haar midden te roepen en dient den Raad van Bestuur van berigt.

Van het in den Raad van Bestuur verhandelde worden nauwkeurige processen-verbaal in dubbel opgemaakt en door den ondervoorzitter, de leden en den secretaris ondertekend.

Als de Raad van Bestuur oordeelt, dat het berigt der commissie het bestaande vermoeden bevestigt, wordt onverwijld een der dubbelen van de processen-verbaal gezonden aan den Koning, en belegt de ondervoorzitter van den Raad van Bestuur eene zitting van den Kolonialen Raad.

De zitting wordt gehouden met gesloten deuren. De vergadering verklaart, na de personen, die inlichtingen geven kunnen, onder eede gehoord te hebben, en bij volstreckte meerderheid van stemmen der aanwezige leden, of er termen bestaan om den gouverneur tot de uitoefening zijner waardigheid niet in staat te achten.

De verklaring, dat zoodanige termen bestaan, ontheft, zoolang zij niet, na gelijk onderzoek, op gelijke wijze is ingetrokken en in afwachting van de beslissing des Konings, den gouverneur van de uitoefening zijner waardigheid.

Van het in den Kolonialen Raad verhandelde wordt een nauwkeurig proces-verbaal in dubbel opgemaakt en door al de leden en den griffier ondertekend.

Een der dubbelen wordt onverwijld gezonden aan den Koning.

Wanneer de gouverneur door een plotselingen ziekte-toestand buiten staat is geraakt om zijne waardigheid uit te oefenen en om overeenkomstig artikel 28*bis* het dagelijksch beleid van zaken aan een ander op te dragen, worden de in dit artikel opgenomen bepalingen eveneens toegepast, met dien verstande echter, dat de gouverneur, nadat hij voldoende hersteld is, het bestuur weder op zich neemt en daarvan bij proclamatie aan de ingezetenen kennis geeft.

ART. 21. De gouverneur oefent zijne waardigheid uit met stipte inachtneming van 's Konings bevelen, en is aan den Koning wegens zijn doen en laten verantwoordelijk. 1901.

Art. 164¹⁾ der Grondwet van het Koninkrijk is op hem van toepassing.

ART. 22. De gouverneur is naar de bepalingen, vervat in de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* no. 33), houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der ministeriële departementen, tot straf vervolgbaar: 1901.

- a. wanneer hij uitvoering geeft of doet geven aan Koninklijke besluiten of beschikkingen, waarvan hem de uitvoering niet is opgedragen door den Minister van Koloniën;
- b. wanneer hij uitvoering geeft of doet geven aan Koninklijke besluiten of beschikkingen, niet voorzien van de vereischte medeonderteekening van een der hoofden van de ministeriële departementen;
- c. wanneer hij beschikkingen neemt, of bevelen geeft, of bestaande beschikkingen en bevelen handhaaft, waardoor de bepalingen dezer wet of andere in de kolonie geldende wettelijke regelingen worden geschonden;
- d. wanneer hij nalaat uitvoering te geven of te doen geven aan de voorschriften van deze wet of andere in de kolonie geldende wettelijke regelingen, of aan Koninklijke besluiten en beschikkingen, geene wettelijke regelingen zijnde, doch waarvan hem de uitvoering door den Minister van Koloniën is opgedragen.

De handelingen, onder de litt. *a*, *b* en *c*, en de nalatigheid onder lit. *d*. bedoeld, zijn alleen dan strafbaar, wanneer zij gepleegd zijn met opzet;

- e. indien hij zonder opzet de uitvoering, onder lit. *d* omschreven, grovelijk verzuimt.

De feiten in dit artikel vermeld worden beschouwd als misdrijven.

De feiten, vermeld onder litt. *a*, *b*, *c* en *d*, worden gestraft met de straf genoemd in artikel 355, en het feit, vermeld onder lit. *e*, met de straf genoemd in artikel 356 van het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht.

ART. 23. De gouverneur kan gedurende zijn bestuur niet voor den strafregter in de kolonie betrokken, noch aldaar in burgerlijke gijzeling gebragt, noch zonder zijne

¹⁾ Art. 164 is in de grondwet van 1922 „165” genommerd.

toestemming als getuige in een regtsgeding geroepen worden.

Hij kan, zelfs na de nederlegging zijner waardigheid, wegens feiten, gedurende zijn bestuur gepleegd, in de kolonie niet tot straf vervolgd worden.

ART. 24. Hij staat in Nederland, behalve wegens ambts-misdrijven, te regt voor den regter, die volgens de in het Rijk geldende wetten bevoegd zou zijn geweest, naar gelang der tegen het feit bedreigde straffen, daarvan kennis te nemen, ware het gepleegd in de gemeente, in welke de zetel der Nederlandsche Regering gevestigd is.

De straf tegen het feit bedreigd is die, welke daartegen bedreigd wordt bij het strafregt der plaats, waar het feit is begaan.

ART. 25. Indien tegen den gouverneur, hetzij in het geval voorzien in art. 164 ¹⁾ der Grondwet van het Koninkrijk, hetzij ter zake van andere strafbare feiten, eene vervolging in Nederland wordt ingesteld, legt hij, op bevel des Konings, zijne waardigheid neder in handen van dengene, die door de ²⁾ Koning of volgens deze wet is aangewezen om hem te vervangen.

1901.

ART. 26. Wanneer de gouverneur overeenkomstig artikel 20 tijdelijk van de uitoefening zijner waardigheid is ontheven, of wanneer hij buiten staat geraakt om haar uit te oefenen zonder in de gelegenheid te zijn om het dagelijksch beleid van zaken overeenkomstig artikel 28bis, aan den daarbedoelden persoon op te dragen, treedt als waarnemend gouverneur op de persoon, van 's Konings wege daartoe aangewezen, of, bij gebreke van zoodanige aanwijzing, gelijk mede wanneer en zoolang de aangewezen persoon niet kan optreden de ondervoorzitter van den Raad van Bestuur.

1901.

Hetzelfde geschiedt wanneer de gouverneur overlijdt, verlof erlangt of zijne betrekking nederlegt en zijn opvolger nog niet is aangewezen of nog niet kan optreden.

ART. 27. Al wat in deze wet bepaald is omtrent den gouverneur is toepasselijk op den waarnemenden gouverneur met uitzondering der voorschriften in de artt. 12, 13, 15 en 19, en met dien verstande dat de verbodsbepalingen van artikel 18 niet gelden voor het deel dat de waarnemende gouverneur in de daarbij bedoelde ondernemingen had vóór dat hij het bestuur aanvaardde.

1901.

¹⁾ Art. 164 is in de grondwet van 1922 „165” genommerd.

²⁾ Men leze: „den”.

ART. 28. De waarnemende gouverneur brengt zijne aanvaarding van het bestuur bij proclamatie ter kennis van de ingezetenen, en legt, zoo spoedig mogelijk, in eene daartoe te houden en zoo noodig buitengewoon bijeen te roepen vergadering van den Kolonialen Raad, in handen van den voorzitter der vergadering, den eed (of de belofte) af:

„Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in de betrekking van waarnemend gouverneur te doen of te laten van niemand hoegenaamd eenige belofte of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; dat ik de welvaart van de kolonie naar mijn vermogen zal bevorderen; dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Curaçao steeds zal onderhouden en doen onderhouden, en dat ik mij in alles zal gedragen, zoo als een braaf en eerlijk gouverneur betaamt. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!“ („Dat beloof ik.”).

ART. 28bis. Wanneer ziekte of korte afwezendheid van den gouverneur eene voorziening noodzakelijk maakt, draagt hij het dagelijksch beleid van zaken tijdelijk op aan den persoon, die volgens artikel 26 in de bij dat artikel bedoelde gevallen als waarnemend gouverneur zal moeten optreden. 1901.
(nieuw artikel).

Zoodanige opdracht wordt door den gouverneur bij proclamatie ter kennis van de ingezetenen gebracht.

T W E E D E A F D E E L I N G .

Van zijne magt.

ART. 29. De gouverneur bestuurt, met inachtneming van de voorschriften dezer wet, in naam en als vertegenwoordiger des Konings de kolonie en is aldaar met de uitvoerende magt bekleed.

ART. 30. De gouverneur heeft het opperbevel over de in de kolonie aanwezige krijgsmagt.

Hij oefent dit over 's Rijks zee- en landmagt niet uit dan behoudens hare administratieve betrekkingen tot de departementen van algemeen bestuur in het Koninkrijk en overeenkomstig met de bijzondere beschikkingen des Konings.

Hij beschikt over hare strijdkrachten in oorlog en vrede, zoodanig als hem in het belang der kolonie oirbaar dunkt, en heeft het regt hare bevelhebbers en officieren te schorsen.

Hij geeft terstond van de schorsing kennis aan den Koning.

Zij is, zoolang zij niet door den Koning bekrachtigd is, slechts voorloopig.

ART. 31. De gouverneur benoemt, schorst en ontslaat de bevelhebbers, officieren en onderofficieren der koloniale gewapende magt, hoedanig deze zamengesteld zij.

ART. 32. Hij neemt, in geval van oorlog of opstand, alle maatregelen die hij in het belang van het Rijk of van de kolonie door den nood geboden acht.

Hij heeft in dergelijke omstandigheden de magt om de kolonie, geheel of ten deele, in staat van oorlog of beleg te verklaren, de bepalingen dezer wet en van alle andere in de kolonie geldende algemeene verordening te schorsen, en autoriteiten, zelfs die zijn aangesteld door den Koning tijdelijk op te heffen.

Hij kan, in zoodanig geval, de burgerlijke of militaire gezaghebbers in de onderdeelen der kolonie magtigen tot het voorloopig nemen van maatregelen van boven omschreven aard.

Hij geeft van de maatregelen, door hem uit kracht dezer bepaling genomen, onverwijld kennis aan den Koning.

ART. 32bis. Onverminderd het geval, voorzien in artikel 32, en behoudens de bepalingen van dit reglement, is de gouverneur bevoegd om in dringende omstandigheden, voor de geheele kolonie of bepaalde gedeelten daarvan, onder nadere bekrachtiging door de wet, wetten geheel of gedeeltelijk te schorsen.

1901.
(nieuw
artikel).

Van deze handeling wordt door den Koning onverwijld kennis gegeven aan de Staten-Generaal.

De gouverneur heeft ten aanzien van Koninklijke besluiten en koloniale verordeningen, als vermeld onder 20 van artikel 3, onder nadere goedkeuring des Konings, gelijke bevoegdheid als hem in het eerste lid van dit artikel is gegeven.

ART. 33. Hij neemt alle vereischte maatregelen tot bescherming van de eer van den Staat en van de kolonie tegen aanranding van buiten.

ART. 34. Hij kan, als daarvoor dringende redenen bestaan, voorloopige overeenkomsten, de kolonie betreffende, met vreemde magten, onder voorbehoud van 's Konings goedkeuring, aangaan.

Hij brengt de aangegane overeenkomst terstond ter kennis des Konings.

Zij vervalt in ieder geval, wanneer zij niet binnen het jaar na hare dagteekening of den korteren daarin uitgedrukten termijn door den Koning bekrachtigd is.

ART. 35. De gouverneur benoemt, schorst en ontslaat alle ambtenaren in de kolonie, wier benoeming, schorsing of ontslag niet door den Koning aan zich voorbehouden of bij algemeene verordening aan anderen opgedragen is.

Hij voorziet, als de belangen der dienst dit vereischen, in de tijdelijke waarnemingen van betrekkingen, door den Koning te begeben.

ART. 36. Hij kan, met inachtneming der voorschriften, te dien aanzien bij algemeene verordeningen gegeven, aan ambtenaren en officieren een binnenlandsch of buitenlandsch verlof verleen.

ART. 37. Hij heeft het algemeen bestuur der koloniale geldmiddelen en domeinen en is deswege verantwoordelijk naar de bepalingen bij de wet te stellen.

Hij brengt de bezoldigingen, verloftractementen, wachtgelden en pensioenen van alle openbare collegien, ambtenaren en bedienden in de kolonie, voor zooveel zij niet uit 's Rijks of andere kassen dan de koloniale gekweten worden, op de koloniale huishoudelijke begrooting.

ART. 38. Hij regelt die bezoldigingen, voor zooverre dit niet door den Koning aan zich voorbehouden of bij algemeene verordeningen geschied is.

De verloftractementen, pensioenen en wachtgelden, uit de koloniale kas te kwijten, worden geregeld bij koloniale verordeningen.

ART. 39. De gouverneur kan, na ingewonnen berigt van den regter door wien het vonnis gewezen is, aan alle burgerlijke of militaire veroordeelden gratie verleen van straffen, bij regterlijk vonnis in de kolonie opgelegd.

Hij kan, tenzij krachtens voorafgaande uitdrukkelijke magtiging des Konings, geene amnestie, abolitie of generaal pardon verleen dan in zeer dringende gevallen, na verhoor van den Raad van Bestuur en onder voorbehoud van 's Konings bekrachtiging.

ART. 40. Geene dispensatie kan door den gouverneur verleend worden dan in de gevallen en op de wijze, bij de algemeene verordeningen, waarvan dispensatie verleend wordt, omschreven.

ART. 41. De gouverneur verleent, in naam des Konings en overeenkomstig met het desaangaande bij algemeene verordeningen bepaalde, zeebrieven aan schepen en vaartuigen, toebehoorende aan inwoners der kolonie.

ART. 42. De gouverneur zorgt voor de afkondiging en de uitvoering der wetten en der Koninklijke besluiten, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, welke hem te dien einde van 's Konings wege worden toegezonden. 1901.

ART. 43. Hij kan om gewichtige redenen de hem bevolen afkondiging of uitvoering opschorten en geeft hiervan terstond kennis aan den Koning.

Wanneer de afkondiging of uitvoering eener wet door den gouverneur is opgeschort, wordt hiervan door den Koning ten spoedigste mededeeling gedaan aan de Staten-Generaal.

Zoodra de gouverneur verwittigd is, dat de Koning zijne handeling niet goedkeurt, gaat hij onverwijld tot de afkondiging of de uitvoering over.

ART. 44. De wetten en Koninklijke besluiten worden afgekondigd door plaatsing in het *Publicatieblad*.

Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Curaçao,

„Van 's Konings wege den last ontvangen hebbende tot afkondiging van onderstaande wet (onderstaand Koninklijk besluit);

(Mededeeling der wet of van het Koninklijk besluit.)

„Heeft de opneming daarvan in het *Publicatieblad* bevolen.

„Gedaan te, den”

(Onderteekening van den gouverneur en van den gouvernementssecretaris.)

ART. 45. Zoo geen andere termijn bepaald is, hetzij in de verordening zelve, hetzij bij de afkondiging (in welk geval die bepaling aan het formulier wordt toegevoegd), werkt de afgekondigde verordening op den dertigsten dag na dien der uitgifte van het *Publicatieblad*, waarin zij geplaatst is.

ART. 46. De gouverneur stelt, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, koloniale verordeningen vast en

zorgt voor hare afkondiging. Indien hij bezwaar heeft, kan hij de vaststelling in beraad houden.

ART. 47. De koloniale verordeningen treden niet in regeling van hetgeen geregeld is bij de wet of bij een Koninklijk besluit, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, tenzij daartoe bij zoodanige wet of zoodanig besluit vrijheid is gelaten. 1901.

ART. 48. Behoudens de regelingen, bedoeld in het tweede lid van artikel 106 en in de artikelen 169 en 172, kan elk onderwerp, waarin volgens dit reglement bij koloniale verordening of plaatselijke keur is of kan worden voorzien, worden geregeld bij Koninklijk besluit, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur. 1901.

De koloniale verordening of plaatselijke keur in wier onderwerp wordt voorzien bij de wet of bij een Koninklijk besluit als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, vervalt op het oogenblik dat zoodanige wet of zoodanig Koninklijk besluit in de kolonie begint te werken.

ART. 49. De gouverneur zendt elke koloniale verordening, door hem vastgesteld, onverwijld aan den Koning. 1901.

De Koning kan, na den Raad van State van het Koninkrijk te hebben gehoord, bij besluit, met redenen omkleed, eene koloniale verordening vernietigen wegens strijd met de wet, met een Koninklijk besluit, genomen in den vorm, bij de Grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, of met het algemeen belang van het Rijk of van de kolonie. 1901.

ART. 50. De gouverneur kondigt de koloniale verordening, door hem vastgesteld, in den regel niet af vóór dat hij berigt ontvangen heeft, dat bij den Koning geen voornemen tot vernietiging bestaat, of vóór dat, na de opzending aan den Koning, zes maanden verlopen zijn zonder dat de gouverneur berigt ontvangen heeft, dat de vernietiging heeft plaats gehad of bij den Koning in overweging is.

Hij kan echter, indien naar zijn oordeel en dat van de meerderheid van den Raad van Bestuur spoed vereischt wordt, eene koloniale verordening, door hem vastgesteld, vroeger afkondigen en invoeren.

ART. 51. Eene koloniale verordening, behoorlijk afgekondigd, verbindt tot dat zij door eene latere koloniale

verordening afgeschaft of volgens art. 48 dezer wet vervallen of het Koninklijk besluit, houdende hare vernietiging, in de kolonie afgekondigd en in werking getreden is.

ART. 52. De afkondiging der koloniale verordening geschiedt door hare plaatsing in het *Publicatieblad*.

Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Curaçao,

„In overweging genomen hebbende:

(De beweegredenen der verordening.)

„Heeft ¹⁾ na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad,

(En in het geval, voorzien in het tweede lid van art. 50 dezer wet, met bijvoeging der woorden:

„En gelet op de tweede zinsnede van art. 50 van het regeringsreglement dezer kolonie), vastgesteld onderstaande verordening.

(De verordening.)

„Gegeven te, den”

(Ondertekening van den gouverneur en van den gouvernementssecretaris.)

ART. 53. Ten aanzien van de werking der afgekondigde verordening geldt het bepaalde bij artikel 45. 1901.

ART. 54. De gouverneur is bevoegd tot het uitvaardigen van besluiten, houdende algemeene maatregelen en strekkende om uitvoering te geven hetzij aan wetten of Koninklijke besluiten, genomen in den vorm, bij de grondwet van het Koninkrijk voorgeschreven voor algemeene maatregelen van bestuur, waarvan de uitvoering hem van 's Konings wege is opgedragen, hetzij aan koloniale verordeningen. 1901.

De Raad van Bestuur wordt over het uit te vaardigen besluit gehoord.

ART. 55. Zoodanige besluiten worden op last des gouverneurs afgekondigd door hunne plaatsing in het *Publicatieblad*.

Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Curaçao,

„Overwegende, dat ter uitvoering van

(Vermelding van de wet, het Koninklijk besluit of de koloniale verordening, tot wier uitvoering het besluit strekt),

¹⁾ In Ned. S. 1902 no. 38: „Heeft.”

„het noodig is, het navolgende vast te stellen:

„Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, besloten:

(Volgt het besluit.)

„Gegeven te, den”

(Onderteekening van den gouverneur en den gouvernementssecretaris.)

ART. 56. Indien in het besluit geene andere termijn bepaald is, werkt het op den dertigsten dag na dien der uitgifte van het *Publicatieblad* waarin het geplaatst is.

ART. 57. De gouverneur brengt het door hem genomen besluit onverwijld ter kennis des Konings.

Hij trekt het in of wijzigt het, zoodra hem dit van 's Konings wege wordt bevolen.

DERDE HOOFDSTUK.

VAN DEN RAAD VAN BESTUUR.

EERSTE AFDEELING.

Van zijne samenstelling.

ART. 58. De Raad van Bestuur bestaat uit den gouverneur als voorzitter, den ondervoorzitter en drie leden. 1901.

De ondervoorzitter en de leden worden door den Koning benoemd, geschorst en ontslagen.

De rang der leden regelt zich naar den ouderdom van benoeming.

ART. 59. De ondervoorzitter en de leden leggen, alvorens hunne betrekking te aanvaarden, in handen van den gouverneur den eed (verklaring of belofte) af: 1901.

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of wat voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming als ondervoorzitter (lid) van den Raad van Bestuur aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige belofte ¹⁾ of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Curaçoa steeds zal helpen onderhouden en het welzijn der kolonie naar mijn vermogen zal voorstaan. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!" („Dat verklaar en beloof ik.”)

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 38: „beloften”.

ART. 60. De gouvernements-secretaris staat den Raad van Bestuur als secretaris bij, ook al is hij daarvan geen lid.

ART. 61. Het reglement van orde voor den Raad van Bestuur wordt, door den Raad ontworpen, vastgesteld door den gouverneur.

Het behoeft, even als de daarin te brengen wijzigingen, de goedkeuring des Konings.

TWEEDE AFDEELING.

Van zijne werkzaamheden.

ART. 62. De Raad van Bestuur wordt door den gouverneur gehoord nopens:

- 1o. alle besluiten tot uitvoering van algemeene verordeningen, die de gouverneur wil nemen;
- 2o. alle plaatselijke keuren, die door de gezaghebbers der verschillende eilanden aan de bekrachtiging van den gouverneur worden onderworpen;
- 3o. alle aangelegenheden, waaromtrent dit is voorgeschreven bij deze wet of andere algemeene verordening, of den gouverneur van 's Konings wege bevolen;
- 4o. alle andere zaken, waaromtrent de gouverneur in het belang zijner verantwoordelijkheid het gevoelen van den Raad wenscht te kennen.

ART. 63. De Raad mag niet weigeren, des gevraagd, zijn gevoelen schriftelijk aan den gouverneur mede te deelen.

ART. 64. De gouverneur kan officieren der zee- en landmacht en ambtenaren, geene leden van den raad zijnde, gelasten de vergadering bij te wonen tot het geven van inlichtingen.

ART. 65. De Raad van Bestuur kan, volgens regels bij koloniale verordening te stellen, regtsmagt erlangen in geschillen van bestuur.

ART. 66. Hij verrigt voorts alle andere werkzaamheden, hem bij deze wet of andere algemeene verordeningen opgedragen.

VIERDE HOOFDSTUK.

VAN DEN KOLONIALEN RAAD.

EERSTE AFDEELING.

Van zijne samenstelling.

ART. 67. De Koloniale Raad is zamengesteld uit dertien leden door den Koning te benoemen. 1901.

- ART. 68. Om tot lid benoembaar te zijn wordt vereischt: 1901.
- 1o. ingezetenschap;
- Als ingezetenen worden aangemerkt:
- a. Nederlanders volgens de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, en zij, die uit anderen hoofde Nederlandsche onderdanen zijn, wanneer zij gedurende de jongste zes maanden, aan de benoeming voorafgegaan, in de kolonie gevestigd geweest zijn ¹⁾;
- b. vreemdelingen, wanneer zij gedurende de jongste drie jaren, aan de benoeming voorafgegaan, in de kolonie gevestigd geweest zijn.
- 2o. de volle ouderdom van vijf en twintig jaren;
- 3o. het volle genot der burgerlijke regten;
- 4o. noch onbekwaam, noch uitgesloten te zijn.

ART. 69. Onbekwaam om benoemd te worden zijn zij, wien dat regt ontzegd is bij regterlijk vonnis of die geregteijken afstand van hunne goederen aan hunne schuldeischers gedaan en dezen niet ten volle voldaan hebben.

ART. 70. Uitgesloten zijn de gouverneur, de ondervoorzitter en de leden van den Raad van Bestuur, de gouvernements-secretaris en de krijgslieden van den Staat in werkelijke dienst. 1901.

ART. 71. Bloedverwantschap of zwagerschap tot en met den tweeden graad mag niet bestaan tusschen de leden van den Kolonialen Raad ²⁾.

Hij, die na zijne benoeming in den verboden graad van zwagerschap met een der andere leden geraakt, is niet verplicht af te treden vóór den afloop van zijnen tijd van zitting.

De zwagerschap houdt op door den dood der vrouw, die haar veroorzaakte.

ART. 72. De leden hebben zitting gedurende vier jaren. In het eerste jaar treden vier hunner af, en in de drie andere jaren telkens drie.

De uitvallenden zijn dadelijk weder benoembaar.

Na de eerste benoeming wordt de rooster van aftreding door het lot geregeld.

Hij, die ter vervulling eener tusschentijds opengevallen

¹⁾ De tekst onder a is aldus nader vastgesteld bij de wet van 10 Juni 1927, Pb. 43 (Ned. S. 175). Hij was reeds gewijzigd bij de wet van 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 56).

²⁾ Dit lid is aldus gewijzigd bij de wet van 30 December 1901, Pb. 1902 no. 10 (Ned. S. 1901 no. 289).

plaats benoemd is, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij benoemd is, moest aftreden ¹⁾).

ART. 73. De Koloniale Raad dient voor elke opengevallen plaats onder de leden eene aanbeveling van twee personen aan den Koning in.

De eerste benoeming geschiedt zonder aanbeveling en binnen zes maanden na de invoering dezer wet ¹⁾).

ART. 74. De leden van den Kolonialen Raad leggen vóór het aanvaarden hunner betrekking in handen van den gouverneur den eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of wat voorwendsel ook, om tot lid van den Kolonialen Raad te worden benoemd, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; dat ik het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Curaçao steeds zal helpen onderhouden en het welzijn der kolonie naar mijn vermogen zal voorstaan. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!” („Dat verklaar en beloof ik.”) ¹⁾.

ART. 75. De leden genieten geen schadeloosstelling.

Vergoeding van reis- en verblijfkosten kan hun bij koloniale verordening worden toegekend.

ART. 76. De leden zijn bevoegd ten allen tijde hun ontslag te nemen.

Zij zenden dit schriftelijk in aan den gouverneur.

Het lidmaatschap vervalt:

- 1o. door het opgeven der vestiging in de kolonie;
- 2o. door het verlies van het volle genot der burgerlijke regten;
- 3o. door opkomende onbekwaamheid volgens art. 69;
- 4o. door het aannemen eener met het lidmaatschap onvereinigbare betrekking ¹⁾).

TWEEDE AFDEELING.

Van zijne vergadering.

ART. 77. De vergadering van den Kolonialen Raad wordt jaarlijks op den tweeden Dinsdag ²⁾ der maand Mei te

¹⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 30 December 1901, Pb. 1902 no. 10 (Ned. S. 1901 no. 289).

²⁾ Ned. S. 1902 no. 38: „Dingsdag”.

Willemstad op het eiland Curaçao door of namens den gouverneur geopend.

ART. 78. De voorzitter en de ondervoorzitter van den Raad worden voor elke vergadering uit zijn midden benoemd door den Koning. 1901.

ART. 79. De gouvernements-secretaris staat de vergadering van den Kolonialen Raad als griffier bij.

ART. 80. De Koloniale Raad stelt het reglement van orde voor zijne vergadering vast.

ART. 81. Hij vergadert in het openbaar.
De deuren worden gesloten, als de voorzitter het noodig keurt of vier leden het vorderen.

De vergadering beslist of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd.

Over de punten, in besloten vergadering behandeld, kan daarin ook een besluit genomen worden.

ART. 82. De leden van den Kolonialen Raad stemmen naar eed en geweten, zoodanig als het belang der kolonie medebrenkt.

ART. 83. De Koloniale Raad mag niet beraadslagen noch besluiten, zoo niet meer dan de helft der leden tegenwoordig is.

Alle besluiten worden door volstrekke meerderheid der stemmende leden opgemaakt.

Bij staking van stemmen wordt het nemen van een besluit tot eene volgende vergadering uitgesteld. In deze, en evenzoo in eene voltallige vergadering, heeft, bij staking van stemmen, de voorzitter eene beslissende stem.

ART. 84. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen of voordragten van personen bij besloten en ongeteekende briefjes.

ART. 85. De leden van den Kolonialen Raad zijn, ter zake van hetgeen zij als zoodanig gezegd en gedaan hebben, niet geregteijk vervolgbaar.

ART. 85bis. De gouverneur kan in persoon of door eenen gemachtigde de beraadslagingen bijwonen en eene raadgevende stem uitbrengen. 1901. (nieuw artikel).

ART. 86. De gouverneur heeft het regt de vergadering van den Kolonialen Raad te schorsen, te sluiten en buitengewoon bijeen te roepen.

DERDE AFDEELING.

Van zijne magt.

ART. 87. De Koloniale Raad beraadslaagt over de verordeningen, die hem door den gouverneur worden aangeboden.

ART. 88. Indien de Koloniale Raad de verordening goedkeurt, stelt de gouverneur haar vast.

Indien de gouverneur bezwaar heeft de goedgekeurde verordening vast te stellen, geeft hij daarvan aan den Koning en aan den Kolonialen Raad kennis.

ART. 89. Indien de Koloniale Raad de verordening niet goedkeurt, brengt de gouverneur dit ter kennis des Konings.

ART. 90. De Koloniale Raad heeft het regt van wijziging.

ART. 91. Indien de Koloniale Raad de verordening heeft gewijzigd en de gouverneur zich met die wijziging vereenigt, stelt hij de verordening, zoodanig als zij door den Kolonialen Raad is goedgekeurd, vast.

ART. 92. Indien de gouverneur zich met de wijzigingen, door den Kolonialen Raad in de verordening gebragt, niet vereenigt, geeft hij hiervan kennis aan den Koning en aan den Kolonialen Raad.

ART. 93. De Koloniale Raad beslist of hij eene verordening in overweging zal nemen, die hem door een zijner leden wordt voorgesteld.

ART. 94. Indien de Koloniale Raad eene verordening, hem door een zijner leden voorgesteld, in overweging genomen en met of zonder wijzigingen goedgekeurd heeft, en de gouverneur zich met de goedgekeurde verordening vereenigt, stelt hij haar vast.

Indien de gouverneur zich met zoodanige verordening niet vereenigt, brengt hij dit ter kennis des Konings en van den Kolonialen Raad.

ART. 95. De Koloniale Raad is bevoegd de belangen der kolonie voor te staan bij den Koning, bij de Staten-Generaal en bij den gouverneur.

ART. 96. Hij onderzoekt de voorschriften ¹⁾ die, met inachtneming der voorschriften van art. 9 dezer wet, aan hem gerigt worden.

ART. 97. Hij kan de ²⁾ gouverneur uitnoodigen om wegens zaken, de kolonie betreffende, mondeling of schriftelijk inlichtingen aan hem te geven.

ART. 98. De gouverneur voldoet aan deze uitnoodiging, wanneer hij vermeent, dat het geschieden kan zonder schade voor de aan hem toevertrouwde belangen.

VIERDE AFDEELING.

Van de begrooting.

ART. 99. Ten laste van 's Rijks schatkist komen:

- a. de wedde en verblijfkosten ³⁾ van den gouverneur;
- b. de kosten van de Rijks zee- en landmagt, tot bescherming der kolonie gevorderd.

ART. 100. De uitgaven ten behoeve der openbare dienst in de kolonie, welke niet ten laste van 's Rijks schatkist komen, en de middelen ter harer dekking worden aangewezen op de koloniale huishoudelijke begrooting.

ART. 101. De koloniale huishoudelijke begrooting wordt jaarlijks door den gouverneur, na den Raad van Bestuur te hebben gehoord, ontworpen en aan den Kolonialen Raad, uiterlijk op den eersten Dingsdag der maand Maart, aangeboden ⁴⁾.

ART. 102. Zij wordt, zoodanig als zij door den Kolonialen Raad goedgekeurd is, door den gouverneur voorloopig vastgesteld en afgekondigd.

ART. 103. Zij wordt door hem met de noodige toelichtingen gezonden aan den Koning.

ART. 104. Zij wordt definitief vastgesteld door de wet:
10. indien tot aanvulling der koloniale middelen gevorderd wordt eene bijdrage uit 's Rijks schatkist;

¹⁾ Men leze: „verzoekschriften”.

²⁾ Men leze: „den”.

³⁾ Ned. S. 1902 no. 38: „en de verblijfkosten”.

⁴⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 31 December 1903, Pb. 1904 no. 3 (Ned. S. 1903 no. 362).

20. indien de Koning de begrooting, zoodanig als zij door den Kolonialen Raad aangenomen is, niet goedkeurt;
30. indien de Koloniale Raad de begrooting niet heeft vastgesteld vóór den tweeden Dingsdag der maand Mei van het jaar, waarin zij hem wordt aangeboden.

Indien geen dezer gevallen aanwezig is, geldt de voorloopige vaststelling als definitieve ¹⁾.

ART. 105. De uitgaven en heffingen, uit kracht der voorloopig vastgestelde begrooting gedaan vóór dat de wet, houdende definitieve vaststelling der begrooting, in de kolonie afgekondigd en in werking getreden is, blijven van waarde, voor zooveel zij geschied zijn met magtiging des Konings of vóór dat van den Koning berigt ontvangen is.

In het geval, voorzien in het voorgaande artikel onder no. 3, strekt voorloopig de begrooting van het vorig dienstjaar tot grondslag der dienst, behoudens de daarin door den Koning bevolen wijzigingen.

ART. 106. De verantwoording van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor elk dienstjaar wordt, onder overlegging van de rekening, goedgekeurd door de magt bij de wet of den Koning daartoe aangewezen, op last des Konings gedaan aan de wetgevende magt, ingeval de koloniale huishoudelijke begrooting definitief is vastgesteld bij de wet, en in het andere geval door den gouverneur aan den Kolonialen Raad.

Naar gelijke onderscheiding wordt het slot der rekening vastgesteld, hetzij bij de wet, hetzij bij koloniale verordening.

VIJFDE HOOFDSTUK.

VAN HET BESTUUR DER VERSCHILLENDE EILANDEN.

EERSTE AFDEELING.

Van de gezaghebbers.

ART. 107. De verschillende eilanden der kolonie, behalve het eiland Curaçao, worden, elk afzonderlijk of groepsgewijze bestuurd door gezaghebbers ²⁾.

¹⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 31 December 1903, Pb. 1904 no. 3 (Ned. S. 1903 no. 362).

²⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 26 Februari 1920, Pb. 44 (Ned. S. 90).

Art. 2 van deze wet luidt: „De Gouverneur is bevoegd om de door Ons benoemde, nog in functie zijnde gezaghebbers te schorsen en te ontslaan”.

ART. 108. (Vervallen ¹)).

ART. 109. (Vervallen ¹)).

ART. 110. (Vervallen ¹)).

ART. 111. (Vervallen ¹)).

ART. 112. (Vervallen ¹)).

ART. 113. Allen, die zich op het eiland of zijne onderhoorigheden bevinden, zijn aan den gezaghebber eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd.

Alle beambten staan onder zijne bevelen.

ART. 114. De gezaghebber is verantwoordelijk voor de bewaring der inwendige rust, orde en veiligheid, en waakt tegen aanranding van buiten.

Hij heeft het bevel over de aanwezige gewapende magt, politie en schutterij.

ART. 115. Hij zorgt voor de getrouwe uitvoering en handhaving der wettelijke regelingen, met wier uitvoering en handhaving hij door den gouverneur is belast.

1901.

ART. 116. (Vervallen ¹)).

TWEEDE AFDEELING.

Van de Landraden.

ART. 117. De gezaghebber wordt in de uitoefening van het dagelijksch bestuur van elk eiland bijgestaan door twee landraden ²).

ART. 118. De landraden worden door de stemgerechtigde ingezetenen van het eiland voor vier jaren gekozen.

De vereischten om stemgerechtigd of om tot landraad benoembaar te zijn, en al wat verder de verkiezing der landraden betreft, worden voor elk eiland bij koloniale verordening geregeld.

ART. 119. Om de twee jaren treedt een der landraden af.

De aftredende is aanstonds herkiesbaar.

¹) De artikelen 108, 109, 110, 111, 112 en 116 kwamen te vervallen bij de wet van 26 Februari 1920, Pb. 44 (Ned. S. 90).

²) Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 26 Februari 1920, Pb. 44 (Ned. S. 90).

Hij, die ter vervulling eener tusschentijds opengevallen plaats gekozen is, treedt af op het tijdstip waarop degene, in wiens plaats hij verkozen is, moet aftreden.

De eerste rooster van aftreding wordt door het lot bepaald.

ART. 120. De landraden leggen vóór de aanvaarding hunner bediening, in handen van den gezaghebber, den eed (verklaring of belofte) af:

1901.

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel ook, om tot landraad te worden benoemd, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; dat ik de wettelijke regelingen steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van het eiland naar mijn vermogen zal voorstaan. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!“ („Dat verklaar en beloof ik“).

DERDE ADEELING.

Van den Raad van Politie.

ART. 121. De Raad van Politie bestaat uit den gezaghebber en de landraden van het eiland.

ART. 122. De gezaghebber is voorzitter en roept den raad bijeen, zoo dikwijls hij dit noodig acht of de beide landraden het hem schriftelijk verzoeken.

ART. 123. De reglementen van orde voor de vergaderingen der Raden van Politie van de verschillende eilanden worden bij koloniale verordeningen vastgesteld.

ART. 124. De Raad van Politie dient wegens alle zaken, het eiland betreffende, den gouverneur van berigt en raad.

ART. 125. Hij is bevoegd de belangen van het eiland bij den Koning, de Staten-Generaal, den Gouverneur en den Kolonialen Raad voor te staan.

ART. 126. Hij drijft schouw over alle wegen, straten, wateren, bruggen, dijken, waterleidingen en andere openbare werken des eilands.

ART. 127. Hij heeft het oppertoezicht over het armwezen en laat zich door hen, die openbare armenkassen beheeren, jaarlijks rekening en verantwoording van hun beheer doen.

ART. 128. Hij houdt toezigt over het onderwijs en zijne leden hebben den vrijen toegang tot alle openbare en bijzondere scholen.

ART. 129. Hij is bevoegd plaatselijke keuren te maken nopens alle onderwerpen, de huishouding des eilands betreffende, en daarbij de noodige voorschriften te geven in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid.

De soort en de maat der straf, door de overtreders dier keuren te belooopen, wordt bij koloniale verordening bepaald.

ART. 130. De plaatselijke keur, door den Raad van Politie vastgesteld, wordt door den gezaghebber onderworpen aan de bekrachtiging van den gouverneur.

ART. 131. Indien de gouverneur, na verhoor van den Raad van Bestuur, de plaatselijke keur bekrachtigt, wordt zij, op de wijze bij koloniale verordening voorgeschreven, door den gezaghebber afgekondigd, en verbindt allen, die zich op het eiland en zijne onderhoorigheden bevinden.

ART. 132. Indien de gouverneur, na verhoor van den Raad van Bestuur, de plaatselijke keur niet bekrachtigt, blijft de afkondiging achterwege.

Indien echter, naar het oordeel van den Raad van Politie, een spoedvereischend geval aanwezig is, kan de plaatselijke keur, in afwachting van de beslissing des gouverneurs, inmiddels door den gezaghebber worden afgekondigd en verbindt alsdan, tot dat zij weder is getrokken ¹⁾.

ART. 133. De Raad van Politie belast een of meer zijner leden met de waarneming der betrekking van ambtenaar van den burgerlijken stand en met het houden der bevolkingsregisters.

ART. 134. Hij verrigt voorts alle werkzaamheden, hem bij algemeene verordening opgedragen.

ART. 135. De bevoegdheid tot het maken van plaatselijke keuren voor het eiland Curaçao en onderhoorigheden behoort aan den Kolonialen Raad.

Op zoodanige keuren zijn van toepassing de vormen,

¹⁾ Ned. S. 1902 no. 38: „ingetrokken”.

voor koloniale verordeningen voorgeschreven. De overige werkzaamheden van den Raad van Politie worden op het eiland Curaçao verrigt door de collegien of ambtenaren, daarmede bij algemeene verordening belast.

ART. 136. De onderverdeeling der onderscheiden eilanden in districten, gemeenten of wijken en de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der districts-, gemeente- en wijkbesturen, mitsgaders al hetgeen betreft de politie in land en stad, worden bij koloniale verordening geregeld. 1901.

Aan de in het vorig lid bedoelde besturen kan, met afwijking van de artikelen 129 en 135, de bevoegdheid worden verleend om, voor het gebied waarvoor zij zijn ingesteld, keuren uittevaardigen.

Zoodanige keur wordt aan de bekrachtiging van den gouverneur onderworpen.

Indien de gouverneur, na verhoor van den Raad van Bestuur, de keur bekrachtigd ²⁾, wordt zij afgekondigd, op de wijze bij de in het eerste lid van dit artikel bedoelde koloniale verordening te bepalen, en verbindt allen, die zich op het deel van het eiland bevinden, waarvoor de keur gemaakt is.

Indien de gouverneur, na verhoor van den Raad van Bestuur, de keur niet bekrachtigt, blijft de afkondiging achterwege.

Indien echter, naar het oordeel van het betrokken college of bestuur een spoedeischend geval aanwezig is, kan de keur, in afwachting van de beslissing des gouverneurs, inmiddels worden afgekondigd en verbindt alsdan, totdat zij weder is ingetrokken.

ZESDE HOOFDSTUK.

VAN HET REGTSWEZEN.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene voorschriften.

ART. 137. Er wordt in de kolonie Curaçao regt gesproken in naam des Konings.

ART. 138. Het burgerlijk regt, dat van koophandel en de burgerlijke regtsvordering, het strafregt en de strafvordering, ook ten opzichte der koloniale gewapende magt, de regtspleging in zake van belastingen, het notarisambt,

²⁾ Men leze: „bekrachtigt”.

de industriele-, letterkundige en kunsteigendom, en het stuk der maten en gewigten worden, voor zooveel mogelijk overeenkomstig met de in Nederland bestaande wetten, door koloniale verordeningen geregeld.

ART. 139. Niemand kan van zijn eigendom ontzet worden, dan nadat bij koloniale verordening verklaard is, dat het algemeen nut de onteigening vordert, en tegen vooraf genoten of vooraf verzekerde schadeloosstelling. 1901.

Op dit beginsel worden geene uitzonderingen toegelaten dan krachtens algemeene regelen, bij koloniale verordening te stellen, en zonder dat ooit het recht op volledige schadeloosstelling den onteigende kan worden ontnomen.

ART. 140. Aan de regterlijke magt behoort bij uitsluiting de kennisneming van alle geschillen van burgerregtelijken aard.

ART. 141. Geene vervolging tot straf kan plaats hebben dan voor den regter, bij algemeene verordening aangewezen, en op de wijze, bij algemeene verordening bepaald.

ART. 142. De burgerlijke dood of de verbeurdverklaring van al de goederen des veroordeelden kan niet als straf of gevolg van straf worden bedreigd.

ART. 143. Geschillen over burgerrecht staan ter kennisneming van de regterlijke magt, wanneer geen andere regter bij algemeene verordening aangewezen is.

ART. 144. Alle vonnissen behelzen de gronden, waarop zij zijn gewezen, en in strafzaken de aanwijzing der artikelen van de wettelijke regelingen waarop de veroordeeling rust. 1901.

Zij worden met open deuren uitgesproken.

De teregtzittingen zijn openbaar, behoudens uitzonderingen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid bij algemeene verordeningen vast te stellen.

ART. 145. Niemand kan tegen zijnen wil worden afgetrokken van zijnen wettigen regter.

Algemeene verordeningen regelen de wijze, waarop geschillen over bevoegdheid tusschen de regterlijke en andere magten beslist worden.

ART. 146. Behalve in de gevallen, bij algemeene verordeningen voorzien, mag niemand in hechtenis genomen worden dan op regterlijk bevel, houdende de redenen der inhechtenisneming.

Zoodanig bevel moet aan dengene, tegen wien het gerigt is, bij of zoo spoedig mogelijk na zijne aanhouding worden beteekend.

De vorm van het bevel en de tijd, binnen welken alle in hechtenis genomen personen moeten worden verhoord, worden bij algemeene verordeningen bepaald.

ART. 147. In niemands woning mag tegen zijnen wil worden binnengetreden dan op last eener magt, tot het geven van zoodanigen last bij algemeene verordening bevoegd verklaard, en met inachtneming der vormen, bij algemeene verordening voorgeschreven.

ART. 148. Het geheim der aan de post of andere openbare instelling van vervoer toevertrouwde brieven is onschendbaar, behalve op last van den regter en in de gevallen, bij algemeene verordening voorzien.

TWEEDE AFDEELING.

Van de zamenstelling der regterlijke magt.

ART. 149. De rechtsmacht van den Hoogen Raad der Nederlanden en het Hoog Militair Gerechtshof in koloniale zaken wordt geregeld door den Koning. 1901.
1908.

Bij het in werking treden van een Koninklijk besluit betreffende de rechtsmacht van den Hoogen Raad der Nederlanden vervalt, voor zooveel de kolonie Curaçao aangaat, de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* no. 36)¹.

ART. 150. Er is, onder de benaming van hof van justitie, een opperste gerechtshof voor de gansche kolonie.

Het houdt toezigt op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen en de behoorlijke vervolging van alle misdrijven.

De voorzitter, de gegraduateerde leden en de griffier van het hof van justitie worden door den Koning benoemd, de voorzitter en de leden voor het leven, de griffier tot wederopzeggens toe.

ART. 151. Het openbaar ministerie bij het hof van justitie wordt uitgeoefend door of namens den procureur-generaal.

ART. 152. De procureur-generaal wordt door den Koning benoemd en ontslagen. 1901.

¹) Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 20 Juni 1908, Pb. 30, (Ned. S. 210). Het was reeds gewijzigd bij de wet van 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 56).

ART. 153. Hij is het hoofd van het openbaar ministerie en van de regterlijke en administrative politie in de gansche kolonie.

Hij vertegenwoordigt den Staat, de Regering of de kolonie in regten.

ART. 154. Behalve in het geval van verklaarden staat van oorlog of beleg, wordt geen doodvonnis ten uitvoer gelegd dan op last of met voorkennis van den procureur-generaal en na verkregen magtiging van den gouverneur.

De gouverneur verleent die magtiging niet dan na den hoogsten militairen of burgerlijken regter in de kolonie te hebben gehoord.

ART. 155. De voorzitter en de gegraduateerde leden van het hof van justitie kunnen tegen hunnen wil door den Koning worden ontslagen:

- 1o. bij gebleken ongeschiktheid door meer dan zestigjarigen ouderdom, of door aanhoudende ziels- of lichaamsziekte;
- 2o. wanneer zij onder curatele zijn gesteld;
- 3o. bij gebleken wangedrag of onzedelijkheid, of bij gebleken grove achteloosheid in de waarneming van hun ambt.

In de beide eerste gevallen wordt het ontslag eervol verleend.

In het eerste geval wordt voor de aanspraak op pensioen geen nader bewijs van de oorzaak der ongeschiktheid gevorderd.

ART. 156. Wanneer de gouverneur oordeelt, dat eene der redenen van ontslag, in het voorgaande artikel genoemd, aanwezig is, draagt hij, na den Raad van Bestuur te hebben gehoord en met toezending van al de stukken op de zaak betrekkelijk, het ontslag van den betrokken ambtenaar aan den Koning voor.

Hij stelt den betrokken ambtenaar door mededeeling zijner voordragt in de gelegenheid om zijn verweerschrift bij de stukken te voegen.

Hij is bevoegd den betrokken ambtenaar, in afwachting van 's Konings beslissing, te schorsen en in de waarneming van het ambt tijdelijk te voorzien.

De betrokken ambtenaar geniet gedurende de schorsing zijne volle bezoldiging.

Hij kan, op zijn verzoek, in de gelegenheid om zich in

Nederland te gaan verantwoord worden gesteld worden door toekenning van verloftractement en vrijen overtocht.

De Koning beslist over het ontslag.

ART. 157. De voorzitter en de gegraduateerde leden van het hof van justitie kunnen door den Hoogen Raad der Nederlanden in raadkamer, bij een met redenen omkleed arrest, uit hun ambt worden ontzet:

- 1o. wanneer zij veroordeeld zijn tot gevangenisstraf; de gevangenisstraf welke geldboete vervangt daaronder niet begrepen;
- 2o. wanneer zij verklaard zijn te zijn in staat van kennelijk onvermogen of wegens schulden zijn gegijzeld.

De procureur-generaal zendt de stukken, op de zaak betreffende, ter vervolging aan den procureur-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden.

Hij geeft hiervan aan den betrokken ambtenaar onmiddellijk kennis en stelt dezen in staat een verweerschrift bij den Hoogen Raad in te dienen.

In het vonnis, waarbij een regterlijk ambtenaar, niet vallende in de bovenstaande bepalingen, tot gevangenisstraf (die, welke geldboete vervangt, daaronder niet begrepen) veroordeeld wordt, wordt tevens zijne afzetting uitgesproken.

ART. 158. Elk lid der regterlijke magt, tegen wien, hetzij dagvaarding in persoon of bevel van gevangenneming, hetzij magtiging tot opneming in een huis van bewaring of geneeskundig gesticht voor krankzinnigen, is verleend, of op wien lijfswang is ten uitvoer gelegd, wordt daardoor in zijne bediening geschorst.

Schorsing in de bediening brengt geene schorsing mede in het genot der bezoldiging.

ART. 159. De verdere bepalingen nopens de inrigting en de zamenstelling der regterlijke magt in de kolonie worden vastgesteld bij koloniale verordening.

ART. 160. De regterlijke magt wordt alleen uitgeoefend door de regters, welke door algemeene verordeningen zijn aangewezen. Tusschenkomst van de Regering in regtszaken is verboden¹⁾.

ART. 161. Vonnissen, door den regter in Nederland of Nederlandsche kolonien en bezittingen gewezen, en bevelen door hem uitgevaardigd, mitsgaders, grossen van authen-

¹⁾ In Ned. S. 1902 no. 38 vormt de tweede zinsnede een apart lid (vgl. Suriname art. 139).

tieke akten aldaar verleden, kunnen in de kolonie Curaçao worden ten uitvoer gelegd.

Vonnissen en bevelen, door den regter in de kolonie Curaçao gewezen of uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in Nederland worden ten uitvoer gelegd.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

VAN DE GODSDIENST.

ART. 162. Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid, behoudens de bescherming der maatschappij en van hare leden tegen de overtreding der strafwet.

ART. 163. In de kolonie wordt gelijke bescherming verleend aan alle erkende kerkgenootschappen.

ART. 164. De gouverneur waakt dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van de gehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen en de gestelde magten in de kolonie.

1901.

ART. 165¹⁾. De belijders der onderscheidene godsdienstige meeningen genieten alle dezelfde burgerlijke en burgerregten en hebben gelijke aanspraak op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen.

ART. 166. De openbare eeredienst en godsdienstoefening is aan geene andere beperkingen onderworpen dan die, welke in het belang der openbare orde, rust en zedelijkheid bij koloniale verordeningen en plaatselijke keuren worden bevolen.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

VAN DE FINANCIËN.

ART. 167. Het beleid der koloniale geldmiddelen en het beheer der domeinen is, onder oppertoezicht van den gouverneur, opgedragen aan eenen hoofdambtenaar, die door den Koning wordt benoemd en ontslagen en wiens instructie en jaarwedde door den Koning worden vastgesteld.

1901.

ART. 168. Het muntstelsel wordt bij de wet geregeld.

ART. 169. Geene belastingen worden in de kolonie geheven dan uit kracht en volgens de voorschriften eener wet of koloniale verordening.

1901.

¹⁾ In Ned. S. 1902 no. 38 en in Pb. 1902 no. 22 ontbreekt de aanduiding „Art. 165”.

ART. 170. Geen privilegie in het stuk van belastingen mag worden verleend.

ART. 171. Geene koloniale belastingen mogen strekken om den vrijen handel met Nederland en Nederlandsche kolonien of bezittingen te belemmeren, of om den handel, de nijverheid of den landbouw der kolonie te bevoorregten boven den handel, de nijverheid of den landbouw van Nederland of de Nederlandsche kolonien en bezittingen.

De baken-, loods-, haven- en andere soortgelijke scheepsongelden en de bepalingen omtrent de groote scheepvaart zijn dezelve voor alle vlaggen.

ART. 172. Geldleeningen ten laste der kolonie kunnen niet worden aangegaan dan uit kracht van de wet of van koloniale verordeningen, goedgekeurd bij de wet.

1901.

ART. 173. Al wat betreft de uitgifte in eigendom of pacht en het beheer der domaniale gronden en bosschen of de uitoefening van andere domaniale regten wordt geregeld bij de wet en, bij gebreke van deze, bij koloniale verordening.

ART. 174. De wet regelt de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

VAN DE GEWAPENDE MAGT.

ART. 175. Alle weerbare ingezetenen der kolonie zijn gehouden, ingeval de kolonie door eenen buiten- of binnenschen vijand bedreigd wordt, tot hare verdediging en, in tijd van vrede, tot bewaring der inwendige rust mede te werken. Zij kunnen te dien einde op de verschillende eilanden vereenigd worden in schutterijen.

1901.

De sterkte en inrigting dier schutterijen worden alsdan bij koloniale verordening geregeld.

ART. 176. Krachtens koloniale verordening kan worden opgericht eene gewapende politie.

ART. 177. In geval van dringenden nood, wanneer de gouverneur met de Rijks zee- en landmagt, ter zijner beschikking staande, ondersteund door de koloniale gewapende magt, niet voorzien kan in de behoorlijke verdediging, is hij bevoegd, voor zoover de hem ten dienste staande hulpmiddelen het gedoogen, vrijwilligers en zelfs vreemde hulpstroepen tijdelijk in soldij te nemen.

TIENDE HOOFDSTUK.

VAN HET ONDERWIJS, DE OPENBARE GEZONDHEID EN HET ARMBESTUUR.

ART. 178. De verspreiding van verlichting en beschaving, en de aanmoediging van kunsten en wetenschappen wordt door de Regering aanhoudend behartigd.

ART. 179. Het geven van onderwijs staat vrij aan een iegelijk, die voldoende bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid levert.

ART. 180. Zooveel de middelen gedoogen, zorgt de overheid, dat het lager onderwijs de verkrijging der aller-eerste kundigheden onder het bereik bringe ook der onvermogenen.

Zij doet dit door bekostiging op den voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs ¹⁾.

ART. 181. De regeling van het onderwijs op deze grondslagen geschiedt bij koloniale verordeningen en plaatselijke keuren.

ART. 182. Het toezigt van overheidswege uit te oefenen over den toestand der openbare gezondheid en al wat betreft de uitoefening der genees-, heel-, verlos- en artsenijmengkunst wordt bij koloniale verordeningen geregeld.

ART. 183. Het aanmoedigen van arbeidszin en het weren van luiheid en lediggang bij de onvermogenende bevolking is een onderwerp van aanhoudende zorg der Regering.

Het toezigt over het armwezen en de noodige voorzieningen daaromtrent worden bij koloniale verordeningen en plaatselijke keuren geregeld.

Daarbij wordt in acht genomen het beginsel, dat de bijzondere en kerkelijke liefdadigheid vrijgelaten en, zooveel mogelijk, bevorderd wordt.

ELFDE HOOFDSTUK.

VAN DE VOLKSVLIJT.

ART. 184. De gouverneur moedigt alle takken van volksvlijt, zooveel in zijn vermogen is, aan en doet aan den

¹⁾ Dit artikel werd aldus gewijzigd bij de wet van 26 Maart 1920, Pb. 35 (Ned. S. 131).

Koning en aan den Kolonialen Raad alle daartoe strekkende voordragten.

Bij koloniale verordening kunnen kamers van koophandel en ¹⁾ fabrieken en commissien van landbouw opgericht en haar werkkring geregeld worden.

ART. 185. Tot de oprigting van circulatiebanken, creditvereenigingen en verzekeringsmaatschappijen kan bij koloniale verordeningen vergunning worden verleend.

ART. 186. De Regering legt zich met al de haar ten dienste staande krachten op de verbetering der middelen van gemeenschap toe.

Het toezigt, van overheidswege op de middelen van gemeenschap te land en te water te houden, wordt bij koloniale verordeningen en plaatselijke keuren geregeld.

ART. 187. De gouverneur kan, volgens regels bij koloniale verordening te stellen, vergunning verleenen voor mijnbouwondernemingen en voor den aanleg van werken en de oprigting van ondernemingen van openbaar nut.

1901.

SLOTBEPALINGEN.

ART. 188. Het tegenwoordig reglement wordt in de kolonie Curaçao afgekondigd op de wijze bij art. 44 dezer wet bepaald.

Het treedt in werking op het tijdstip door den Koning aan te wijzen ²⁾).

ART. 189. De onderwerpen, bij artt. 138 en 159 vermeld, worden voor de eerste maal bij Koninklijk besluit geregeld.

1901.

Op deze regelingen is artikel 47 van dit reglement niet van toepassing ³⁾).

ART. 190. Alle verbindende verordeningen ⁴⁾, die er zijn op het tijdstip dat dit reglement in werking treedt, blijven

¹⁾ In Ned. S. 1902 no. 38 en in Pb. 1902 no. 22 ontbreekt dit woord „en”.

²⁾ Bij besluit van 28 September 1865, Pb. 19 (Ned. S. 118), bepaald op 1 Januari 1866.

³⁾ Het tweede lid (volgens Pb. 1901 no. 8, art. 30, wel een nieuwe zinsnede, doch niet een nieuw lid; anders Pb. 1902 no. 22) is aan dit artikel toegevoegd bij de wet van 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 56).

⁴⁾ Abusievelijk staat in Pb. 1902 no. 22 „verordening”.

van kracht, tot dat zij door andere, volgens de voorschriften dezer wet, vervangen zijn ¹⁾).

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten Mei 1865.

WILLEM.

De Minister van Koloniën,

J. ²⁾ D. FRANSEN VAN DE PUTTE.

(In Curaçao uitgegeven 21 October 1865.)

¹⁾ De wet van 2 Februari 1901, Pb. 8 (Ned. S. 56), houdende wijziging van het Regeeringsreglement voor Curaçao, bevat de volgende overgangsbepaling:

„De leden van den Kolonialen Raad, die bij artikel 70 zijn uitgesloten, treden af op den door den Koning te bepalen dag.”

Bij de wet van 30 December 1901, Pb. 1902 no 10 (Ned. S. 289), is aan deze overgangsbepaling toegevoegd als tweede lid:

„Na de benoeming van de leden van den Kolonialen Raad ter vervanging van de leden van den Raad van Bestuur, wordt de rooster van aftreding, bedoeld in het derde lid van artikel 72, opnieuw door het lot geregeld.”

²⁾ Men leze „I”.

Bestuur van de eilanden.

Beschikking van 3 Augustus 1920, Pb. 47, houdende vaststelling van een instructie voor de gezaghebbers in de kolonie Curaçao¹⁾.

De Gouverneur van Curaçao,

Overwegende, dat eene instructie behoort te worden vastgesteld voor de gezaghebbers in de kolonie *Curaçao*,

Gehoord den Raad van Bestuur,

Heeft goedgevonden:

I. Vast te stellen de volgende instructie voor de gezaghebbers in de kolonie Curaçao:

ART. 1. De gezaghebber woont op de hoofdplaats van het eiland, dat onder zijn bestuur staat; de waarnemende gezaghebber van de eilanden *St. Martin* (Nederlandsch gedeelte), *St. Eustatius* en *Saba* woont op de hoofdplaats van het eiland *St. Martin* (Nederlandsch gedeelte).

De gezaghebber mag zich uit het onder zijn beheer staande ressort niet verwijderen zonder machtiging of verlof van den Gouverneur, tenzij hij gedagvaard mocht worden voor den rechter tot het afleggen van getuigenis der waarheid en dan nog alleen wanneer de tijd mocht ontbreken om een beschikking af te wachten op een te vragen verlof en wanneer geen dienstbelangen van dringenden aard zijne verwijdering onraadzaam mochten maken.

ART. 2. Alvorens zijn betrekking te aanvaarden legt de gezaghebber in handen van den Gouverneur van *Curaçao* den volgenden eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming tot gezaghebber van aan

¹⁾ Bij Kon. besluit van 26 April 1920, Pb. 45 is ingetrokken met ingang van den dag der inwerkingtreding van de wet van 26 Februari 1920, Pb. 44 (Ned. S. 90) [3 Augustus 1920] het Kon. besluit van 20 Januari 1870, Pb. 2, waarbij was vastgesteld de instructie voor de gezaghebbers van Bonaire, Aruba, *St. Martin* (Nederlandsch gedeelte), *St. Eustatius* en *Saba*, zooals dit gewijzigd was.

iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik om iets in deze betrekking te doen of te laten van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koningin en dat ik den Gouverneur als vertegenwoordiger der Koningin zal eerbiedigen en gehoorzamen.

Ik zweer (beloof), dat ik geheim zal houden wat uit den aard der zaken en overeenkomstig de mij deswege gegeven bevelen geheim behoort te blijven en dat ik het welzijn van de Kolonie in het algemeen en van mijn ressort in het bijzonder naar mijn beste vermogen zal behartigen.

Ik zweer (beloof), dat ik nauwgezet zal opvolgen de instructie en de voorschriften voor mijn ambt gemaakt of nog te maken en de algemeene of bijzondere bevelen, welke mij door of vanwege den Gouverneur zullen worden gegeven en dat ik mij in alles zal gedragen zooals een braaf en eerlijk gezaghebber betaamt.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!" (Dat verklaar en belooft ik".)

ART. 3. Bij overlijden, ziekte of andere wettige verhindering van den gezaghebber, wordt zijn ambt, totdat weer daarin zal zijn voorzien, tijdelijk waargenomen door den door den Gouverneur als zoodanig aan te wijzen ambtenaar.

ART. 4. De gezaghebber mag geen handel drijven, noch deel hebben in dien van anderen, noch in schepen op of in de kolonie ten handel varende, noch in ondernemingen van landbouw en nijverheid, daar binnen gevestigd.

Hij mag geene schuldvorderingen ten laste van het onder zijn beheer staande ressort koopen.

Hij mag noch rechtstreeks, noch zijdelings deel nemen in eene overeenkomst, waarin de staat of de kolonie partij is, noch zich voor de uitvoering van zoodanige overeenkomst geheel of gedeeltelijk borgstellen. Van de bovenstaande bepalingen kan, mits daartoe bijzondere termen aanwezig zijn, door den Gouverneur vrijstelling verleend worden.

ART. 5. Bloedverwantschap en zwagerschap tot den derden graad ingesloten, mag niet bestaan tusschen den gezaghebber en de landraden.

Hij, die na zijne benoeming in den verboden graad van zwagerschap geraakt, behoudt zijne bediening niet dan met vergunning van den Gouverneur.

De zwagerschap houdt op door den dood van de vrouw, die haar veroorzaakte.

ART. 6. De gezaghebber is verplicht op gepaste wijze toe te zien op het ambtelijk, zedelijk en maatschappelijk gedrag van alle onder hem gestelde ambtenaren en beambten, ziet nauwkeurig toe, dat zij zich naar behooren van hunne verplichtingen kwijten, waakt tegen verkeerde handelingen hunnerzijds en brengt zoo noodig zijne bevinding ter kennis van den Gouverneur.

ART. 7. Van elke voorkomende vacature eens ambtenaars, wanneer die buiten voorkennis des Gouverneurs ontstaat, geeft de gezaghebber ten spoedigste kennis aan den Gouverneur. Hij neemt inmiddels maatregelen voor den geregelden gang van zaken.

ART. 8. Ingeval voor zoodanigen maatregel dringende reden bestaat, kan de gezaghebber, de landraden gehoord, een ambtenaar, in afwachting der nadere beschikking des Gouverneurs, voorloopig schorsen. De rechters zijn hiervan uitgezonderd.

ART. 9. De gezaghebber is bevoegd aan de ambtenaren vergunning te verlenen om het eiland te verlaten, doch voor niet langer dan 14 dagen.

Vergunning om zich naar Curaçao te begeven, zal aan een ambtenaar, die door den gezaghebber geschorst is en zich in persoon wenscht te gaan verantwoorden, niet kunnen geweigerd worden.

De gezaghebber voorziet zoo noodig in de tijdelijke waarneming der betrekking van hem, aan wien hij krachtens artikelen 2 en 4 onder 1b der verloffverordening (P.B. 1909 no. 25) verlof heeft verleend.

ART. 10. Het bevel van den gezaghebber over de aanwezige gewapende macht, de politie en de schutterij treedt niet in hetgeen volgens wettige verordening tot de dienstregeling behoort.

Ingeval de gezaghebber bij onrust of oproer de hulp der gewapende macht inroept, doet hij zulks, voor zooveel de drang der zaak dat toelaat, schriftelijk aan de hoogste krijgsoverheid ter plaatse aanwezig.

ART. 11. Aan den gezaghebber is in het algemeen opgedragen de zorg voor de richtige uitvoering en handhaving der wettelijke regelingen, welke uitvoering en handhaving niet aan andere machten zijn opgedragen.

Hij is verplicht de bevelen van den Gouverneur nauwgezet op te volgen.

ART. 12. De gezaghebber is verplicht de verschillende gedeelten van zijn ressort zoo dikwijls mogelijk te bereizen om ter plaatse onderzoek te doen naar alles wat het beheer en de belangen van zijn ressort aangaat, hoort een ieder, die hem daarover wenscht te spreken en wint de nauwkeurigste berichten in omtrent al hetgeen vatbaar is voor vermelding in het verslag bedoeld bij artikel 14.

ART. 13. De gezaghebber houdt een journaal aan, waarin hij dagelijks zijn verrichtingen en de in zijn ressort plaats hebbende voorvallen nauwkeurig opteekent, voor zooverre die voorvallen in eenig verband staan met het belang der kolonie in het algemeen en dat van zijn ressort in het bijzonder en waarin hij verder aantekening houdt van alle beslissingen, welke door hem zijn genomen.

In het journaal kan hij voorts zijne inzichten mededeelen omtrent de verbeteringen, die hij in het bestuur wenschelijk acht en omtrent hetgeen hij verder in het belang van zijn ressort noodig acht, alles voor zooveel de regeling daarvan niet tot de bevoegdheid des gezaghebbers of van den raad van politie behoort.

Elke maand wordt een extract uit dat journaal aan den Gouverneur ingediend.

ART. 14. Binnen den daarvoor door den Gouverneur bepaalden tijd zendt de gezaghebber jaarlijks aan den Gouverneur een algemeen beredeneerd verslag van zijn bestuur, gedurende het vorige jaar, mitsgaders de statistieke opgaven, volgens door den Gouverneur te bepalen modellen.

ART. 15. Van alle buitengewone gewichtige voorvallen, de belangen van zijn ressort, of van den dienst betreffende, geeft de gezaghebber ten spoedigste kennis aan den Gouverneur, met opgaaf van de door hem, zoo noodig, genomen maatregelen.

ART. 16. De gezaghebber zendt alle verzoekschriften, welke hem door een onder zijn bestuur behoorend ingezetene, of daaronder gevestigd lichaam ter opzending aan de Koningin, den Minister van Koloniën of aan den Gouverneur worden ter hand gesteld met de daarbij behoorende stukken en zijne consideratiën ten spoedigste aan den Gouverneur.

ART. 17. De gezaghebber zorgt, dat behoorlijke en

volledige bevolkingsregisters worden aangelegd en bijgehouden volgens de modellen hem door den Gouverneur te verstrekken.

ART. 18. De gezaghebber zorgt, dat alle bij hem inkomende stukken, zijn dienst betreffende, met orde en nauwgezetheid bewaard worden en dat van alle uitgaande stukken behoorlijke afschriften worden gehouden, mitsgaders de registers op een en ander en zorgt voorts ook voor de goede bewaring van het archief, waarvan volledige inventaris moet worden gehouden.

Voor ambtsbrieven bezigt de gezaghebber een cachet houdende het rijkswapen met het bovenrandschrift: *Gezaghebber van* en het onderrandschrift: *Kolonie Curaçao*.

In het geval van legalisatiën van handteekeningen en andere naar buiten werkende stukken wordt de stempel gesteld nevens de handteekening des gezaghebbers.

ART. 19. De gezaghebber is belast met het toezicht op het beheer van de rekenplichtigen en verricht tot dat einde zoo dikwijls hij dat noodig oordeelt, doch minstens 4 malen 's jaars, kasopnamen.

Hij kan zich wekelijks door die rekenplichtigen een staat, aantoonende het in de kas aanwezige geld, doen inzenden.

ART. 20. Het oppertoezicht over de gevangenis en alle andere openbare gestichten of instellingen van openbaren dienst is, behoudens de wettelijke bepalingen en het daarbij bevolen bijzonder toezicht, aan den gezaghebber opgedragen.

ART. 21. Al hetgeen bij deze instructie is voorgeschreven ten aanzien van den gezaghebber is, met uitzondering der bepalingen van de artt. 1, 4 en 5, toepasselijk op den waarnemenden gezaghebber.

ART. 22. Deze instructie treedt in werking tegelijk met de Wet van den 26sten Februari 1920 (*Staatsblad* no. 90, *Publicatieblad* no. 44), houdende wijziging van het Reglement op het Beleid der Regeering in de kolonie *Curaçao*.

II. Te bepalen, dat afschrift dezer beschikking in het *Publicatieblad* zal worden opgenomen.

De Gouverneur voornoemd,
O. L. HELFRICH.

De Gouvernements-Secretaris,

BOOMGAART.

(Uitgegeven 9 Augustus 1920.)

Koloniale verordening van 22 November 1869, Pb. 24, regelende de vereischten om stemgerechtigd of om tot landraad benoembaar te zijn en al wat verder de verkiezing der landraden betreft op de eilanden tot deze kolonie behoorende, zooals die verordening gewijzigd is bij die van 9 Mei 1904, Pb. 26 en van 8 Januari 1921, Pb. 2.

In naam des Konings!

De Gouverneur van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: de noodzakelijkheid dat de verordeningen regelende de vereischten om tot landraad benoembaar te zijn en al wat verder de verkiezing der landraden betreft, vastgesteld den 9 Julij, gepubliceerd den 19 December 1866 P.B. no. 27 gewijzigd worden en dat vermits die wijzigingen menigvuldig zijn, het beter is geoordeeld de bestaande verordeningen in te trekken en slechts eene nieuwe verordening voor al de eilanden vast te stellen,

Gelet op art. 118 van het Reglement op het beleid der Regering,

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, en gelet op de tweede zinsnede van art. 50 van het Regeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening:

I. VAN HEN DIE BENOEMBAAR ZIJN TOT LANDRADEN.

ART. 1. Om benoembaar te zijn tot landraad moet men van het mannelijk geslacht, meerderjarig, in het volle genot der regten van ingezetene zijn en ten minste gedurende de twee laatst voorgaande jaren bewoner zijn geweest van het eiland, waar de benoeming gedaan moet worden.

ART. 2. Het landraadschap is onvereinigbaar met de betrekking van gezaghebber; van ambtenaar, in dienst aan den gezaghebber ondergeschikt; die van geestelijke of bedienaar der godsdienst en die van schoolonderwijzer.

Met het landraadschap, voor zoo veel de titularis geen ander bezoldigd koloniaal ambt, of zoodanig, waaraan emolumenten verbonden zijn, bekleedt, is niet onvereinigbaar de betrekking van plaatselijk geneesheer, bezoldiging uit de koloniale kas genietende.

II. VAN DE KIESBEVOEGDEN.

ART. 5 lid 1. Kiesbevoegd is ieder ingezetene van het mannelijk geslacht, die meerderjarig is; ten minste een jaar en zes weken op het eiland heeft gewoond, en

- a. aldaar vaste goederen of vaartuigen in eigendom bezit, ter waarde op Bonaire, Aruba of St. Martin N. G., van ten minste een bedrag van *f* 500.— en op St. Eustatius of Saba van ten minste *f* 300.—. Bij gebreke van grondeigendom of die van schepen;
- b. ambtenaar in koloniale dienst is of geweest is met verkregen eervol ontslag of pensioen;
- c. in dienst te zijn geweest bij 's lands zee- of landmagt, ten minste den rang van onderofficier te hebben bekleed, en eervol te zijn ontslagen;
- d. in schutterlijke dienst te zijn met den rang van onderofficier, of uit die dienst, dien rang bekleedende, eervol te zijn afgevoerd;
- e. een wetenschappelijken graad of titel te bezitten.

ART. 6 *lid* 1. Jaarlijks voor ultimo Januarij wordt door den Raad van Policie opgemaakt:

- 1o. Eene lijst van hen, die vaste goederen of vaartuigen bezitten, op Bonaire, Aruba of St. Martin N. G. ter waarde van minstens *f* 500.—, en op St. Eustatius of Saba van minstens *f* 300.—.
- 2o. Eene lijst van de personen bedoeld bij art. 5, litt. b, c, d en e.

ART. 7 *lid* 1, 3 en 5. Elk inwoner van het betrokken eiland heeft regt om tegen die lijsten bezwaren in te dienen, wanneer enz.

De Raad van Policie beslist daarop binnen den tijd van 8 dagen. Indien de bezwaarde in die beslissing niet berust, kan hij zich, mits binnen 8 dagen na de beslissing, bij rekest, met de bewijsstukken waarop hij zich beroept, in te leveren aan den gezaghebber, wenden tot den Raad van Bestuur op Curaçao, aan wien, bij dezen, regtsmagt in de geschillen op het stuk der verkiezingen verleend wordt.

De uitspraak van den Raad van Bestuur wordt, na ontvangst, door den gezaghebber, ten spoedigste aan den bezwaarde en den Raad van Policie medegedeeld.

ART. 9. Veertien dagen vóór den dag der verkiezing roept de gezaghebber bij afkondiging en aanplakking, waarbij bekend worden gemaakt dag en plaats der verkiezing, de kiesbevoegden op om binnen dien tijd hunne stembiljetten ten zijnen bureele te komen ontvangen en is hun, desverlangend wordende, in de behoorlijke invulling behulpzaam.

De verkiezing wordt telkens voor drie weken uitgesteld,

wanneer binnen den in het eerste lid bedoelden termijn geen stembiljetten zijn afgehaald.

Elk uitstel wordt bij afkondiging en aanplakking bekend gemaakt.

Het eerste lid is ook op een uitgestelde verkiezing toepasselijk ¹⁾.

III. VAN DE VERKIEZING EN STEMOPNEMING.

IV. VAN DE BENOEMING.

ART. 36 (oud 38) *lid 1 en 2.* De gewone tijd van aftreding van een der landraden, volgens art. 119 van het Reglement op het Beleid der Regering, is op den eersten dingsdag van November.

De gewone tijd ter verkiezing van een landraad, om te voorzien in de vervulling der plaats van hem, die volgens den rooster in genoemd art. 119 vermeld, op den eersten dingsdag van November moet aftreden, is op den derden dingsdag van Julij.

ART. 42 (oud 44). De Raad van Policie onderzoekt de stukken, die een benoemde, ten bewijze zijner benoembaarheid, overlegt en die stukken, als afdoende aannemende, laat hij hem toe zijne betrekking van landraad te aanvaarden, na alvorens den eed bij art. 120 van het Reglement op het beleid der Regering te hebben afgelegd.

ART. 43 (oud 45). Indien de Raad van Policie de overgelegde stukken onvoldoende acht, kan de bezwaarde binnen 14 dagen, nadat hem de uitspraak van dien Raad schriftelijk en met reden bekleed zal zijn medegedeeld, zich met overlegging zijner bewijsstukken of door den gezaghebber geauthentiseerde afschriften daarvan, wenden tot den Raad van Bestuur, die, in dezen, uitspraak zal doen.

V. ALGEMEENE BEPALING.

ART. 46 (oud 48). Telken vijf jaren zendt de Raad van Policie aan den Gouverneur een beredeneerd verslag nopens de vraag of er, door het toe- of afnemen der bevolking of den voor- of achteruitgang in stoffelijke welvaart, termen bestaan, om eene verandering te brengen in het geldelijk bedrag, bepaald bij art. 5 sub litt. a.

¹⁾ Aldus nader vastgesteld bij verordening van 9 Mei 1904, Pb. 26 en van 8 Januari 1921, Pb. 2.

De Gouverneur zendt het verslag aan den Kolonialen Raad in, des noodig achtende, vergezeld van zijne voorstellen.

ART. 47 (oud 49). De verordening d.d. 9 Julij/19 December 1866 P. B. no. 27 wordt hiermede ingetrokken en buiten werking gesteld.

Gegeven te Curaçao den 22 November 1869.

DE ROUVILLE.

De Gouvernements Secretaris,

W. B. MELLINK.

(Uitgegeven 30 November 1869.)

Comptabiliteit.

Wet van 7 November 1910, Pb. 63 (Ned. S. 316), houdende regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie Curaçao (in Curaçao uitgegeven 9 December 1910),

zoals die wet gewijzigd is bij wetten van 21 December 1914, Pb. 1915 no. 8 (Ned. S. 1914 no. 587), 7 December 1918, Pb. 1919 no. 10 (Ned. S. 1918 no. 791) en 12 April 1924, Pb. 24 (Ned. S. 188).

De tekst dezer wet is gelijk aan dien van de Surinaamsche Comptabiliteitswet (zie blz. 52) met de volgende uitzonderingen:

- 1o. in de beweegreden wordt gelezen in plaats van „153”, „174” en in plaats van „Suriname” „Curaçao”.
- 2o. in art. 2 wordt gelezen in plaats van „112”, „104”.
- 3o. in art. 9 wordt gelezen in plaats van „114”, „106”.
- 4o. in art. 18 wordt gelezen in plaats van „2 miljoen gulden” „f 500.000”.
- 5o. in art. 36 wordt aan het slot gelezen in plaats van „de Koloniale Staten” „den Kolonialen Raad”.
- 6o. in art. 37 lid 3 wordt gelezen in plaats van „Suriname” „Curaçao”.
- 7o. in art. 38 lid 2 wordt gelezen in plaats van „Suriname” „Curaçao”.
- 8o. in art. 39 lid 5 wordt gelezen in plaats van „van toepassing op de Koloniale Postspaarbank” „van toepassing op de Curaçaosche Bank en op de Koloniale Postspaarbank” en in plaats van „die Bank” „die Banken”.
- 9o. in art. 48 wordt gelezen in plaats van „Surinaamsche” „Curaçaosche”.

Nederlandschap en Nederlandsch onderdaanschap van niet-Nederlanders.

Wet van 12 December 1892, Ned. S. 268, op het Nederlandschap en het ingezetenschap, zooals deze wet gewijzigd is bij de wetten van 8 Juli 1907, Ned. S. 177; 10 Februari 1910, Ned. S. 59; 15 Juli 1910, Ned. S. 216 en 31 December 1920, Ned. S. 933.

In naam van H. M. WILHELMINA, enz. Wij ERMA, enz...
doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, ter vervanging van den titel van het Burgerlijk Wetboek: „Van Nederlanders en vreemdelingen”, en van de wet van SURINAME EN CURAÇAO., gewijzigd bij die van 8 Mei 1851 (*Staatsblad* no. 46), algemeene bepalingen omtrent het Nederlandschap vast te stellen, en dat ter voldoening aan art. 6 der Grondwet de wet mede moet verklaren wie ingezetenen zijn en eveneens bij de wet de gevolgen der naturalisatie ten aanzien van de echtgenoot en minderjarige kinderen van den genaturaliseerde behooren te worden geregeld:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ART. 1. Nederlanders door geboorte zijn:

- a. het wettig, gewettigd of door den vader erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de vader den staat van Nederlander bezit;
- b. het wettig kind van een Nederlander, die binnen driehonderd dagen vóór de geboorte van het kind overleed;
- c. het alleen door de moeder erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de moeder den staat van Nederlander bezit;
- d. het noch door den vader noch door de moeder erkend natuurlijk kind, in het Rijk geboren.

SURINAME EN CURAÇAO.

Nederlandschap en Nederlandsch onderdaanschap van niet-Nederlanders.

Wet van 12 December 1892, Ned. S. 268, op het Nederlandschap en het ingezetenschap, zooals deze wet gewijzigd is bij de wetten van 8 Juli 1907, Ned. S. 177; 10 Februari 1910, Ned. S. 56; 15 Juli 1910, Ned. S. 216 en 31 December 1920, Ned. S. 955.

In naam van H. M. WILHELMINA, enz. Wij EMMA, enz... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, ter vervanging van den titel van het Burgerlijk Wetboek: „Van Nederlanders en vreemdelingen”, en van de wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* no. 44), gewijzigd bij die van 3 Mei 1851 (*Staatsblad* no. 46), algemeene bepalingen omtrent het Nederlandschap vast te stellen, en dat ter voldoening aan art. 6 der Grondwet de wet mede moet verklaren wie ingezetenen zijn en eveneens bij de wet de gevolgen der naturalisatie ten aanzien van de echtgenoot en minderjarige kinderen van den genaturaliseerde behooren te worden geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ART. 1. Nederlanders door geboorte zijn:

- a. het wettig, gewettigd of door den vader erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de vader den staat van Nederlander bezit;
- b. het wettig kind van een Nederlander die binnen driehonderd dagen vóór de geboorte van het kind overleed;
- c. het alléén door de moeder erkend natuurlijk kind, waarvan tijdens de geboorte de moeder den staat van Nederlander bezit;
- d. het noch door den vader noch door de moeder erkend natuurlijk kind, in het Rijk geboren.

ART. 2. Nederlanders zijn ook:

- a. het kind van een ingezetene des Rijks — hetzij vader, hetzij moeder, naar de in art. 1 gemaakte onderscheidingen — die zelf geboren is uit eene in het Rijk wonende moeder, tenzij blijke dat het kind als vreemdeling tot een ander land behoort;
- b. het in het Rijk te vondeling gelegd of verlaten kind, zoolang van zijne afstamming, hetzij als wettig of gewettigd kind, hetzij door erkenning, niet blijkt.

ART. 3. Nederlanderschap door naturalisatie wordt verkregen door het in werking treden der wet waarbij zij verleend wordt.

Voor elke naturalisatie is aan 's lands kas verschuldigd een bedrag van tenminste twee honderd en ten hoogste duizend gulden, naar gelang van den aanslag in de Rijksinkomstenbelasting of in de inkomstenbelasting van eene der koloniën of bezittingen in andere werelddeelen over het bij de indiening van het verzoek laatstelijk verlopen belastingjaar, en wel in dier voege, dat bij een belastbaar inkomen van drie duizend gulden of minder een bedrag van twee honderd gulden is verschuldigd, terwijl voor elk geheel bedrag van twee duizend gulden, waarmede het belastbaar inkomen de som van drie duizend gulden te boven gaat, het bedrag verhoogd wordt met honderd gulden, echter met dien verstande, dat ten hoogste een bedrag van duizend gulden is verschuldigd.

Ten aanzien van hem, die het Nederlanderschap verloren heeft, wordt het recht bepaald op een vast bedrag van twee honderd gulden.

Bij het verzoek om naturalisatie legt de verzoeker het bewijs over:

- 1o. dat hij meerderjarig is in den zin der Nederlandsche wet;
- 2o. dat hij het Nederlanderschap verloren heeft of dat hij gedurende de laatste vijf jaren zijn woonplaats of zijn hoofdverblijf in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen gehad heeft;
- 3o. dat hij bij eenen ontvanger der registratie het voor naturalisatie verschuldigd bedrag heeft gestort.

De ontvanger der registratie is bevoegd overlegging te vorderen van een bewijs, waaruit de grootte van het hiervoren bedoeld belastbaar inkomen blijkt.

Indien de verzoeker tot een ander land behoort, kan van hem de overlegging gevorderd worden van een bewijs,

dat de wetgeving van dat land geen beletsel tegen zijne naturalisatie in Nederland oplevert.

Ingeval de naturalisatie niet verleend wordt, wordt de gestorte som aan den verzoeker teruggegeven ¹⁾).

ART. 3bis. De in het voorgaand artikel genoemde som is niet verschuldigd voor de naturalisatie van dengene, die het Nederlandschap krachtens artikel 7, 50., verloren heeft. De verzoeker kan in dat geval volstaan met de overlegging bij het verzoek om naturalisatie van het bewijs, dat hij den staat van Nederlander heeft bezeten.

De bepaling van het eerste lid is niet van toepassing op hem, die reeds eenmaal krachtens die bepaling kosteloos is genaturaliseerd, noch op hem, die na het verlies van het Nederlandschap eenige daad heeft verricht, waardoor hij, Nederlander zijnde, het Nederlandschap zoude hebben verloren ²⁾).

ART. 4. Naturalisatie kan ook om redenen van staatsbelang worden verleend. Daarbij is artikel 3 niet van toepassing.

De wet, waarbij zij verleend wordt, regelt in ieder bijzonder geval de voorwaarden, aan die naturalisatie verbonden.

ART. 5. De vrouw volgt staande huwelijk den staat van haren man.

Een verzoek om naturalisatie kan niet door eene gehuwde vrouw worden gedaan.

De naturalisatie, verleend aan den man, strekt zich van rechtswege uit tot zijne vrouw.

Na ontbinding des huwelijks geldt artikel 8 of artikel 9.

ART. 6. Het wettig of gewettigd kind van een als Nederlander genaturaliseerden vader, vóór diens naturalisatie geboren, gelijk mede het door zijn als Nederlander genaturaliseerden vader erkend natuurlijk kind, vóór diens naturalisatie geboren, wordt als mede-genaturaliseerd beschouwd, en behoudt den staat van Nederlander totdat het, meerderjarig geworden in den zin der Nederlandsche wet, mits binnen het jaar daarna, aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur zijner laatste woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen

¹⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 31 December 1920, Ned. S. 955.

²⁾ Dit artikel is ingevoegd bij de wet van 8 Juli 1907, Ned. S. 177.

consulair ambtenaar in het land, waar het woont, zijn wil te kennen geeft om in de naturalisatie niet langer te zijn begrepen.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het wettig of gewettigd kind, indien de moeder, weduwe geworden, genaturaliseerd is, en ten aanzien van het natuurlijk kind, alléén door zijne moeder erkend en vóór hare naturalisatie geboren.

ART. 7. Nederlandschap wordt verloren:

10. door naturalisatie in een ander land, of, voor zooveel een minderjarige betreft, door het deelachtig worden van eene vreemde nationaliteit door de naturalisatie hetzij van den vader hetzij van de moeder, naar de in artikel 1 gemaakte onderscheidingen, in een ander land;
 20. door huwelijk van de Nederlandsche vrouw met een man, die den staat van Nederlander niet bezit;
 30. door het verkrijgen van eene vreemde nationaliteit door den wil van den verkrijger;
 40. door zonder Ons verlof zich te begeven in vreemden krijgs- of staatsdienst;
 50. voor zooveel betreft Nederlanders buiten het Rijk en zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen geboren, door, behalve ter zake van 's lands dienst, woonplaats te hebben buiten het Rijk en zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen, gedurende tien achtereenvolgende jaren, tenzij de afwezige vóór het verstrijken van dien termijn aan den Burgemeester of het Hoofd van het plaatselijk bestuur zijner laatste woonplaats in het Rijk of zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen Gezant of een Nederlandschen Consulairen Ambtenaar in het land, waar hij woont, kennis geve, dat hij Nederlander wenscht te blijven.
- Van den dag, waarop die kennisgeving ontvangen is, begint de tienjarige termijn opnieuw te loopen.
- Ten opzichte van minderjarigen begint de tienjarige termijn te loopen met den dag hunner meerderjarigheid in den zin der Nederlandsche wet ¹⁾.

¹⁾ Het onder 20. bepaalde is aldus gewijzigd bij de wet van 10 Februari 1910, Ned. S. 56.

Het onder 50. bepaalde is aldus nader vastgesteld bij de wet van 15 Juli 1910, Ned. S. 216.

Deze wet bevat de volgende overgangsbepaling:

ART. 8. De vrouw, die door of ten gevolge van haar huwelijk den staat van Nederlander verloren heeft, bekomt dien door de ontbinding van het huwelijk terug, mits zij binnen het jaar daarna haren wil om dien terug te bekomen aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur harer woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulair ambtenaar in het land, waar zij woont, te kennen geeft.

ART. 9. De vrouw, die door of ten gevolge van haar huwelijk den staat van Nederlander bekomen heeft, behoudt dien na de ontbinding des huwelijks, tenzij zij binnen het jaar daarna haren wil om dien niet langer te behouden aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur harer laatste woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulair ambtenaar in het land, waar zij woont, te kennen geeft.

ART. 10. Het wettig, gewettigd of erkend natuurlijk kind van een Nederlander, geboren vóór dat deze in een ander land werd genaturaliseerd, ten gevolge waarvan het kind mede den staat van Nederlander verloor, bekomt dien terug, mits het, meerderjarig geworden in den zin der Nederlandsche wet, binnen het jaar daarna zijn wil om dien terug te bekomen aan den burgemeester of het hoofd van het plaatselijk bestuur zijner woonplaats in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen of aan den Nederlandschen gezant of een Nederlandschen consulair ambtenaar in het land, waar het woont, te kennen geeft.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het wettig of gewettigd kind, indien de moeder, weduwe geworden, in een ander land was genaturaliseerd en ten aanzien van het natuurlijk

Overgangsbepaling.

Zij, die in het Rijk of zijne Koloniën of bezittingen in andere werelddeelen geboren, het Nederlandschap hebben verloren krachtens het voorschrift van artikel 7, 5e der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), zooals het ongewijzigd luidde, bekomen hun Nederlandschap terug op den dag van de inwerkingtreding dezer wet, tenzij zij op dat tijdstip tot een ander land behooren.

Het voorgaande lid is niet van toepassing op gehuwde vrouwen.

De herkrijging van het Nederlandschap, bedoeld in het eerste lid dezer Overgangsbepaling, heeft zoo voor den betrokken persoon als voor zijne vrouw en kinderen dezelfde gevolgen als eene naturalisatie, krachtens artikel 3 der voormelde wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268) verleend.

kind, alléén door zijne moeder, die in een ander land werd genaturaliseerd, erkend.

ART. 11. Eenmaal 's jaars doet de Minister van Justitie van de kennisgevingen, volgens deze wet in het buitenland gedaan, aankondiging in de *Staatscourant*.

ART. 12. Allen, die den staat van Nederlander niet bezitten of niet uit anderen hoofde Nederlandsche onderdanen zijn, zijn vreemdelingen ¹⁾.

ART. 13. Ingezetenen van het Rijk zijn zij, die hunne woonplaats in het Rijk hebben en haar gedurende de voorafgaande achttien maanden in het Rijk of zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen gehad hebben.

ART. 14. Het Rijksingezetenschap houdt op door vestiging der woonplaats buiten het Rijk.

ART. 15. Een minderjarige in den zin der Nederlandsche wet, wiens vader of voogd Rijksingezetene is, wordt als zoodanig aangemerkt.

Meerderjarig geworden, behoudt hij de hoedanigheid van Rijksingezetene, indien hij zijne woonplaats in het Rijk vestigt.

ART. 16. De bepalingen van ingezetenschap, in bijzondere wetten voorkomende, gelden alleen voor zooveel betreft de onderwerpen, in die wetten behandeld.

Overgangsbepaling.

Met uitzondering van hen, die in Nederlandsch-Indië ingevolge de wet van 2 September 1854 (*Staatsblad* no. 129) als inlanders en met dezen gelijkgesteld worden beschouwd, zijn zij die op het tijdstip, waarop deze wet in werking treedt, den staat van Nederlander bezitten, Nederlanders in den zin van deze wet, totdat zij het Nederlanderschap volgens deze wet verliezen. Voor hen die op dat tijdstip hunne woonplaats hebben buiten het Rijk en zijne koloniën of bezittingen in andere werelddeelen, begint de termijn van tien jaren, bedoeld in artikel 7, sub 5o., van genoemd tijdstip af te loopen.

Hij die op het tijdstip, waarop deze wet in werking treedt, in het Rijk uit aldaar niet gevestigde ouders geboren en

¹⁾ Dit artikel is aldus gewijzigd bij de wet van 10 Februari 1910, Ned. S. 56. Het luidde oorspronkelijk: „Allen die volgens deze wet den staat van Nederlander niet bezitten, zijn vreemdelingen”.

geen 24 jaren oud is, verkrijgt den staat van Nederlander door eene kennisgeving van zijn voornemen om in het Rijk te blijven wonen, te doen aan den burgemeester zijner woonplaats binnen het jaar na dat tijdstip, of, indien hij nog minderjarig is in den zin der Nederlandsche wet, binnen het jaar na zijne meerderjarigheid.

Ten aanzien van de vreemdelingen, die op het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, voldaan hebben aan artikel 8 van het Burgerlijk Wetboek, blijft, wat de toepassing betreft van het burgerlijk recht en van artikel 19 der wet van 13 Augustus 1849 (*Staatsblad* no. 39), gewijzigd bij de wet van 6 April 1875 (*Staatsblad* no. 66), de gelijkstelling met Nederlanders gehandhaafd, zoolang zij hunne woonplaats in het Rijk behouden ¹⁾.

Slothebaling.

Behoudens het bepaalde in de voorgaande overgangsbe-
paling, vervallen bij het inwerkingtreden dezer wet de
artikelen 5 tot en met 12, uitmakende den tweeden titel
van het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek, en de
wetten van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* no. 44) en 3 Mei 1851
(*Staatsblad* no. 46), gelijk mede de wet van 21 December 1850
(*Staatsblad* no. 75).

In de wetten, waarin sprake is van Nederlanders, hetzij
volgens het Burgerlijk Wetboek, hetzij volgens de wet ter
uitvoering van art. 7 der Grondwet (wetten van 28 Juli 1850,
Staatsblad no. 44, en 3 Mei 1851, *Staatsblad* no. 46), wordt,
in plaats daarvan, gelezen: „Nederlanders volgens de wet
op het Nederlandschap en het ingezetenschap”, behalve
in art. 22 der wet van 6 April 1875 (*Staatsblad* no. 66),
waarin de woorden: „volgens het Burgerlijk Wetboek”
vervangen worden door: „volgens de wet op het Neder-
landerschap en het ingezetenschap, alsmede hen, die in de

1) Art. 8 van het Burgerlijk Wetboek luidde: „Vreemdelingen
worden met Nederlanders gelijk gesteld, in de twee volgende gevallen:

1o. Wanneer zij, ten gevolge der toestemming van den Koning,
hunne woonplaats binnen het koninkrijk zullen hebben gevestigd,
en van het bekomen dier toestemming aan het gemeentebestuur dier
woonplaats hebben doen blijken;

2o. Wanneer zij, na hunne woonplaats binnen eene gemeente in
het koninkrijk te hebben gevestigd, en gedurende zes jaren binnen
dezelfde gemeente te hebben behouden, aan het plaatselijk bestuur
van die woonplaats het voornemen zullen hebben te kennen gegeven
om zich binnen het koninkrijk te blijven vestigen.”

Nederlandsche koloniën of bezittingen in andere werelddeelen uit aldaar gevestigde ouders zijn geboren”.

Deze wet treedt in werking op 1 Juli 1893.

Lasten en bevelen enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 12den December 1892.

EMMA.

De Minister van Justitie,

SMIDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitgegeven in Nederland 24 December 1892.*)

Wet van 10 Februari 1910, Ned. S. 55 (Ind. S. 296, Gb. 15, Pb. 14), houdende regeling van het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië, zooals die wet is gewijzigd bij de wet van 10 Juni 1927, Ned. S. 175 (Ind. S. 418, Gb. 60, Pb. 43), welke uitbreiding van die regeling tot de bevolking van Suriname en van Curaçao inhield ¹⁾.

Wij WILHELMINA enz..... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de kenmerken vast te stellen van het Nederlandsch Onderdaanschap van niet-Nederlanders; ²⁾

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

¹⁾ De considerans van de wet van 10 Juni 1927, Ned. S. 175 (Ind. S. 418, Gb. 60, Pb. 43) luidde:

„Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de toepasselijkheid van de wet van 10 Februari 1910 (Staatsblad No. 55, Indisch Staatsblad No. 296, Gouvernementsblad No. 15, Publicatieblad No. 14), houdende regeling van het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië, uit te breiden tot de bevolking van Suriname en van Curaçao;”.

Art. 4 van de genoemde wet van 1927 luidde:

„Deze wet is ook verbindend voor Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.”

Deze wet is uitgegeven in Nederland 5 Juli 1927, in Ned.-Indië 2 September 1927, in Suriname 6 Augustus 1927 en in Curaçao 6 September 1927.

²⁾ De considerans werd aldus vastgesteld bij de genoemde wet van 1927.

ART. 1. Ook wanneer zij geen Nederlanders zijn volgens de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap zijn Nederlandsche onderdanen:

10. zij, die in Nederlandsch-Indië, Suriname of Curaçao zijn geboren uit ouders aldaar gevestigd, of is de vader niet bekend, uit eene aldaar gevestigde moeder;
20. de in Nederlandsch-Indië, Suriname of Curaçao geboren, wier ouders niet bekend zijn;
30. de echtgenoot of niet hertrouwde weduwe van een onderdaan als bedoeld onder 10 of 20;
40. de buiten Nederlandsch-Indië, Suriname of Curaçao geboren ongehuwde kinderen van een onderdaan als bedoeld in dit artikel, zoolang die nog geen achttien jaar oud zijn;
50. de buiten Nederlandsch-Indië, Suriname of Curaçao uit ouders, die onderdanen zijn volgens dit artikel, geboren kinderen, wanneer zij na hun huwelijk of na het bereiken van hun achttiende jaar in het Koninkrijk gevestigd zijn of zich aldaar vestigen, benevens hunne vrouw of hunne ongehuwde kinderen, die nog geen achttien jaar oud zijn, indien zij zich mede in het Koninkrijk vestigen ¹⁾.

ART. 2. Het in artikel 1 bedoelde Nederlandsche onderdaanschap wordt verloren:

10. door naturalisatie in een vreemd land. Dit verlies strekt zich uit tot de met den genaturaliseerde gehuwde vrouw en zijne kinderen, die nog geen achttien jaar oud zijn;
20. door te huwen met een man, die niet valt in de termen van artikel 1 onder 10, 20 of 50;
30. door zonder verlof van den Koning of in Nederlandsch-Indië, Suriname of Curaçao van hem, die aldaar in 's Konings naam het algemeen bestuur uitoefent, zich te begeven in vreemden krijgs- of Staatsdienst;
40. door, in geval van verblijf in een vreemd land, na te laten zich binnen drie maanden na aankomst aan te geven bij een Nederlandschen consulairen ambtenaar in dat land en door bij voortgezet verblijf na te laten die aangifte binnen de eerste drie maanden van elk kalenderjaar te herhalen.

¹⁾ Dit artikel werd aldus gewijzigd bij de genoemde wet van 1927.

De aangifte door den man of vader voor zijne vrouw of kinderen en door de weduwe voor hare kinderen geldt voor eigen aangifte van dezen.

Wie volgens het onder 4o bepaalde het Nederlandsche onderdaanschap heeft verloren en daarna niet in omstandigheden is komen te verkeerren als bedoeld onder 1o, 2o of 3o, herkrijgt het door vestiging in het Koninkrijk ¹⁾).

ART. 3. Deze wet is ook verbindend voor Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao ¹⁾).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 10den Februari 1910.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,

NELISSEN.

*(Uitgegeven in Nederland 1 Maart 1910, in Ned.-Indië
13 Mei 1910, in Suriname 11 April 1910 en in
Curaçao 9 April 1910.)*

¹⁾ Dit artikel werd aldus gewijzigd bij de genoemde wet van 1927.

